ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
អគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម

german cooperation
DEUTSCHE ZUSAMMENARBEIT

គោលការណ៍ណែនាំស្តីអំពី

ការនាំចេញផ្លែចេក
ពីប្រទេសកម្ពុជាទៅប្រទេសចិន

giz
Deutsche Gesellschaft
für Internationale
Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

ព័ត៌មានបោះពុម្ព

សហការបោះពុម្ពផ្សាយដោយ

អគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្មនៃ
ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ

អគារ៥៤B/៤៩F, ផ្លូវ៣៩៥-៦៥៦, សង្កាត់ទឹកល្អក់៣, ខណ្ឌទួលគោក,រាជធានីភ្នំពេញ, កម្ពុជា

ទូរស័ព្ទ៖ ០២៣ ៨៨៣ ៤២៧

I https://gda.maff.gov.kh/
F https://www.facebook.com/gda.maff.gov.kh

Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

ការិយាល័យចុះបញ្ជី៖
Bonn and Eschborn, Germany

គម្រោង៖ ការគាំទ្រកិច្ចសហប្រតិបត្តិការសេដ្ឋកិច្ចតំបន់ នៅអាស៊ី (SRECA)

កម្ពុជា៖
ការិយាល័យ GIZ ASEAN Regional Economic Integration, មជ្ឈមណ្ឌលពាណិជ្ជកម្ម Delano ជាន់ទី៧, មហាវិថីសាធារណៈចិន (១៦៩), កែងផ្លូវលេខ ១៣៤, សង្កាត់វាលវង់, ខណ្ឌ៧មករា, ភ្នំពេញ (១២២៥៣), កម្ពុជា

ចិន៖
Tayuan Diplomatic Office Building 1-14-1
Liangmahe Nanlu No 14
Beijing 100600, Chaoyang District
T + 86 10 8532 1857 F + 86 10 8532 5774
E sreca@giz.de
I www.connecting-asia.org
I www.giz.de/en/worldwide/34101.html

និពន្ធដោយ/ចងក្រងដោយ៖
Nikolaus Schall

អ្នកកែសម្រួល៖
GIZ, GDA

រចនា/រៀបចំ៖
Nikolaus Schall

កម្មសិទ្ធិរូបភាព
GDA
Alibaba.com (Packaging examples)
aam-sutra.blogspot.com (Banana packaging)

សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ

ឯកសារណែនាំស្តីពីការនាំចេញផ្លែចេកចេញទៅកាន់ប្រទេសចិនត្រូវបានបង្កើតឡើងរួមគ្នាដោយ អគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម និង គម្រោង "ការគាំទ្រកិច្ចសហប្រតិបត្តិការសេដ្ឋកិច្ចតំបន់ នៅអាស៊ី" (SRECA) អនុវត្តដោយទីភ្នាក់ងារអភិវឌ្ឍន៍ GIZ តំណាងឲ្យក្រសួងសហព័ន្ធអាល្លឺម៉ង់សម្រាប់កិច្ចប្រតិបត្តិការ និងអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ច (BMZ)។

សេចក្តីអះអាង

ទស្សនៈ និងយោបល់ដែលបានលើកឡើងដោយអ្នកនិពន្ធនៅក្នុងសៀវភៅនេះមិនបានឆ្លុះបញ្ចាំង ឬបង្ហាញពីគំនិតរបស់ GIZ ឡើយ។ GIZ ទទួលខុសត្រូវលើខ្លឹមសារនៃការបោះពុម្ពផ្សាយនេះ។ សៀវភៅណែនាំនេះត្រូវបានចងក្រងជាឧបករណ៍គាំទ្រ។ មិនមានការទទួលខុសត្រូវផ្នែកច្បាប់ណាមួយត្រូវបានទទួលយកសម្រាប់ការខូចខាតណាមួយដែលកើតឡើងពីព័ត៌មានមិនត្រឹមត្រូវនៅក្នុងសៀវភៅណែនាំនេះទេ។

ភ្នំពេញ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០២០

មាតិកា

អំពីឯកសារនេះ 1

1 ទិដ្ឋភាពរួមនៃការនាំចេញផ្លែចេកទៅកាន់ប្រទេសចិន 2

1.1 ការណែនាំអំពីទីផ្សារផ្លែឈើរបស់ប្រទេសចិន 2

1.2 គោលបំណងរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាក្នុងការលើកស្ទួយការនាំចេញផ្លែឈើទៅប្រទេសចិន 2

1.3 ផលិតកម្មចេកនៅប្រទេសកម្ពុជា 4

2 សាវតានៃគោលនយោបាយនាំចេញ និងនាំចូលផ្លែចេករវាងកម្ពុជា និងចិន 5

2.1 កិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរីកម្ពុជា-ចិន និង អាស៊ាន-ចិន (ព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរី FTA) 5

2.2 តម្រូវការពិធីសារភូតគាមអនាម័យចេកកម្ពុជា-ចិនសម្រាប់ផ្លែចេកស្រស់ 6

2.3 គោលនយោបាយស្តីអំពីការនាំចូល និងនាំចេញទៅកាន់ប្រទេសចិន 7

3 និតិវិធីនៃការនាំចេញផ្លែចេកម្តងមួយជំហាន 8

3.1 ការចុះបញ្ជីកសិករដាំចេក និងកន្លែងខ្ចប់ជាមួយអគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម(GDA) 9

3.2 ការទទួលបាននូវវិញ្ញាបនបត្រអនាម័យ និងភូតគាមអនាម័យ 9

3.3 ការចេញលិខិតប្រកាស និងឯកសារគាំទ្រ 12

3.3.1 នីតិវិធីគយ/ការទទួលបានអាជ្ញាប័ណ្ណនាំចេញ 12

3.3.2 លិខិតបញ្ជាក់ប្រភពដើម 12

3.4 ការដឹកជញ្ជូនចេក និងការទូទាត់ប្រាក់ 13

3.4.1 ការរៀបចំចេកសម្រាប់នាំចេញ 13

3.4.2 ការវេចខ្ចប់ និងដាក់ស្លាកឈ្មោះផលិតផលចេក 14

3.4.3 ការដឹកជញ្ជូនចេកពីប្រទេសកម្ពុជាទៅប្រទេសចិន 15

3.4.4 ការកសាង និងអភិវឌ្ឍទំនាក់ទំនងពាណិជ្ជកម្មជាមួយក្រុមហ៊ុនដឹកជញ្ជូននាំចេញ 18

3.4.5 ភ្នាក់ងារ និងអ្នកចែកចាយ 19

3.4.6 និតិវិធីទូទាត់ 20

4. លក្ខខណ្ឌតម្រូវដាក់លាក់សម្រាប់ការនាំចូលទំនិញទៅក្នុងប្រទេសចិន 21

ទិដ្ឋភាពទូទៅនៃបទប្បញ្ញត្តិ និងច្បាប់ និងតួនាទីរបស់ GACC 22

4.1 ច្បាប់ និងបទប្បញ្ញត្តិ 24

4.2 ការត្រួតពិនិត្យ តេស្ត និងគ្រប់គ្រងគុណភាព 25

4.2.1 គោលនយោបាយកម្រិតសំណល់ជាតិពុលអតិបរិមារបស់ប្រទេសចិន 26

4.2.2 បញ្ជីឯកសារដែលត្រូវការសម្រាប់ការដឹកជញ្ជូនផ្លែឈើស្រស់ចូលមកប្រទេសចិន 27

4.3 ដំណើរការទូទាត់ចត្តាឡីស័ក និងពន្ធគយ 28

4.4 ការធ្វើអធិការកិច្ចចត្តាឡីស័ក និងគយ និងនិតិវិធីនៃការធ្វើតេស្ត 30
5 ការណែនាំសម្រាប់ផលិតកម្ម និងទីផ្សារផ្លែចេក 32
5.1 ផលិតកម្មចេក 32
5.2 ការផ្តោតលើគុណភាព 32
5.3 ការស្រាវជ្រាវទីផ្សារ 33
5.4 ភាពជាដៃគូក្នុងស្រុក 33
5.5 ការធ្វើទីផ្សារ និងការកសាងម៉ាកយីហោ 34
5.6 ការធ្វើទីផ្សារ 34
5.7 ការគ្រប់គ្រងហានិភ័យ 35
6 បញ្ជីពិព័រណ៍ពាណិជ្ជកម្មពាក់ព័ន្ធនៅក្នុងប្រទេសចិន 36
7 ឧបសម្ព័ន្ធ 36

បញ្ជីឧបសម្ព័ន្ធ

1 : ជំហាន/ដំណើរការនៃការដាក់ពាក្យសុំវិញ្ញាបនបត្រភូតគាមអនាម័យ

2: ការប្រកាសពន្ធគយ (កម្ពុជា)

3: គំរូទម្រង់/ឯកសារសម្រាប់នាំចេញសំខាន់ៗ

4: ទីភ្នាក់ងាររដ្ឋាភិបាលដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ និងភាគីពាក់ព័ន្ធនានា

5: បញ្ជីភ្នាក់ងារ និងអាជ្ញាធរនៅកម្ពុជា និងចិន

6: កម្រិតសំណល់ជាតិពុលអតិបរិមាលើផលិតផលចេក

អំពីឯកសារនេះ

ការកើនឡើងប្រាក់ចំណូល និងជីវភាពប្រជាជនថ្នាក់កណ្តាលបានដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់នៅក្នុងតម្រូវការដែលមិនចេះរីងស្ងួតរបស់ប្រទេសចិននូវផ្លែឈើស្រស់ដែលដាំក្នុងស្រុក និងនាំចូលដែលមានគុណភាពខ្ពស់។ យោងតាម ស្ថិតិផ្លូវការប្រាក់ឈ្នួលរបស់ប្រជាជននៅទីក្រុងប្រចាំឆ្នាំនៅប្រទេសចិនជាមធ្យមបានកើនឡើង១៦៥% ចន្លោះឆ្នាំ២០០៩ ដល់ ២០១៨ ពីប្រមាណ ៣២២៤៤ យន់ (៤៥៦៩ $) ទៅ ៨២៤៦១ យន់ (១១៦៨៤ $)។ ក្នុងរយៈពេលដូចគ្នា តម្លៃនៃការនាំចូលផ្លែឈើស្រស់របស់ចិនបានកើនឡើងជាង ៤៨៧% ពីក្រោម១,២ពាន់លានដុល្លារដល់ជាង ៦,៩ ពាន់លានដុល្លារ។ រដ្ឋាភិបាលចិនបានសម្របសម្រួលការរីកចម្រើនយ៉ាងឆាប់រហ័សក្នុងការនាំចូលទាំងនេះតាមរយៈការពង្រីកទំនាក់ទំនងពាណិជ្ជកម្មជាមួយបណ្តាប្រទេសនាំចេញផ្លែឈើរួមមានតាមរយៈ ការបង្កើតកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរី និងការបង្កើនជាលំដាប់នូវចំនួនផ្លែឈើស្រស់ដែលអនុញ្ញាតឱ្យនាំចូលមកប្រទេសចិនបាន។ នៅឆ្នាំ២០១៨ ប្រទេសចិននាំចូលជិត ១១០០០ តោននៃផ្លែចេកដែលមានតម្លៃប្រមាណជាង ២០លានដុល្លារអាមេរិកប្រទេស និងតំបន់ចំនួន៩ ដែលតំណាងឲ្យការកើនឡើង ១១៣% នៃបរិមាណនាំចូល ប៉ុន្តែស្មើត្រឹមតែ ៨,១% នៃតម្លៃកើនឡើងបើធៀបនឹងឆ្នាំ ២០១៧[1]។ នៅខែសីហាឆ្នាំ ២០១៨ រដ្ឋាភិបាលនៃសាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិន និងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាបានចុះហត្ថលេខាពិធីសារមួយស្តីអំពីតម្រូវការភូតគាមអនាម័យសម្រាប់ការនាំចេញចេកពីប្រទេសកម្ពុជាទៅកាន់ប្រទេសចិន។ កិច្ចព្រមព្រៀងនេះត្រួសត្រាយផ្លូវសម្រាប់ផលិតករ និងអ្នកនាំចេញចេករបស់កម្ពុជាសម្រាប់ការនាំចេញទៅកាន់ប្រទេសចិន[2]។

គម្រោង "គាំទ្រកិច្ចសហប្រតិបត្តិការសេដ្ឋកិច្ចថ្នាក់តំបន់នៅអាស៊ី (SRECA)" ផ្តួចផ្តើមដោយក្រសួងសហព័ន្ធសម្រាប់សហប្រតិបត្តិការ និងអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ច (BMZ) និងអនុវត្តដោយ Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH ធ្វើការជាមួយរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ឡាវ ម៉ុងហ្គោលី ចិន និងវៀតណាមក្នុងបរិបទនៃយន្តការសហប្រតិបត្តិការអនុតំបន់ដូចជា គំនិតផ្តួចផ្តើមGreater Tumen (GTI) នៅអាស៊ីខាងកើត ឬតំបន់ពាណិជ្ជកម្មសេរីអាស៊ាន-ចិននៅតំបន់អាស៊ាន។ ឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការរបស់សហគ្រាសកម្ពុជា GIZ បានសហការជាមួយអគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្មនៃក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ក្នុងការផ្តល់សៀវភៅណែនាំស្តីពីការនាំចេញផ្លែចេកទៅកាន់ប្រទេសចិន ដើម្បីជួយសម្រួលដល់ការសម្របសម្រួលពាណិជ្ជកម្មរវាងប្រទេសទាំងពីរជាពិសេសសម្រាប់អ្នកនាំចេញ។

សៀវភៅណែនាំស្តីពីការនាំចេញចេកទៅកាន់ប្រទេសចិននេះ គឺជាគោលការណ៍ណែនាំលម្អិតសម្រាប់សហគ្រាសឯកជននៅកម្ពុជាដែលមានបំណងនាំចេញផលិតផលរបស់ពួកគេទៅកាន់ប្រទេសចិន។

[1] Tropical Fresh Fruit Exporter's Guide to China, March 2020, Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH, Support of Regional Economic Cooperation in Asia (SRECA), Cambodia

[2] China-Cambodia Protocol on Phytosanitary Requirements for the export of fresh Banana from Cambodia to China

1 ទិដ្ឋភាពរួមនៃការនាំចេញផ្លែចេកទៅកាន់ប្រទេសចិន

1.1 ការណែនាំអំពីទីផ្សារផ្លែឈើរបស់ប្រទេសចិន

ប្រទេសចិនជាប្រទេសដែលផលិត នាំចូល និងបរិភោគផ្លែឈើស្រស់ធំជាងគេនៅលើពិភពលោក។ កំណើនសេដ្ឋកិច្ចឆាប់រហ័ស និងប្រាក់ខែជាមធ្យមប្រចាំឆ្នាំនៅតំបន់ទីក្រុងនៅប្រទេសចិនបានកើនឡើងយ៉ាងគំហុកពីប្រមាណ៤៥០០ ដុល្លារអាមេរិកនៅឆ្នាំ២០០៩ទៅច្រើនជាង ១១០០០ នៅឆ្នាំ២០១៨[3]។ អ្នកប្រើប្រាស់/អ្នកបរិភោគនៅប្រទេសចិនមានលទ្ធភាពចំណាយច្រើនជាងមុន និងចាប់ផ្តើមចាប់អារម្មណ៍អំពីបញ្ហាសុខភាព។ ការលក់ផ្លែឈើស្រស់បានក្លាយជាចំណុចផ្តោតដ៏សំខាន់នៅតាមបណ្តាទីផ្សារនានានៅប្រទេសចិន។ តម្លៃនៃការនាំចូលផ្លែឈើស្រស់បានកើនឡើងពីក្រោម ១២០០លានដុល្លារអាមេរិកនៅឆ្នាំ ២០០៩ ទៅលើសពី ៦៩០០លានដុល្លារអាមេរិកនៅឆ្នាំ២០១៨ ដែលក្នុងនោះមានផ្លែឈើជាង២០០ប្រភេទមកពីប្រទេសចំនួន ២៤ ដែលអនុញ្ញាតឲ្យនាំចូលនៅឆ្នាំ ២០១៩។ ទោះបីជាប្រទេសចិនជាប្រទេសផលិតដំណាំចេកធំជាងគេទី ២ លើពិភពលោក ប្រទេសមួយនេះក៏ស្ថិតក្នុងបណ្តាប្រទេសដែលនាំចូលចេកច្រើនជាងគេផងដែរ។ ក្នុងឆ្នាំ២០១៨ ប្រទេសចិនបាននាំចូលចេកចំនួនជាង ១,៥ លានតោនដែលស្មើនឹងតម្លៃជិត ៨៩៧ លានដុល្លារអាមេរិកពីប្រទេសចំនួន១២ផ្សេងគ្នា។ ប្រទេសហ្វីលីពីនជាអ្នកផ្គត់ផ្គង់ចេកនាំមុខគេទៅកាន់ប្រទេសចិនជាមួយនឹងបរិមាណផ្គត់ផ្គង់ប្រមាណជាង១លានតោននៅឆ្នាំ ២០១៨ ដែលស្មើនឹងតម្លៃជាង៦០០លានដុល្លារអាមេរិក។ តួលេខនេះស្មើនឹងបរិមាណប្រមាណ ២ភាគបីនៃបរិមាណនាំចូលសរុបរបស់ចិនដោយគិតទាំងបរិមាណ និងតម្លៃ។ ប្រទេសផ្សេងទៀតដូចជា អេក្វាឌ័រ វៀតណាម មីយ៉ាន់ម៉ា និងថៃ ស្ថិតក្នុងចំណោមប្រទេសនាំមុខទាំង៥ ដែលផ្គត់ផ្គង់ចេកទៅឲ្យប្រទេសចិន។ អ្នកផ្គត់ផ្គង់ចេកធំៗទៅឲ្យប្រទេសចិនផ្សេងទៀតនៅឆ្នាំ ២០១៨ មានដូចជាប្រទេសឥណ្ឌូនេស៊ី (៩,៨លានដុល្លារអាមេរិក) និងកូស្តា រីកា (៤,៦ លានដុល្លារអាមេរិក)[4]។

1.2 គោលបំណងរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាក្នុងការលើកស្ទួយការនាំចេញផ្លែឈើទៅប្រទេសចិន

ប្រទេសកម្ពុជាជាទីផ្សារដ៏ទាក់ទាញសម្រាប់វិនិយោគិនបរទេស ជាពិសេសពីប្រទេសចិនដោយសារទីតាំងភូមិសាស្រ្ត និងគោលនិយោបាយនិងបរិយាកាសវិនិយោគដែលអំណោយផល។ ទន្ទឹមនឹងនេះដែរ កម្ពុជាត្រូវតែទាញយកផលប្រយោជន៍ឲ្យអស់ពីលទ្ធភាពពីឱកាសទីផ្សារនេះ និងស្វះស្វែងពង្រីកបរិមាណនាំចេញផលិតផលកសិកម្មដើម្បីជួយបង្កើនកំណើនសេដ្ឋកិច្ចក្នុងប្រទេស។ រាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាចាប់អារម្មណ៍យ៉ាងខ្លាំងក្នុងការគាំទ្រអ្នកផលិត និងនាំចេញផ្លែឈើទីកាន់ទីផ្សារអន្តរជាតិក្នុងគោលបំណងបង្កើនបរិមាណនៃការនាំចេញផ្លែឈើ ដោយមានប្រទេសចិនជាទីផ្សារចំបងសម្រាប់ការនាំចេញផ្លែចេករបស់ប្រទេសកម្ពុជា។ សេចក្តីសង្ខេបអំពីភ្នាក់ងារសំខាន់ៗរបស់រដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ និងអ្នកពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗទៀតសម្រាប់ការនាំចេញផ្លែឈើត្រូវបានបញ្ចូលក្នុងឧបសម្ព័ន្ធទី ៤នៃឯកសារនេះ។

---

[3] Markets for Cambodian Crops with Promising Prospects, Bastiaan Bijl Consultancy GMBH, on behalf of CAVAC, May 2020

[4] Tropical Fresh Fruit Exporter's Guide to China, March 2020, Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH, Support of Regional Economic Cooperation in Asia (SRECA), Cambodia

រាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាបានចែងគោលនយោបាយ និងបទប្បញ្ញត្តិជាច្រើនសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍន៍វិស័យកសិកម្ម និងការនាំចេញផលិតកសិកម្មជាក់លាក់។ យុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណដំណាក់កាលទី ៤ និងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍថ្នាក់ជាតិ ២០១៩-២០២៣ ជាគោលនយោបាយរួមបញ្ចូលថ្នាក់ជាតិពីរដែលលំអិតអំពីគោលដៅក្នុងការពង្រីកការអភិវឌ្ឍន៍នូវគ្រប់អនុវិស័យកសិកម្មតាមរយៈការបង្កើនផលិតភាព ការធ្វើទំនើបកម្ម និងពាណិជ្ជកម្ម។ ការអភិវឌ្ឍន៍វិស័យកសិកម្មនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាត្រូវបានគូសបញ្ជាក់នៅក្នុង **ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រវិស័យកសិកម្ម ២០១៩-២០២៣** និង**ផែនការមេសម្រាប់វិស័យកសិកម្ម ២០៣០** ដែលមានបំណងលើកកម្ពស់ការប្រកួតប្រជែង កំណើនប្រកបដោយបរិយាប័ន្ន និងវិស័យកសិកម្មទំនើបប្រកបដោយចីរភាព និងភាពបត់បែន[5]។

ជាពិសេស នៅក្នុងអនុវិស័យដំណាំ **ផែនការមេសម្រាប់ផលិតកម្មដំណាំឆ្នាំ២០១៦-២០៣០** ប្រមើលមើលកម្ពុជាជា "ប្រភពដែលអាចទុកចិត្តបានសម្រាប់ផលិតដំណាំដែលមានគុណភាពខ្ពស់ សុវត្ថិភាព និងមានការប្រកួតប្រជែងនៅក្នុងសេដ្ឋកិច្ចសកលលោក ទន្ទឹមនឹងការអាចធានាបាននូវបរិមាណគ្រប់គ្រាន់នៃអាហារដែលមានសុវត្ថិភាពដើម្បីបំពេញនូវសុវត្ថិភាពចំណីអាហារ និងអាហារូបត្ថម្ភនៃប្រជាជនខ្លួនប្រកបដោយចីរភាព និងបត់បែនតាមលក្ខខណ្ឌអាកាសធាតុ"។ នៅក្រោមផែនការគោលនេះ ដំណាំសក្តានុពលចំនួន ៨ និងខ្សែច្រវ៉ាក់ផលិតកម្មរបស់ដំណាំទាំងនោះត្រូវបានកំណត់សម្រាប់ការបញ្ជាក់បន្ថែមទៅលើគោលនយោបាយសម្រាប់ការធ្វើអន្តរាគមន៍។

ដោយទទួលស្គាល់អំពីភាពសំខាន់របស់អនុវិស័យសាកវប្បកម្ម និងមានការតាំងចិត្តក្នុងការលើកកម្ពស់អនុ-វិស័យនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលកំពុងបង្កើតនូវ **យុទ្ធសាស្ត្រសាកវប្បកម្ម** ដែលមាន៨សមាសភាគចូលរួមដែលរួមមាន ការស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍ ការធ្វើឲ្យប្រសើរឡើងនូវផលិតកម្មនិងផលិតភាព ការគ្រប់គ្រងក្រោយប្រមូលផល ទីផ្សារនិងការនាំចេញ ការកែច្នៃនិងបន្ថែមតម្លៃ ការអភិវឌ្ឍន៍ធនធានមនុស្ស ក្រុមអ្នកផលិតនិងអ្នកប្រើប្រាស់/អ្នកបរិភោគ និងការសហការណ៍ និងចងបណ្តាញជាមួយស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធដទៃទៀត។

នៅកម្រិតផលិតកម្ម **ច្បាប់សហគមន៍កសិកម្ម** និង**អនុក្រិតលើកសិកម្មកិច្ចសន្យា** មានបំណង "ពង្រឹងការទទួលខុសត្រូវ និងកសាងទំនុកចិត្ត" រវាងកសិករ និងអ្នកទិញផ្អែកទៅលើគោលការណ៍ "សមភាព និងភាពយុត្តិធម៌"។ ការអនុវត្តន៍កសិកម្មកិច្ចសន្យាគឺ ដើម្បីធានាតម្លៃ គុណភាព និងបរិមាណនៃការផ្គត់ផ្គង់ផលិតផលកសិកម្ម ហើយ "បង្កើនការទិញ ការកែច្នៃ និងការនាំចេញផលិតផលកសិកម្ម"។ នៅក្រោមអនុក្រិតនេះ កសិករធ្វើការផ្ទាល់ជាមួយអ្នកទិញក្រោមការសម្របសម្រួលរបស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ។ បន្ថែមពីលើនេះទៀត **ប្រកាសស្តីអំពីការអនុវត្តន៍កសិកម្មល្អ** ក៏ត្រូវចងក្រងផ្អែកទៅលើបទដ្ឋានការអនុវត្តន៍កសិកម្មល្អរបស់បណ្តាប្រទេសក្នុងតំបន់អាស៊ីអាគ្នេយ៍ដែលចេញជាវិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់គុណភាពបន្លែ ផ្លែឈើ និងកសិដ្ឋានទាំងឡាយ។ មកដល់សព្វថ្ងៃ នៅប្រទេសកម្ពុជាមានកសិដ្ឋានប្រមាណជា៥០ ដែលទទួលបានវិញ្ញាបនបត្រដែលភាគច្រើនជាកសិដ្ឋានដាំដុះផ្លែឈើ។ **គោលនយោបាយផ្សព្វផ្សាយកសិកម្ម** ដែលបានអនុវត្តតាំងពីឆ្នាំ ២០១៥ មានបំណងគាំទ្រកសិករដើម្បីទទួលបាននូវចំណេះដឹង ជំនាញ ព័ត៌មាន និងបច្ចេកវិទ្យាកាន់តែទូលំទូលាយដើម្បីពង្រឹងផលិតភាពកសិកម្ម ពិពិធកម្ម និងពាណិជ្ជកម្ម។

[5] Source: GIZ; Mapping Actors in Trade/Export of Agriculture Produce in Cambodia, 31 July 2020, BDTrus consultancy

ពិធីសារចិន-កម្ពុជាទៅលើលក្ខខណ្ឌតម្រូវភូតគាមអនាម័យសម្រាប់ ការនាំចេញចេកស្រស់ពីកម្ពុជាទៅកាន់ប្រទេសចិន ជាឧទាហរណ៍ដ៏ល្អមួយដែលបង្ហាញអំពីវិធីដែលរដ្ឋាភិបាលបានសម្របសម្រួល និងគាំទ្រអ្នកដាំដុះនិងអ្នកនាំចេញទៅកាន់ទីផ្សារប្រទេសចិន។

1.3 ផលិតកម្មចេកនៅប្រទេសកម្ពុជា

ចេកមានឈ្មោះវិទ្យាសាស្ត្រហៅថា *Musa supientum*) ចេកអំបូងលឿង)។ ប្រជាកសិករកម្ពុជាមានទម្លាប់ដាំដុះប្រភេទចេកផ្សេងៗគ្នានៅក្នុងដីភូមិរបស់ពួកគាត់។ ចេកពងមាន់ (*Musa Aromatica*) ជាចេកដែលគេនិយមបរិភោគ និងប្រើប្រាស់ដោយប្រជាជនកម្ពុជា[6]។ ចំណែកចេកណាំវ៉ាត្រូវបានដាំដុះគ្រប់ទីកន្លែងដោយកសិករ។ ប្រភេទចេកមួយទៀតគឺចេកអំបូង[7] ដែលត្រូវបានដាំដុះនៅតំបន់ជាច្រើននៃប្រទេសកម្ពុជា។ ចេកប្រភេទនេះស្រដៀងទៅនឹងចេកអំបូងលឿងដែលជាពូជសម្រាប់នាំចេញដែរ។

ផលិតកម្មដំណាំចេកនៅប្រទេសកម្ពុជាមានការកើនឡើងជាបន្តបន្ទាប់ក្នុងឆ្នាំថ្មីៗកន្លងទៅនេះ។ យោងទៅតាមព័ត៌មានរបស់ក្រសួងកសិកម្មរុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទបង្ហាញថា កម្ពុជាបាននាំចេញចេកអំបូងលឿងចំនួន ១៥៧៨១២ តោន នៅឆ្នាំ ២០១៩ និង ១៤៧៧៦០ តោនក្នុងរយៈពេល ៦ខែដំបូងនៃឆ្នាំ ២០២០[8] ហើយតួលេខនាំចេញបានកើនឡើងដល់ ១៦៧៧៥៤ តោននៅត្រឹមខែកក្កដាឆ្នាំ ២០២០[9]។ ជាមួយនឹងផលិតកម្មរបស់ក្រុមហ៊ុនដែលបានចុះបញ្ជីទាំងឡាយដែលគ្របដណ្តប់ផ្ទៃដីជាង៨០០០ហិកតា និង ២១រោងចក្រវេចខ្ចប់ ការនាំចេញចេកទៅកាន់ប្រទេសចិនត្រូវបានរំពឹងថានឹងមានការកើនឡើងទ្វេដងនៅឆ្នាំ២០២០[10]។ ជារួម ប្រទេសចិនត្រូវការផ្លែចេកប្រមាណ២លានតោន ក្នុងមួយឆ្នាំពីប្រទេសផ្សេងៗ ហេតុដូចនេះវាជាសក្តានុពលយ៉ាងខ្លាំងសម្រាប់វិនិយោគិនទាំងឡាយក្នុងការបង្កើនការវិនិយោគ និងផលិតកម្មដំណាំចេកក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។ តំបន់ផលិតចេកអំបូងលឿងសំខាន់រួមមាន ខេត្តកំពត កំពង់ចាម ក្រចេះ ស្ទឹងត្រែង រតនគីរី និងត្បូងឃ្មុំ។

ផលិតកម្ម និងការនាំចេញដំណាំចេកដែលមានកំនើនយ៉ាងលឿនគឺដោយសារមានកសិដ្ឋាន និងក្រុមហ៊ុនធំៗ រួមនឹងការវិនិយោគរបស់វិនិយោគិនចិន និងវៀតណាម។ យោងទៅតាមក្រសួងកសិកម្មរុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ មានកសិដ្ឋាន និងកន្លែងវេចខ្ចប់ចេកចំនួន១៥ នៅប្រទេសកម្ពុជាត្រូវបានអនុម័តដោយប្រទេសចិន។ នាពេលបច្ចុប្បន្ន ផ្ទៃដីផលិតប្រភេទចេកដែលប្រទេសចិនអនុម័តសម្រាប់នាំចេញទៅប្រទេសខ្លួនគ្របដណ្តប់ជិត៥០០០ហិកតា ជាមួយនឹងផលិតកម្មប្រចាំឆ្នាំជិត៣០០០០០តោន។ កម្ពុជាជាប្រទេសដ៏សមស្របសម្រាប់ឧស្សាហកម្មចេកបែបទំនើបជាមួយលក្ខខណ្ឌដ៏ឥតខ្ចោះនៃអាកាសធាតុ គុណភាពដី និងពលកម្ម។ ឧស្សាហកម្មចេករបស់ប្រទេសកម្ពុជាមានទំនាក់ទំនងយ៉ាងជិតស្និទ្ធជាមួយទីផ្សារ បច្ចេកវិទ្យា និងទុនរបស់ប្រទេសចិន។ ដោយសារតែលទ្ធភាពក្នុងការបំពេញបាននូវចន្លោះទីផ្សារក្នុងប្រទេសចិន

[6] https://chanthol.wordpress.com/2009/01/16/chicken-egg-banana-musa-aromatica-the-national-fruit-of-the-kingdom-of-cambodia/
[7] https://www.thespruce.com/types-of-bananas-4018334
[8] Ibid.
[9] MAFF Minister's official Facebook page,
[10] MAFF Minister's official Facebook page,

កម្ពុជានឹងក្លាយជាអ្នកផ្គត់ផ្គង់មួយក្នុងចំណោមអ្នកផ្គត់ផ្គង់ចេកធំៗទៅកាន់ប្រទេសចិននាពេលអនាគត[11]។ លើសពីនេះទៀត ប្រទេសកម្ពុជាកំពុងរីករាយនឹងផលិតកម្មចេកដែលស្ទើរតែគ្មានការប៉ះពាល់ពីជំងឺផ្សិតស្រពោន (Fusarium wilt) ដែលជាជំងឺដែលបំផ្លាញធ្ងន់ធ្ងរប៉ះពាល់ដល់ប្រទេសផលិតចេកជាច្រើនលើសកលលោក។ ទន្ទឹមពេលដែលប្រទេសផលិតចេកផ្សេងៗទៀតមួយចំនួនកំពុងតែរងគ្រោះពីការកើនឡើងនៃកម្រិតឆ្លងជំងឺប្រភេទនេះ ប្រទេសកម្ពុជានៅមានលក្ខណៈអំណោយផលច្រើនក្នុងករណីនេះ[12]។

រូបភាពទី ១៖ ចេកអំបូងលឿង (ពូជសម្រាប់នាំចេញ)

2 សារៈតានៃគោលនយោបាយនាំចេញ និងនាំចូលផ្លែចេករវាងកម្ពុជា និងចិន

2.1 កិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរីកម្ពុជា-ចិន និង អាស៊ាន-ចិន (ព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរី FTA)

ប្រទេសកម្ពុជា និងចិនបានចុះហត្ថលេខាលើកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរី (FTA) ដោយជោគជ័យកាលពីថ្ងៃទី ៥ ខែតុលា ឆ្នាំ២០២០។ កិច្ចព្រមព្រៀងនេះនឹងផ្តល់លទ្ធភាពអោយប្រទេសកម្ពុជាចូលទៅកាន់ទីផ្សារកាន់តែទូលំទូលាយ។ លើសពីនេះទៀត ទំហំពាណិជ្ជកម្ម និងការវិនិយោគរវាងប្រទេសទាំងពីរនឹងត្រូវបានពង្រីកបន្ថែមទៀត។ កិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរី (FTA) គឺជាគំនិតផ្តួចផ្តើមដ៏សំខាន់មួយសម្រាប់ប្រទេសកម្ពុជាក្នុងការចូលរួមកាន់តែស៊ីជម្រៅជាមួយប្រទេសចិនទាក់ទងនឹងការជំរុញពាណិជ្ជកម្មទ្វេភាគីនិងការវិនិយោគផ្ទាល់ពីបរទេស(FDI)។ មានអត្ថប្រយោជន៍សំខាន់ពីរដែលកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរីនឹងផ្តល់ឲ្យប្រទេសកម្ពុជារួមបញ្ចូលអ្នកនាំចេញចេក។ ទីមួយ សេដ្ឋកិច្ចដែលបានរីកចម្រើនយ៉ាងឆាប់រហ័សរបស់ប្រទេសកម្ពុជា ហើយជាពិសេសការនាំចេញផលិតផលកសិកម្មនឹងទទួលបានអត្ថប្រយោជន៍ចាប់ពីការទទួលបានទីផ្សារថ្មីៗទៅកាន់ទីផ្សារដែលកំពុងកើនឡើងនៅក្នុងប្រទេសចិន។ ទីពីរ កិច្ចព្រមព្រៀងនឹងជំរុញលំហូរពាណិជ្ជកម្ម និងការវិនិយោគកាន់តែខ្លាំងឡើងរវាងកម្ពុជា និងចិនតាមរយៈការកាត់បន្ថយ ឬការដកចេញរបាំងពន្ធ ឬមិនមែនរបាំងពន្ធ។ ពុំមានការបង់ពន្ធនាំចូលផ្លែឈើស្រស់ទៅកាន់ប្រទេសចិនទេតាមរយៈកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរីអាស៊ាន-ចិន។ នៅទីបំផុតប្រទេសកម្ពុជានឹងទទួលបានអត្ថប្រយោជន៍ពីផលិតផលចម្រុះ និងមានតម្លៃទាបជាងមុនសម្រាប់នាំចូលទីផ្សារក្នុងស្រុក។ ស្របពេលជាមួយគ្នានេះ ពាណិជ្ជកម្ម និងការវិនិយោគនឹងផ្តល់ឱ្យអ្នកប្រើប្រាស់ និងអាជីវកម្មផ្សេងៗនូវលទ្ធភាពទទួលបានទំនិញ និងសេវាកម្មដែលមានតម្លៃសមរម្យ។ ពាណិជ្ជកម្ម និងការ

[11] Source: https://www.producereport.com/article/13-new-fruit-varieties-admitted-china-2019-total-now-over-200

[12] Source: https://www.producereport.com/article/cambodian-bananas-achieve-permission-import-china

វិនិយោគនឹងជំរុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ចបន្តទៀត ដែលនឹងជួយប្រទេសកម្ពុជាឱ្យសម្រេចគោលដៅរបស់ខ្លួនក្នុងការក្លាយជាប្រទេសមានប្រាក់ចំណូលមធ្យមកម្រិតខ្ពស់នៅឆ្នាំ ២០៣០។

អត្ថប្រយោជន៍ដែលគេរំពឹងទុកសម្រាប់ប្រទេសចិន គឺជួយប្រទេសចិនពង្រឹងចំណងទាក់ទងរបស់ខ្លួនជាមួយប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍផ្សេងទៀតរួមទាំងបណ្តាប្រទេសនៅអាស៊ីអាគ្នេយ៍។ ប្រទេសកម្ពុជាទទួលបានអត្រាកំណើនសេដ្ឋកិច្ច ៧% ប្រចាំឆ្នាំ។ វាក៏នឹងជួយលើកកម្ពស់សមាហរណកម្មសេដ្ឋកិច្ចដ៏ទូលំទូលាយបន្ថែមទៀតនៅក្នុងតំបន់ ហើយនឹងអនុញ្ញាតឱ្យក្រុមហ៊ុនចិនដើរតួនាទីកាន់តែសកម្មនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា និងក្នុងតំបន់ដែលមានទំនាក់ទំនងនយោបាយ និងសេដ្ឋកិច្ចរឹងមាំជាមួយប្រទេសចិន។

សារសំខាន់មួយគឺ សម្រាប់ប្រទេសកម្ពុជាក្នុងការត្រៀមខ្លួនដើម្បីពង្រីកឱកាសដែលកើតមានឡើងពីកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរី (FTA) ដើម្បីកាត់បន្ថយហានិភ័យ និងបញ្ហាធំៗឲ្យស្ថិតនៅកម្រិតទាបបំផុត ហើយបញ្ហាដែលប្រទេសកម្ពុជាអាចប្រឈម តាមរយៈលទ្ធផលនៃការបញ្ចប់កិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរីនេះជាមួយប្រទេសមហាអំណាចសេដ្ឋកិច្ចចិន។ ពាណិជ្ជកម្មកម្ពុជាជាពិសេសសហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យមចាំបាច់ត្រូវមានភាពសកម្មជាងមុនក្នុងការស្វែងរកធនធាន ការរៀបចំដែលមានលក្ខណៈគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ ការស្រាវជ្រាវឱ្យបានម៉ត់ចត់លើឱកាស និងបញ្ហាប្រឈមនានាព្រមទាំងធានាបាននូវការកែលម្អគុណភាព ការប្រកួតប្រជែង និងផលិតភាពរបស់ផលិតផល។ រដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាត្រូវតែរៀបចំបង្កើតបរិយាកាសធុរកិច្ចដែលមានលក្ខណៈអំណោយផលនៅក្នុងប្រទេស តាមរយៈការកែលម្អហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរូបវន្តលើកស្ទួយសេដ្ឋកិច្ចឌីជីថល និងអភិវឌ្ឍវិស័យធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុរបស់ខ្លួន។

2.2 តម្រូវការពិធីសារភូតគាមអនាម័យចេកកម្ពុជា-ចិនសម្រាប់ផ្លែចេកស្រស់

ពិធីសារស្តីពីលក្ខខណ្ឌភូតគាមអនាម័យសម្រាប់ផ្លែចេកត្រូវបានចុះហត្ថលេខានៅខែសីហា ឆ្នាំ ២០១៨ រវាងក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ (MAFF) នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និងអគ្គរដ្ឋបាលគយ(GACC) នៃសាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិន។

ពិធីសារនេះកំណត់ពីរបៀបដែលផ្លែចេកស្រស់ដែលនឹងត្រូវនាំចេញទៅកាន់ប្រទេសចិនពីប្រទេសកម្ពុជា។ ផ្លែចេកគួរតែអនុលោមតាមច្បាប់ និងបទប្បញ្ញត្តិភូតគាមអនាម័យពាក់ព័ន្ធរបស់ប្រទេសចិននិងកម្ពុជា ហើយត្រូវតែគ្មានសមាសភាពចង្រៃដែលបំផ្លាញលើ មែក ស្លឹក និងក្នុងដីដែលជាក្តីបារម្ភរបស់ប្រទេសចិន ហើយត្រូវនាំចូលទៅក្នុងប្រទេសចិនតាមរយៈផៃតែបានកំណត់ប៉ុណ្ណោះ។ កាកសំណល់គីមីកសិកម្ម និងសារជាតុពុលផ្សេងទៀតនៅក្នុងផ្លែចេកមិនគួរលើសកម្រិតសំណល់ជាតិពុលអតិបរិមាដែលអនុញ្ញាត (legal maximum residue levelsនៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ៦ (ដែលចែងដោយច្បាប់របស់ប្រទេសចិន។ ពិធីសារនេះគ្របដណ្តប់តែលើលក្ខខណ្ឌតម្រូវការផ្នែកភូតគាមអនាម័យតែប៉ុណ្ណោះ។ ស្តង់ដារ និងលក្ខខណ្ឌតម្រូវផ្សេងទៀតដែលពាក់ព័ន្ធនឹងសុខភាពមនុស្ស (ដូចជាស្តង់ដារសុវត្ថិភាពចំណីអាហាររបស់ប្រទេសចិន)ក៏អាចអនុវត្តបានលើផ្លែចេកមកពីប្រទេសកម្ពុជា ប៉ុន្តែមិនមានចែងក្នុងពិធីសារចេកដែលបានចុះហត្ថលេខា

នោះទេ។ ពិធីសារមិនទាក់ទងនឹងកូតានាំចេញ ឬប្រភេទពូជដែលត្រូវនាំចេញទេ។ ផ្នែកទាំងនេះ គឺជាការសំរេចចិត្តរបស់អ្នកផលិត និងអ្នកនាំចេញផ្លែចេកពីប្រទេសកម្ពុជា។

2.3 គោលនយោបាយស្តីអំពីការនាំចូល និងនាំចេញទៅកាន់ប្រទេសចិន

នៅឆ្នាំ ២០១៨ អគ្គរដ្ឋបាលត្រួតពិនិត្យគុណភាព អធិការកិច្ច និងចត្តាឡីស័ក (AQSIQ) ត្រូវបានបញ្ចូលគ្នាទៅក្នុងអគ្គរដ្ឋបាលគយនៃសាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិន (សូមមើលក្នុងផ្នែក៤.១ សម្រាប់មុខងារលម្អិតរបស់ GACC)។

សារៈសំខាន់សម្រាប់ការនាំចូលផ្លែឈើស្រស់ទៅកាន់ប្រទេសចិន គឺថាផ្លែឈើនេះស្ថិតនៅក្នុងបញ្ជីនៃការនាំចូលផ្លែឈើស្រស់នៅក្នុងប្រទេសចិន។ បញ្ជីផ្លូវការដែលត្រូវបានអនុញ្ញាតសម្រាប់ការនាំចូលនេះត្រូវបានផ្សព្វផ្សាយនៅលើគេហទំព័ររបស់អគ្គរដ្ឋបាលពន្ធគយនៃប្រទេសចិន (GACC) ប៉ុន្តែមានតែជាភាសាចិនប៉ុណ្ណោះ។ ភាសាអង់គ្លេសមាននៅលើតំណភ្ជាប់ខាងក្រោម៖ https://www.producereport.com/market-access-list.

មិនមានពន្ធគយ ឬកូតានាំចូលលើផ្លែឈើដែលត្រូវបាននាំចេញពីកម្ពុជាទៅចិនទេ។ នេះគឺជាលទ្ធផលនៃកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរីតំបន់អាស៊ាន និងកិច្ចព្រមព្រៀងទ្វេភាគី។ ប៉ុន្តែអ្នកនាំចូលទៅប្រទេសចិនប្រហែលជាត្រូវដាក់ពាក្យសុំអនុញ្ញាតិកូតានាំចូលដែលអ្នកនាំចូលក្នុងប្រទេសចិនបញ្ជាក់ពីបរិមាណដែលពួកគេចង់នាំចូល។ នៅពេលត្រូវបានអនុម័ត អ្នកនាំចូលអាចនាំចូលផ្លែចេកជាបន្តបន្ទាប់រហូតដល់ចំនួនកូតាសរុបដែលបានអនុវត្ត និងត្រូវបានអនុញ្ញាតិក្នុងអាជ្ញាប័ណ្ណ។

នៅខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១៨ អាជ្ញាធរនៅក្នុងប្រទេសចិនបានអនុម័តនូវសំណុំស្តង់ដារថ្នាក់ជាតិថ្មី (GB 2763-2018) ដែលមានចំណងជើងថា "ស្តង់ដារសុវត្ថិភាពចំណីអាហារថ្នាក់ជាតិ|កាកសំណល់ជាតិពុលអតិបរមាក្នុងផលិតផលម្ហូបអាហារសម្រាប់សារជាតុគីមីកសិកម្មចំនួន ៤៣ ប្រទេសរាប់បញ្ចូលទាំងផារាខ្វាត (Paraquat)"។ កម្រិតកាកសំណល់ជាតិពុលអតិបរមា (Maximum residue levels ឬ MRL ប្រៀបធៀបនៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ៦) ដែលបង្កើតឡើងសម្រាប់សារជាតុគីមី៧ប្រភេទ ដែលមានរាយនាមក្នុងសំណុំស្តង់ដារថ្មីនោះមានបំណងគ្រប់គ្រងកម្រិតកាកសំណល់ជាតិពុលអតិបរមាទាំងឡាយសម្រាប់ផ្លែឈើ និងបន្លែ(កាកសំណល់ជាតិពុលអតិបរមាសម្រាប់សារជាតុគីមីផ្សេងទៀតនៅក្នុងបញ្ជីនេះគឺទាក់ទងនឹងផលិតផលសាច់សត្វ)។ សារជាតុគីមីទាំង ៧ នោះរួមមាន flutriafol – fluopicolide – mandipropamid – trifloxystrobin – spinetoram – etoxazole និង fenpyroximate[13]។

[13] **Note**: these chemical names come from the English names listed alongside the Chinese name of each chemical in the officially published standards, which can be downloaded by clicking this link

និតិវិធីនៃការនាំចេញផ្លែចេក
មួយជំហានម្តង

ជំហានទី១	ការចុះបញ្ជីកសិករដាំចេក និងកន្លែងវេចខ្ចប់ជាមួយអគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម (GDA)
ជំហានទី២	ការទទួលបាននូវវិញ្ញាបនបត្រអនាម័យ និងភូតគាមអនាម័យ
ជំហានទី៣	ការចេញលិខិតប្រកាសនិងឯកសារគាំទ្រ
ជំហានទី៤	ការដឹកជញ្ជូនចេក និងការទូទាត់ប្រាក់

3.1 ការចុះបញ្ជីកសិករដាំចេក និងកន្លែងខ្ចប់ជាមួយអគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម(GDA)

អាជីវកម្មទាំងឡាយដែលមានបំណងចង់នាំចេញត្រូវធ្វើការចុះបញ្ជីការជាមួយអគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម នៃក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ (MAFF)។ អគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្មនឹងផ្ញើរបញ្ជីរាយនាមកសិដ្ឋានដែលបានចុះបញ្ជីរួចទៅកាន់អគ្គរដ្ឋបាលគយនៃប្រទេសចិន (GACC)។ មុនពេលធ្វើការចាប់ពាណិជ្ជកម្ម GACC និងបញ្ជូនអ្នកត្រួតពិនិត្យមកកាន់ប្រទេសកម្ពុជាដើម្បីបញ្ជាក់ និងវាយតម្លៃក្រុមហ៊ុនមួយចំនួនដែលបានចុះបញ្ជីដែលពួកគេជ្រើសរើសទៅលើការគ្រប់គ្រងការដាំដុះ ការវេចខ្ចប់ ការស្តុកទុក និងការដឹកជញ្ជូនផ្លែចេក។ មានតែក្រុមហ៊ុនដែលអនុញ្ញាតដោយ MAFF និង GACC ប៉ុណ្ណោះដែលអាចនាំផ្លែចេកចេញបាន។ ចម្ការផ្លែចេកគួរតែ អនុវត្តកម្មវិធីគ្រប់គ្រងកសិដ្ឋានកំណត់ និងគ្រប់គ្រងដោយ MAFF និងគួរអនុវត្តការអនុវត្តន៍កសិកម្មល្អ (GAP) ប្រើវិធានការចម្រុះការពារដំណាំ(IPM) ដើម្បីបញ្ចៀស និងកាត់បន្ថយការកើតឡើងនៃសមាសភាពចង្រៃដែលស្ថិតក្នុងបញ្ជីចត្តាឡីស័កដែលជាក្តីបារម្ភរបស់ប្រទេសចិនហើយដើម្បីធានាសុវត្ថិភាពភូតគាមអនាម័យដែលតម្រូវដោយប្រទេសចិន។

3.2 ការទទួលបាននូវវិញ្ញាបនបត្រអនាម័យ និងភូតគាមអនាម័យ

មុនពេលនាំចេញផ្លែចេកដែលវេចខ្ចប់រួច ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទត្រូវតែអនុវត្តការត្រួតពិនិត្យលក្ខណៈភូតគាមអនាម័យត្រឹម ២% នៃផលិតផលសម្រាប់នាំចេញសរុប។ ប្រសិនផ្លែចេកទុំ ឬផ្លែចេកមានប្រេះសំបក ឬសមាសភាពចង្រៃដែលស្ថិតក្នុងបញ្ជីចត្តាឡីស័កដែលជាក្តីបារម្ភរបស់ប្រទេសចិនត្រូវបានរកឃើញ ផ្លែចេកដែលត្រៀមដឹកជញ្ជូនទៅលក់នឹងមិនត្រូវបាននាំចេញទៅកាន់ប្រទេសចិនឡើយ។ ចំពោះផ្លែចេកដែលត្រៀមដឹកជញ្ជូនទៅលក់ដែលអនុលោមទៅតាមលក្ខខណ្ឌតម្រូវរបស់ប្រទេសចិន ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទនឹងចេញនូវវិញ្ញាបនបត្រភូតគាមអនាម័យមួយដែលស្របទៅតាមវិធានស្តង់ដារភូតគាមអនាម័យអន្តរជាតិលេខ១២ (International Standard and Phytosanitary Measure No. 12) ផ្តល់នូវលេខកុងតឺន័រ លេខចុះបញ្ជីកសិដ្ឋាននិងកន្លែងវេចខ្ចប់ក៏ដូចជាការប្រកាសបន្ថែមដូចខាងក្រោម៖

> "ទំនិញកក់(ផ្លែចេក)ដែលអនុលោមទៅតាមពិធីសារនៃតម្រូវការភូតគាមអនាម័យសម្រាប់ការនាំចេញផ្លែចេកពីប្រទេសកម្ពុជាទៅកាន់ប្រទេសចិនហើយគ្មានសមាសភាពចង្រៃដែលស្ថិតក្នុងបញ្ជីចត្តាឡីស័កដែលជាក្តីបារម្ភរបស់ប្រទេសចិន"

ក្រសួងកសិកម្មរុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទនឹងផ្តល់គំរូនៃវិញ្ញាបនបត្រភូតគាមអនាម័យទៅឲ្យ GACC ក្នុងគោលបំណងដាក់ក្នុងកំណត់ត្រាក៏ដូចជាការបញ្ជាក់។ ជាធម្មតាវាត្រូវការចំនាយចន្លោះពី១០ ទៅ ១២០ម៉ោង ក្នុងការទទួលបាននូវវិញ្ញាបនបត្រ។ ដំណើរការទាំងអស់ ឬ៤ជំហាននៃសំណើរត្រូវបានផ្តល់ជូនសេចក្តីលំអិតនៅក្នុងតារាងឧបសម្ព័ន្ធនៃឯកសារនេះ និងសង្ខេបនៅក្នុងតារាងខាងក្រោម (ដូចគ្នានឹងឧបសម្ព័ន្ធ១)៖

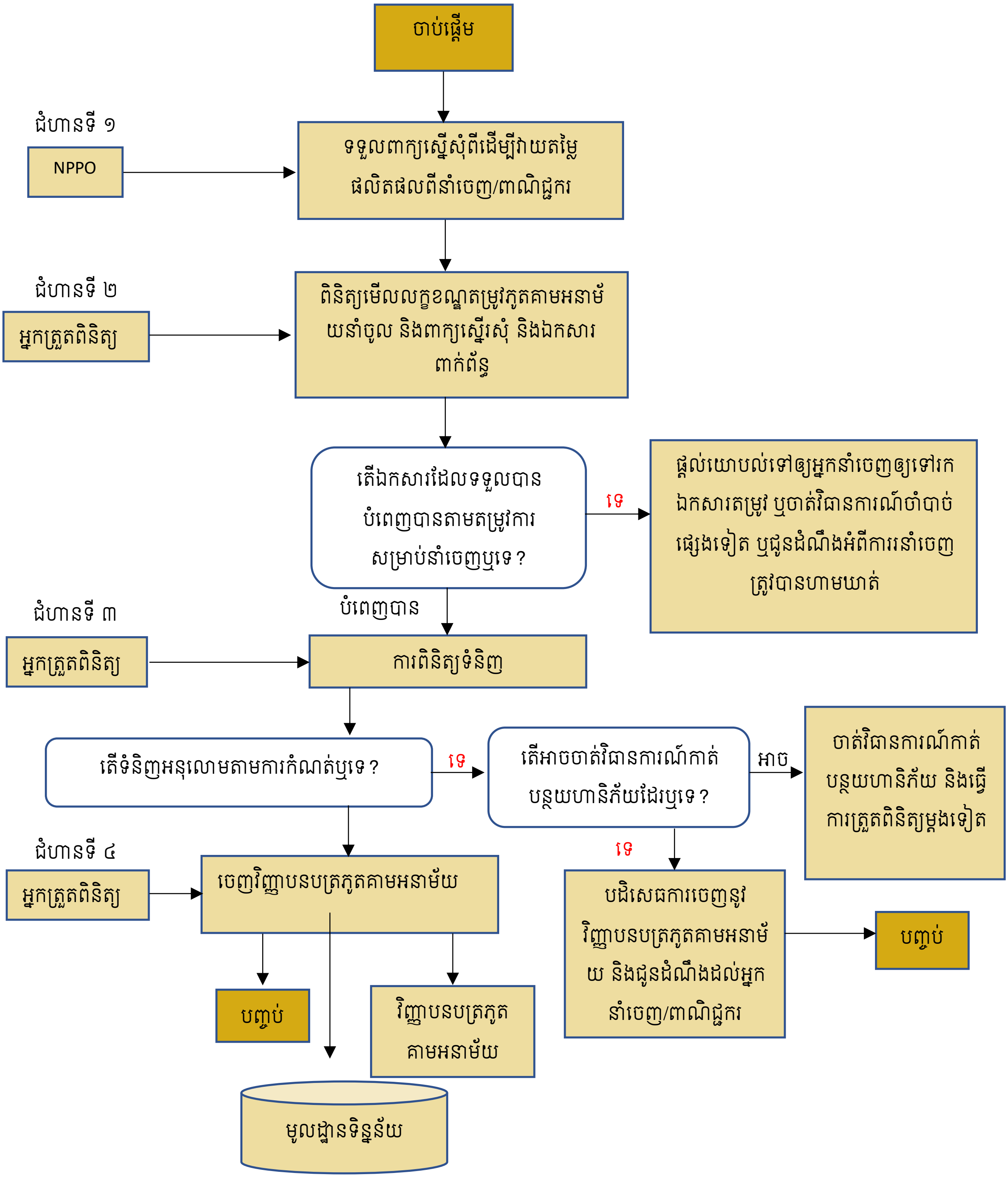

ក្រាហ្វិកទី ១៖ ដំណើរការទទួលបានវិញ្ញាបនបត្រអនាម័យ និងភូតគាមអនាម័យ

ជំហានទី១	**ការដាក់ពាក្យ** អ្នកនាំចេញ ឬពាណិជ្ជករត្រូវដាក់ពាក្យស្នើសុំសម្រាប់ការធ្វើអធិការកិច្ចភូតគាមអនាម័យ (plant quarantine inspection) សម្រាប់ការនាំចេញទំនិញទៅនាយកដ្ឋានការពាររុក្ខជាតិ អនាម័យ និងភូតគាមអនាម័យនៃអគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្មនៃក្រសួងកសិកម្មរុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ។ ពាក្យស្នើសុំត្រូវរួមបញ្ចូលឯកសារពាក់ព័ន្ធ៖ ○ ពាក្យស្នើសុំ (ទទួលពីន.ក.អ.ភ នៃ អ.ន.ក) ○ វិក័យបត្រ ○ បញ្ជីវេចខ្ចប់ ○ ពន្ធប៉ាតង់ ○ វិញ្ញាបនបត្រចុះបញ្ជីអាករលើតម្លៃបន្ថែម ○ វិញ្ញាបនបត្រចុះបញ្ជីពាណិជ្ជកម្ម ○ វិញ្ញាបនបត្រចុះបញ្ជីពាណិជ្ជកម្ម
ជំហានទី២	**ការត្រួតពិនិត្យឯកសារ** មន្ត្រីទទួលពាក្យនឹងពិនិត្យឯកសារតម្រូវនាំចូលភូតគាមអនាម័យ និងពិនិត្យពាក្យស្នើសុំ និងឯកសារពាក់ព័ន្ធ។ ○ ប្រសិនបើពាក្យស្នើសុំ និងឯកសារពាក់ព័ន្ធទាំងអស់អនុលោមតាមច្បាប់ អ្នកនាំចេញ ឬអាជីវករត្រូវបង់ប្រាក់ហើយបន្តទៅជំហានបន្ទាប់។ ○ ប្រសិនបើពាក្យស្នើសុំមិនគ្រប់គ្រាន់ អ្នកត្រួតពិនិត្យនឹងផ្តល់ការណែនាំដល់អ្នកនាំចេញឱ្យទៅរកឯកសារឲ្យបានគ្រប់គ្រាន់ ឬណែនាំនូវវិធានការផ្សេងទៀតដែលចាំបាច់ ឬប្រាប់អំពីការនាំចូលនូវផលិតផលនោះត្រូវបានហាម ឃាត់។
ជំហានទី៣ និងទី៤	**ការត្រួតពិនិត្យទំនិញកក់ (ផ្លែចេក)** បន្ទាប់ពីទទួលបានពាក្យស្នើសុំ ហើយប្រសិនបើឯកសារមានគ្រប់គ្រាន់ ប្រធាននាយកដ្ឋានការពាររុក្ខជាតិ អនាម័យ និងភូតគាមអនាម័យនៃអគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ នឹងចាត់តាំងមន្ត្រីអធិការកិច្ចភូតគាមអនាម័យដើម្បីចុះធ្វើអធិការកិច្ចទំនិញ និងត្រួតពិនិត្យលក្ខខណ្ឌតម្រូវភូតគាមអនាម័យសម្រាប់ការនាំចូល។ ○ តើទំនិញត្រូវបានអនុលោមតាមច្បាប់ដែរឬទេ? ○ ប្រសិនបើអនុលោម ចេញវិញ្ញាបនបត្រភូតគាមអនាម័យ ○ ប្រសិនបើមិនអនុលោម តើអាចចាត់វិធានការកាត់បន្ថយហានិភ័យបានទេ? ប្រសិនបើមិនអាច បដិសេធក្នុងការចេញវិញ្ញាបនបត្រភូតគាមអនាម័យ។ ប្រសិនបើអាច អនុវត្តវិធានការកាត់បន្ថយហានិភ័យ និងធ្វើអធិការកិច្ចម្តងទៀត។

នីតិវិធីនេះអនុវត្តតាមគោលការណ៍ណែនាំនៃវិធានស្តង់ដារ និងភូតគាមអនាម័យអន្តរជាតិលេខ ១២ (ISPM No.12) ដើម្បីធានាថាទូជាក់រុក្ខជាតិ ផលិតផល ឬទំនិញផ្សេងៗដែលបានឆ្លងកាត់នីតិវិធីនេះ គឺត្រូវបានអនុលោមតាមច្បាប់ភូតគាមអនាម័យនៃប្រទេសនាំចូល និងពិតជាអនុលោមតាមខ្លឹមសារដូចដែលបានពិពណ៌នានៅក្នុងគំរូវិញ្ញាបនបត្រ។

3.3 ការចេញលិខិតប្រកាស និងឯកសារគាំទ្រ

3.3.1 នីតិវិធីគយ/ការទទួលបានអាជ្ញាប័ណ្ណនាំចេញ

3.3.2 វិញ្ញាបនប័ត្របញ្ជាក់ប្រភពដើម

3.3.1 នីតិវិធីគយ/ការទទួលបានអាជ្ញាប័ណ្ណនាំចេញ

អ្នកនាំចេញថ្មីត្រូវតែចុះឈ្មោះចូលប្រព័ន្ធ ASYCUDA នៅអគ្គនាយកដ្ឋានគយ និងរដ្ឋាករមុនពេលដែលអាជ្ញាធរគយទទួលស្គាល់ការនាំចេញដោយស្វ័យប្រវត្តិ។ បន្ទាប់ពីទទួលបានវិញ្ញាបនបត្រភូតគាមអនាម័យ អ្នកនាំចេញត្រូវមានលិខិតអនុញ្ញាតិពីនាយកដ្ឋានគ្រប់គ្រងនាំចេញ GDCE ឬនៅច្រកចេញ។ ឯកសារសំខាន់ៗសម្រាប់ការអនុញ្ញាតនេះរួមមាន៖ (ដំណើរការជាក់លាក់ត្រូវបានពិពណ៌នានៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធទី២)។

សម្រាប់រាល់ការដឹកជញ្ជូន	សម្រាប់ការដឹកជញ្ជូនតែម្តង
▪ វិក្កយបត្រ និងបញ្ជីវេចខ្ចប់ ▪ លិខិតស្នើសុំសម្រាប់ធ្វើអធិការកិច្ចទំនិញ (ក្នុងរោងចក្រតែប៉ុណ្ណោះ) ▪ លិខិតអនុញ្ញាតឱ្យដើងសាគយ	▪ លិខិតចុះបញ្ជីក្រុមហ៊ុនពីក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ▪ ពន្ធប៉ាតង់ ▪ វិញ្ញាបនបត្រចុះបញ្ជីពន្ធ (អាករ)

(ឧទាហរណ៍នៃឯកសារភ្ជាប់មាននៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធទី៣)

នៅពេលដែលផ្លែឈើមកដល់កំពង់ផែប្រទេសចិន ប្រទេសនាំចេញតម្រូវឱ្យផ្តល់របាយការណ៍វាស់ស្ទង់សីតុណ្ហភាព និងកំណត់ត្រាសីតុណ្ហភាពសំលាប់មេរោគដល់មន្ត្រី GACC ដើម្បីធ្វើសវនកម្ម។

3.3.2 លិខិតបញ្ជាក់ប្រភពដើម

លិខិតបញ្ជាក់ប្រភពដើម (certificate of origin) គឺជាឯកសារដែលត្រូវបានប្រើក្នុងពាណិជ្ជកម្មអន្តរជាតិដើម្បីបញ្ជាក់ថាទំនិញដែលផលិតនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាដែលជាកន្លែងវាត្រូវបាននាំចេញ។ លិខិតបញ្ជាក់ប្រភពដើមត្រូវបានបំពេញដោយអ្នកនាំចេញហើយត្រូវបានបញ្ជាក់ដោយស្ថាប័នដែលទទួលបានការទទួលស្គាល់ក្នុងករណីព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាក្រសួងពាណិជ្ជកម្មជាអ្នកបញ្ជាក់ថាទំនិញនៅក្នុងការដឹកជញ្ជូននាំចេញជាក់លាក់ណាមួយត្រូវបានដាំ ផលិត ឬកែច្នៃនៅក្នុងប្រទេសជាក់លាក់ណាមួយ។ សម្រាប់លិខិតបញ្ជាក់ប្រភពដើមដែលមានសុពលភាព វាត្រូវតែចុះហត្ថលេខាដោយអ្នកនាំចេញ និងមានសហហត្ថលេខាដោយក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម។ លិខិតបញ្ជាក់ប្រភពដើមបញ្ជាក់ថាទំនិញនៅក្នុងការដឹក

ជញ្ជូនណាមួយត្រូវមានប្រភពដើមជាក់លាក់ក្រោមនិយមន័យនៃកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរីទ្វេភាគី ឬពហុភាគីជាក់លាក់មួយ។ វិញ្ញាបនបត្រនេះត្រូវបានតម្រូវដោយអាជ្ញាធរគយរបស់ប្រទេសក្នុងការសម្រេចថាតើ ការនាំចូលគួរទទួលបាន អត្ថប្រយោជន៍ពីការអនុគ្រោះស្របតាមតំបន់ពាណិជ្ជកម្មពិសេស ឬសហព័ន្ធគយដូចជា សហភាពអ៊ឺរ៉ុប អាស៊ាន ឬកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរីអាមេរិកខាងជើង (NAFTA) ឬមុនពេលការយកពន្ធលើទំនិញត្រូវបានអនុវត្ត។

ដើម្បីដាក់ពាក្យស្នើសុំលិខិតបញ្ជាក់ប្រភពដើមសម្រាប់នាំចេញទៅប្រទេសចិនបាន អ្នកនាំចេញត្រូវការទម្រង់លិខិតបញ្ជាក់ប្រភពដើមអក្សរ(E)។ អ្នកនាំចេញត្រូវទៅនាយកដ្ឋាននាំចូល និងនាំចេញនៃអគ្គនាយកដ្ឋាន សេវាកម្មពាណិជ្ជកម្ម។ ឯកសារចាំបាច់មាន៖

- លិខិតអនុញ្ញាតពីក្រុមហ៊ុនទៅក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម (ឧ. ក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ៣)
- វិក្កយបត្រលក់ បញ្ជីវេចខ្ចប់ និងកិច្ចសន្យាលក់
- របាយការណ៍ត្រួតពិនិត្យពីមន្ត្រីពាណិជ្ជកម្ម
- វិក័យបត្រដឹកទំនិញ/វិក័យបត្រដឹកជញ្ជូនតាមផ្លូវអាកាស
- ការប្រកាសពន្ធគយ

បច្ចុប្បន្ន អ្នកនាំចេញអាចដាក់ពាក្យស្នើរសុំវិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់ប្រភពដើមទំនិញតាមរយៈប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក និងតាមរយៈគេហទំព័ររបស់ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម៖ https://co.moc.gov.kh

3.4 ការដឹកជញ្ជូនចេក និងការទូទាត់ប្រាក់

3.4.1 ការរៀបចំផ្លែចេកសម្រាប់នាំចេញ
3.4.2 ការវេចខ្ចប់ និងបិតស្លាកសញ្ញាលើផ្លែចេក
3.4.3 ការដឹកជញ្ជូនផ្លែចេកពីប្រទេសកម្ពុជាទៅកាន់ប្រទេសចិន
3.4.4 ការបង្កើត និងអភិវឌ្ឍន៍ទំនាក់ទំនងពាណិជ្ជកម្មជាមួយក្រុមហ៊ុនដឹកជញ្ជូននាំចេញ
3.4.5 ភ្នាក់ងារ និងអ្នកចែកចាយ
3.4.6 និតិវិធីនៃការទូទាត់ប្រាក់

3.4.1 ការរៀបចំចេកសម្រាប់នាំចេញ

អ្នកលក់ ឬអ្នកនាំចេញត្រូវរៀបចំកាលវិភាគផ្គត់ផ្គង់ ឬផលិតកម្មឱ្យបានទាន់ពេលវេលា និងធ្វើការយ៉ាងជិតស្និទ្ធជាមួយក្រុមហ៊ុនដឹកជញ្ជូនលើកាលបរិច្ឆេទទទួលទំនិញដែលបានព្រមព្រៀងគ្នា។ ប្រសិនបើអ្នកលក់ ឬអ្នកនាំចេញបានចុះកិច្ចសន្យាជាមួយអ្នកអ្នកដាំដុះច្រើន អ្នកលក់ត្រូវកំណត់ពេលផ្គត់ផ្គង់ ឬផលិតកម្មរួមដោយផ្អែកលើបរិមាណផ្លែចេកដែលត្រូវដឹកជញ្ជូនម្តង។ ក្នុងករណីជាច្រើន(យោងតាមកិច្ចព្រមព្រៀង) សម្ភារៈវេចខ្ចប់សមស្របត្រូវតែអាចរកបានសម្រាប់អ្នកលក់/អ្នកនាំចេញ។ ដូច្នេះ សម្ភារៈទាំងនេះចាំបាច់ត្រូវផ្គត់ផ្គង់ឱ្យបានទាន់ពេលវេលា។ នេះមានន័យថារាល់ផែនការដឹកជញ្ជូន និងការរៀបចំត្រូវតែធ្វើឱ្យច្បាស់ដោយមានយន្តការសមស្រប។

3.4.2 ការវេចខ្ចប់ និងដាក់ស្លាកឈ្មោះផលិតផលចេក

- **ស្លាកសញ្ញា៖** កេសវេចខ្ចប់នីមួយៗត្រូវភ្ជាប់ជាមួយឈ្មោះផលិតផល ប្រភពដើមនៃផលិតផល(ខេត្ត ឬរដ្ឋ) ឈ្មោះទីតាំងវេចខ្ចប់ ឬកូដចុះបញ្ជីរបស់វា។ល។ជាភាសាអង់គ្លេស។ ឡូតិ៍នីមួយៗត្រូវសរសេរជាភាសាចិន។ ការដឹកជញ្ជូនចេកត្រូវអនុលោមទៅតាមលក្ខខណ្ឌតម្រូវអនាម័យ និងគ្មានសមាសភាពចង្រៃដែលជាក្តីបារម្ភរបស់ប្រទេសចិន ក៏ដូចជាគ្មានមេក ស្លឹក និងដី។ល។

រូបភាពទី២៖ ឧទាហរណ៍នៃស្លាក (ស្លាកសញ្ញារបស់ផលិតផលចេកពីប្រទេសកម្ពុជា)

<u>ការណែនាំសម្រាប់ការវេចខ្ចប់សម្រាប់ការដឹកជញ្ជូន៖</u>

ផ្លែចេកត្រូវតែលើកដាក់ប្រកបដោយការយកចិត្តទុកដាក់នៅពេលដឹកជញ្ជូនដើម្បីធានាថា វាទៅដល់គោលដៅដោយគ្មានស្នាមជាំ។ ការធ្វើឲ្យមានស្នាមកោស ដាច់រលាត់ និងជាំត្រូវតែជៀសវាងដាច់ខាត ព្រោះកត្តាទាំងនេះបង្កើនល្បឿនទុំរបស់ផ្លែចេក និងបង្ករការរីវឌ្ឍន៍នៃជំងឺ។ ផ្លែចេកត្រូវតែរក្សានៅក្នុងសីតុណ្ហភាពត្រឹមត្រូវដែលអាចធ្វើឲ្យវានៅស្រស់ និងបង្ការការទុំមុនកំណត់ និងភាពស្អុយរលួយ។

ការណែនាំខ្លះៗសម្រាប់ការវេចខ្ចប់៖ យកចេញនូវកំទេចកំទី និងធូលីនៅលើផ្លែចេក។ ជ្រលក់ ឬបាញ់ថ្នាំសម្លាប់ផ្សិតដូចជា thiabendazole (TBZ) ទៅលើកន្លែងកាត់នៃស្និតចេកនៅពេលដែលស្នាមកាត់នៅស្រស់ និងមានសំណើម។ ថ្នាំសំលាប់ផ្សិតមានសារៈសំខាន់សម្រាប់ការពារចេកពីការកើតឡើងនៃការលូតលាស់ផ្សិត និងជំងឺសម្រាប់ការដឹកជញ្ជូនរយៈពេលវែង។

ជាឧទាហរណ៍ ផ្លែចេកដែលត្រូវដឹកជញ្ជូនក្នុងចំងាយជិតត្រូវការម្លប់ និងសីតុណ្ហភាពល្អបំផុតចន្លោះពី២៣ទៅ ២៩ អង្សារសេ។ ការរក្សាទុកតាមវិធីនេះ ផ្លែចេកនឹងទុំក្នុងរយៈពេល២ទៅ៣ថ្ងៃ។ ផ្លែចេកត្រូវតែចំណាយពេលយូរជាង៣ថ្ងៃក្នុងការផ្ទេរពីកសិដ្ឋានទៅកាន់អ្នកប្រើប្រាស់។ ដូចនេះផ្លែចេកត្រូវតែប្រមូលផលនៅពេលដែលផ្លែមិនទាន់មូល និងត្រូវតែរក្សាទុកនៅសីតុណ្ហភាពចន្លោះពី ១៣ ទៅ ១៤ អង្សាសេក្នុងរយៈពេល ២៤ ទៅ ៤៨ ម៉ោងជាមុន។ ប្រសិនបើចេកមិនស្តុកទុកនៅកន្លែងត្រជាក់ច្រើនជាង ៣៦ម៉ោង ភាពខ្ចីរបស់វានឹងប្រែប្រួលជាទុំយ៉ាងឆាប់រហ័ស។

ប្រើប្រាស់ទូរដឹកជញ្ជូនរឹងមាំដែលមានខ្យល់ចេញចូលគ្រប់គ្រាន់រួមនឹងថង់រក្សាសំណើម (polyethylene bag)ដែលផលិតសម្រាប់ការដឹកជញ្ជូន។ ថង់នេះកាត់បន្ថយការបាត់បង់សំណើម និងគ្រប់គ្រងកម្រិតអុកស៊ីសែន និងឧស្ម័នកាបូនិចនៅក្នុកម្រិតមួយដែលអាចពន្យាការរយៈពេលស្តុកទុកនៃផ្លែចេក។ ការប្រើប្រាស់ថង់នេះគឺសំខាន់សម្រាប់ការ

ដឹកជញ្ជូនរយៈពេលវែងដែលមានរយៈពេលចន្លោះពី៤ទៅ៥០ថ្ងៃ។ ផ្លែចេកដែលដឹកជញ្ជូនរយៈខ្លីជាងនេះមិនត្រូវការទូររួមនឹងថង់រក្សាសំណើមទេ។

រៀបស្និតចេកដោយប្រុងប្រយ័ត្ននៅតាមជួរដែលត្រួតគ្នាពីរស្និតម្តង។ ប្រសិនបើអ្នកចង់វេចខ្ចប់ចេកត្រួតគ្នាបួនស្និតម្តង ចូរដាក់ក្រដាសឡាំងដែលមានភាពបត់បែនបាននៅចន្លោះស្និតចេកផ្នែកខាងក្រោម និងស្និតពីរជាន់ខាងលើបំផុត។

3.4.3 ការដឹកជញ្ជូនចេកពីប្រទេសកម្ពុជាទៅប្រទេសចិន

ផ្លែចេកដែលនឹងត្រូវនាំចេញទៅប្រទេសចិននឹងត្រូវអនុញ្ញាតិឲ្យចូលកំពង់ផែទាំងអស់ដែលកំណត់ដោយ GACC សម្រាប់ការនាំចេញផ្លែឈើស្រស់។ កំពង់ផែទាំងឡាយត្រូវបំពាក់ដោយបរិក្ខាសម្រាប់លើកដាក់ផ្លែឈើស្រស់ដែលនាំចូល[14]។ យ៉ាងណាក៏ដោយ បច្ចុប្បន្ននេះ ផ្លូវដឹកជញ្ជូនដោយផ្ទាល់ពីប្រទេសកម្ពុជាទៅកាន់ប្រទេសចិននៅមានកម្រិត។ ប្រទេសកម្ពុជាមិនមានព្រំដែនជាប់ជាមួយប្រទេសចិនទេ ហើយជាលទ្ធផលប្រទេសកម្ពុជាត្រូវពឹងផ្អែកលើកំពង់ផែទីក្រុងហូជីមិញ (HCM) ដែលជាមជ្ឈមណ្ឌលដឹកជញ្ជូនផ្លែឈើរបស់ខ្លួនទៅកាន់ប្រទេសចិន។ ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី ផ្លែចេកពីប្រទេសកម្ពុជាក៏ត្រូវបានដឹកជញ្ជូនកាត់ព្រំដែនពីប្រទេសវៀតណាមទៅប្រទេសចិន (ផ្លូវខុសច្បាប់)។

ផ្លូវសំខាន់ៗនៃការដឹកជញ្ជូនផ្លូវការចំនួន៤ សម្រាប់ការដឹកជញ្ជូនផ្លែចេកស្រស់ទៅប្រទេសចិនមានដូចជា ផ្លូវគោក ផ្លូវសមុទ្រ ផ្លូវទន្លេ និងផ្លូវអាកាស។ តម្លៃសម្រាប់ការដឹកជញ្ជូនតាមរយៈផ្លូវទាំង៤នេះមានភាពខុសគ្នាច្រើន។ ការដឹកជញ្ជូនតាមកំពង់ផែដែលមានទំនាក់ទំនងល្អ និងមានកប៉ាល់ចូលចតញឹកញាប់មានតម្លៃទាប និងចំណាយពេលដឹកជញ្ជូនខ្លី។ កំពង់ផែដែលកប៉ាល់មិនសូវចូលចតជាទូទៅត្រូវចំណាយថ្លៃ និងមានលទ្ធភាពដឹកជញ្ជូនតិច។ ផ្លូវដឹកជញ្ជូនកំពុងវិវឌ្ឍយ៉ាងឆាប់រហ័ស ហើយព័ត៌មានខាងក្រោមនេះគ្រាន់តែជាការចង្អុលបង្ហាញអំពីផ្លូវដែលសមស្របសម្រាប់ការនាំចេញផ្លែចេក។

ជម្រើសផ្លូវដឹកជញ្ជូនទាំង៤មានដូចខាងក្រោម៖

- **តាមផ្លូវគោក៖** ពីច្រកព្រំដែនកម្ពុជាទៅច្រកព្រំដែនវៀតណាម៖ **ក)** ពីបាវិតនៅកម្ពុជាទៅម៉ុកបាយ (Moc Bai) វៀតណាម **ខ)** ពីត្រពាំងផ្លុងនៅកម្ពុជាទៅហ្សាមាត (Xa Mat) នៅវៀតណាម **គ)** ពីត្រពាំងស្រែនៅកម្ពុជាទៅហាវលូ (Hoa Lu) នៅប្រទេសវៀតណាម។ ផ្លែឈើទាំងនេះនឹងដឹកជញ្ជូនពីប្រទេសវៀតណាមទៅកាន់ក្រុងពីងសៀង(Pingxiang) បន្ទាប់មកទៅកាន់ទីផ្សារធំៗនៅប្រទេសចិន។ ផ្លូវតូចៗផ្សេងទៀតរួមមាន៖ ពីអូយ៉ាដាវនៅកម្ពុជាទៅឡឺត្រាញ់ (Le Tranh) នៅវៀតណាមហើយបន្ទាប់មកឆ្ពោះទៅកំពង់ផែនានាក្នុងប្រទេសចិន។

- **តាមទន្លេ៖** ពីភ្នំពេញទៅហូជីមិញ។ ចំពោះការផ្ទេរពីទីក្រុងហូជីមិញមានផ្លូវដឹកជញ្ជូនជាច្រើនទៅប្រទេសចិន។ បច្ចុប្បន្ន កំពង់ផែធំៗពីរនៅប្រទេសចិនដែលទទួលការនាំចូលចេក គឺកំពង់ផែសៀងហៃ (Shanghai) និងកំពង់ផែដាលៀន (Dalian)។

[14] China-Cambodia Protocol on Phytosanitary Requirements for the export of fresh Banana from Cambodia to China

- **សេវាដឹកជញ្ជូនតាមសមុទ្រ៖** ពីភ្នំពេញ-ព្រះសីហនុ-ក្រុងសៀងហៃ។ បច្ចុប្បន្នផ្លូវនេះត្រូវចំណាយពេល ១៤ ថ្ងៃ ហើយវាតម្រូវឱ្យឈប់នៅកំពង់ផែមួយផ្សេងទៀតនៅតាមផ្លូវ។ ក្រុមហ៊ុនចិនមួយចំនួនកំពុងរកមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូនដោយផ្ទាល់ពីក្រុងព្រះសីហនុទៅកាន់ក្រុងសៀងហៃដែលចំណាយពេលត្រឹមតែ ៧ ថ្ងៃប៉ុណ្ណោះ ហើយរំពឹងថានឹងបើកនៅពេលក្រោយក្នុងឆ្នាំ ២០២០។ មានផ្លូវដឹកជញ្ជូនតែមួយប៉ុណ្ណោះពីក្រុងព្រះសីហនុទៅសៀងហៃ។ បច្ចុប្បន្ន មានតែក្រុមហ៊ុនមួយទេដែលកំពុងប្រើប្រាស់ផ្លូវនេះ។

- **សេវាដឹកជញ្ជូនតាមផ្លូវអាកាស៖** ពីអាកាសយានដ្ឋានអន្តរជាតិភ្នំពេញទៅអាកាសយានដ្ឋានសៀងហៃ។ បច្ចុប្បន្ននេះមិនមានការដឹកជញ្ជូនតាមផ្លូវអាកាសទេ។ នៅពេលអនាគត ការនាំចេញចេកអាចត្រូវបានបញ្ជូនតាមអាកាសយានដ្ឋានសំខាន់ៗដែលពួកគេនឹងត្រូវបញ្ជូនទៅដូចជាក្រុងសៀងហៃ ក្រុងជាំងស៊ូ (Zhengzhou) និងក្រុងគួងចូវ (Guangzhou)។

កំពង់ផែធំៗនៅក្នុងប្រទេសចិនដែលទទួលផ្លែឈើមានដូចជាក្រុងសៀងហៃ និងដាលៀន ជីងចូវ (Qinzhou) សឹកគូ (Shekou) គីនដាវ (Qingdao) និងធានជីន (Tianjin)។

- ឧទាហរណ៍កំពង់ផែសឹកគូគឺ ជាផែសំខាន់មួយនៅស្រុកជាវ៉ាន់។ ប៉ុន្មានឆ្នាំថ្មីៗនេះ ជាមួយនឹងគោលនយោបាយប្រកាសពន្ធគយដែលមានភាពងាយស្រួល គ្រឿងបរិក្ខាជំនួយគ្រប់គ្រាន់ និងសេវាកម្មប្រកបដោយប្រសិទ្ធិភាព ក្រុមហ៊ុននាំចេញនិងនាំចូលកាន់តែច្រើនបានដឹងអំពីភាពខ្លាំងនៃផែនេះ ហើយប្រភេទនិងបរិមាណនៃផ្លែឈើនាំចូលទៅកាន់ប្រទេសចិនតាមកំពង់ផែសឹកគូបាននិងកំពុងកើនឡើងជារៀងរាល់ឆ្នាំ។ គោលដៅគឺកសាងកំពង់ផែសឹកគូ (Shekou) ឲ្យទៅជាផែនាំចូលផ្លែឈើធំជាងគេនៅភាគខាងត្បូងប្រទេសចិន។ ចាប់តាំងពីខែមេសា ឆ្នាំ ២០១៨ មក កំពង់ផែសឹកគូ (Shekou) បានចាប់ផ្តើមអនុវត្តគំរូប្រកាសពន្ធគយដែលអនុញ្ញាតិឲ្យ ក្រុមហ៊ុនប្រកាសជាមុន ហើយទំនិញនឹងអាចបញ្ចេញបានពេលមកដល់ទីក្រុងហុងកុង។ ចាប់តាំងពីឆ្នាំ២០១៩ មក កំពង់ផែនេះបានចាប់ផ្តើមគម្រោងសាកល្បងគំរូប្រព័ន្ធប្រកាសពន្ធគយ "ការប្រកាស២ជំហាន"។ បើនិយាយអំពីបរិក្ខាជំនួយ នៅកំពង់ផែមានទីតាំងត្រួតពិនិត្យទូរកុងតឺន័រត្រជាក់ចំនួន១០៦កន្លែង និងមានកន្លែងបញ្ចូលថាមពលទូរកុងតឺន័រត្រជាក់ចំនួន ៣១២៤កន្លែង។ នៅឆ្នាំ ២០១៨ បរិមាណនៃទូរកុងតឺន័រ ត្រជាក់(កំពស់២០ហ្វីត) មកកាន់កំពង់ផែសឹកគូមានចំនួន ៤៦៣០០គ្រឿង ដែលស្មើរនឹង ៤៣% នៃការកើនឡើងពីឆ្នាំចាស់។ ផ្លែឈើដែលចូលតាមរយៈកំពង់ផែសឹកគូភាគច្រើនគឺផ្លែស្រកានាគ ចេក ដូង មៀន ម្នាស់ និងមង្ឃុត។

- ឧទាហរណ៍មួយទៀតគឺកំពង់ផែគីនហ័ងដាវ (Qinhuangdao) គឺជាចំណុចសំខាន់នៃការនាំចូលផ្លែឈើស្រស់។ កំពង់ផែដែលកំណត់សម្រាប់ការនាំចូលផ្លែឈើមានទីតាំងនៅក្បែរស្ថានីយកុងតឺន័រគីនហ័ងដាវ។ គម្រោងនេះរួមមានទីតាំងគរកុងតឺន័រទំហំ ៣៦០០០ម៉ែត្រការ៉េ មួយកន្លែងដែលអាចផ្ទុកកុងតឺន័រត្រជាក់ចំនួន ៥០៤ ទីតាំង ត្រួតពិនិត្យមួយទំហំ៣០០០ម៉ែត្រការ៉េ (រួមទាំងទីលានសម្រាប់ត្រួតពិនិត្យ ទីតាំងចត្តាឡីស័កកុងតឺន័រ និងកន្លែងចាត់ថ្នាក់ផ្លែឈើ) និងទីតាំងគ្រប់គ្រងទំនិញក្នុងចត្តាឡីស័កមួយ (រួមមានទីតាំងបាញ់ផ្សែងសម្លាប់មេពោគ ទីតាំងសម្លាប់មេរោគដោយសីតុណ្ហភាពត្រជាក់ និងទីតាំងសម្លាប់មេរោគដោយកំដៅ) ទីតាំងស្តុកត្រជាក់

ដែលមានការគ្រប់គ្រងត្រឹមត្រូវចំនួន២ដែលមានទំហំសរុបចំនួន ៦០០០ម៉ែត្រគីប ជាមួយនឹងប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងសីតុណ្ហភាព និងសំណើមស្វ័យប្រវត្តិ ទីតាំងការិយាល័យ ទីតាំងត្រួតពិនិត្យបឋម និងបន្ទប់ដាក់សំណាក។ គីនហ័ងដាវក៏កំពុងធ្វើផែនការទីផ្សារលក់ដុំផ្លែឈើដែលនឹងគ្របដណ្តប់ផ្ទៃដីជាង ១៦ហិកតា។ បរិក្ខាជំនួយផ្នែកទីផ្សាររួមមានទីតាំងស្តុកទុក កន្លែងចតឡាន សេវាកម្មការិយាល័យ និងសេវាកម្មផ្សេងទៀតដែលរៀបចំជាស្រេច ការផ្តល់ការប្រកាសតាមអេឡិកត្រូនិក បណ្តាញព័ត៌មាន ការត្រួតពិនិត្យដែលមានគុណភាព ការតាមដានការកែច្នៃនិងចែកចាយ សេវាកម្មហិរញ្ញវត្ថុ និងសេវាកម្មរួមបញ្ចូលផ្សេងទៀតសម្រាប់ទីផ្សារលក់ដុំក្នុងការផ្តល់នូវសេវាដែលប្រកបដោយវិជ្ជាជីវៈ រហ័យ និងមានគុណភាពខ្ពស់។

- ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធដឹកជញ្ជូនត្រជាក់ និងការដឹកជញ្ជូនបានកើនឡើងយ៉ាងគំហុកនៅប្រទេសចិន កើនឡើងពីសមត្ថភាពស្តុកទុកត្រជាក់ចំនួន១០លានម៉ែត្រ និងឡានត្រជាក់១២០០០គ្រឿងនៅឆ្នាំ ២០០៧ ទៅសមត្ថភាពស្តុកទុកត្រជាក់ចំនួន១០៦លានម៉ែត្រ និងឡានត្រជាក់ ៨៩០០០គ្រឿងនៅឆ្នាំ២០១៥។ កំណើនយ៉ាងឆាប់រហ័សក្នុងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធដឹកជញ្ជូនត្រជាក់នេះបានប្រមូលផ្តុំនៅតាមផែធំៗ និងតំបន់ពាណិជ្ជកម្មសេរី (Free Trade Zone) ដូចជាទីក្រុងសៀងហៃ ក្វាងចូវ ហ្វូជៀន និងធានជីន។ ជាមួយនឹងការកើនឡើងនៃពាណិជ្ជកម្មតាមអ៊ីនធឺណេតនៅក្នុង ទីផ្សារនាំចូលផ្លែឈើស្រស់នៅប្រទេសចិន ហានិភ័យពីមុនដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការទូទាត់ និងឥណទាន ដូចជាការទូទាត់ដែលមិនអាចជឿទុកចិត្តបានពីអតិថិជនចិននិងអ្នកនាំចូល និងការពន្យាពេលក្នុងការទទួលបានការទូទាត់សរុប ត្រូវបានកាត់បន្ថយតាមរយៈវិធីសាស្ត្រទូទាត់អនឡាញដែលអាចជឿទុកចិត្តបាន ដែលភ្ជាប់ទំនាក់ទំនងផ្ទាល់ទៅកាន់គេហទំព័រទីផ្សារលក់ផ្លែឈើស្រស់លើបណ្តាញសង្គម។ សម្រាប់ការអនុវត្តន៍ប្រកបដោយប្រសិទ្ធិភាព ការបង្ការភាពខូចខាត កាត់បន្ថយចំណាយ និងការបង្កើនភាពងាយស្រួល អ្នកនាំចេញផ្លែឈើស្រស់ត្រូវបានផ្តល់អនុសាសន៍ឲ្យប្រើប្រាស់ការនាំចេញផ្ទាល់ ដោយសារបណ្តាញអ្នកចែកចាយបឋមរបស់ពួកគេនៅប្រទេសចិនផ្ទាល់។ នៅប្រទេសចិនទាំងមូលមានទីផ្សារលក់ដុំជាង ៤០០០កន្លែង ហើយទីក្រុងនីមួយៗ មានទីផ្សារលក់ដុំធំៗជាច្រើនកន្លែង។ ផ្សារកសិកម្ម ស៊ីនហ្វាឌី (Xinfadi) នាទីក្រុងប៉េកាំងគឺជាទីផ្សារលក់ដុំធំជាងគេនៅភាគខាងជើងនៃប្រទេសចិន និងជាប្រភព ៧០% នៃបន្លែ និង ៨០% នៃផ្លែឈើដែលប្រើប្រាស់នៅទីក្រុងប៉េកាំង។ ផ្សារលក់ដុំបន្លែផ្លែឈើជាំងណាននៅខេត្តគ័ងចូវគឺជាងទីផ្សារលក់ដុំកសិផលនាំចូលសំខាន់ជាងគេនៅប្រទេសចិន ដែលទទួលខុសត្រូវ ៧០% នៃបន្លែផ្លែឈើនាំចូលទាំងអស់ទៅក្នុងប្រទេសចិន[15]។

[15] Source: Exporting Fresh Fruit and Vegetables to China, Produce Market Association, 2016

3.4.4 ការកសាង និងអភិវឌ្ឍទំនាក់ទំនងពាណិជ្ជកម្មជាមួយក្រុមហ៊ុនដឹកជញ្ជូននាំចេញ[16]

ការដឹកជញ្ជូននាំចេញអាចត្រូវបានគេមើលឃើញថាជា ផ្នែកមួយបន្ថែមទៀតដល់ដំណើរការផលិតកម្មដំណាំចេកក្នុងស្រុករបស់ក្រុមហ៊ុននានាក្នុងពេលបច្ចុប្បន្ន។ ការយល់អំពីកន្លែងដែលអាជីវកម្មរបស់ក្រុមហ៊ុនឈរនៅក្នុងខ្សែច្រវ៉ាក់ផ្គត់ផ្គង់ការនាំចេញនឹងជួយឱ្យក្រុមហ៊ុនកំណត់នូវជំណាក់កាលបន្ថែមទៀតអ្វីខ្លះ ដែលចាំបាច់ដើម្បីនាំយកផលិតផលផ្លែចេករបស់ខ្លួនទៅកាន់ទីផ្សារនាំចេញ។

ដើម្បីឱ្យការដឹកជញ្ជូនមានប្រសិទ្ធិភាពនិងប្រសិទ្ធិផល ពាណិជ្ជករ /អ្នកនាំចេញត្រូវបង្កើតទំនាក់ទំនង និងធ្វើការរួមគ្នាជាមួយក្រុមហ៊ុនដឹកជញ្ជូន។ ចំណុចនេះចាំបាច់ណាស់ មិនត្រឹមតែសម្រាប់ការដឹកជញ្ជូនប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែត្រូវធ្វើឲ្យបានឲ្យកាន់តែឆាប់កាន់តែល្អ។

ការជ្រើសរើសជំរើសត្រឹមត្រូវក្នុងការដឹកជញ្ជូនផ្លែចេកត្រូវតែជារឿងអាទិភាព បំផុតសម្រាប់ក្រុមហ៊ុនរបស់អ្នក ហើយវាមានសារៈសំខាន់ណាស់ក្នុងការនាំចេញប្រកបដោយភាពជោគជ័យ។ ក្នុងការសម្រេចចិត្តនេះ កត្តាជាច្រើនដូចជាតម្លៃនិងវិធីសាស្ត្រនៃការទូទាត់គួរតែត្រូវយកមកពិចារណា។ ការមិនទទួលបានតម្លៃនាំចេញដែលអ្នកចង់បានអាចបណ្តាលឱ្យមានការខាតបង់ដោយសារការចំណាយផ្សេងៗដែលមិនព្រាងទុក។ ដូចគ្នានេះដែរ ការទារលុយពីកូនបំណុលនៅក្នុងប្រទេសចិន គឺជាកិច្ចការដ៏លំបាកមួយ ដូច្នេះការជ្រើសរើសជម្រើសទូទាត់ប្រាក់ត្រឹមត្រូវសម្រាប់អាជីវកម្មនឹងកាត់បន្ថយហានិភ័យលើការមិនបង់ប្រាក់។

<u>**បញ្ជីផ្ទៀងផ្ទាត់សម្រាប់ការដឹកជញ្ជូនទំនិញ**</u>

- តើក្រុមហ៊ុនបានពិចារណាលើតម្រូវការខាងដឹកជញ្ជូនសម្រាប់ការនាំចេញហើយឬនៅ? ឧ. តើនៅកន្លែងណាដែលក្រុមហ៊ុនស្ថិតនៅ ក្នុងខ្សែច្រវ៉ាក់ផ្គត់ផ្គង់នាំចេញ?
- តើក្រុមហ៊ុនបានស៊ើបអំពីហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរូបវ័ន្តដែលអាចរាំងស្ទះសក្តានុពលនាំចេញផ្លែចេក ឧ .ដូចជាទីតាំងកន្លែងវេចខ្ចប់ និងទីតាំងកំពង់ផែហើយឬនៅ?
- តើក្រុមហ៊ុនបានស៊ើបអំពីការប្រើប្រាស់សេវាកម្មផ្សេងៗរបស់ភ្នាក់ងារលក់ រឺអ្នកចែកចាយហើយឬនៅ?
- តើក្រុមហ៊ុនបានស៊ើប/ជួលអ្នកដឹកជញ្ជូនទំនិញ ឬភ្នាក់ងារគយដែលមានសក្តានុពលហើយឬនៅ?
- តើក្រុមហ៊ុនបានពិចារណាជម្រើសដឹកជញ្ជូនល្អបំផុតសម្រាប់អ្នកហើយឬនៅ?ឧ .ផ្លូវអាកាសឬផ្លូវសមុទ្រ?
- តើក្រុមហ៊ុនបានកំណត់តម្លៃ និងយល់ថាតើតម្លៃនេះគួររួមបញ្ចូលអ្វីខ្លះហើយឬនៅ?
- តើក្រុមហ៊ុនមានការយល់ដឹងអំពីជម្រើសនៃការទូទាត់សម្រាប់ពាណិជ្ជកម្មអន្តរជាតិ (បណ្ណឥណទាន ការទូទាត់តាមប្រព័ន្ធអ៊ីនធឺណិត) និងការគ្រប់គ្រងពាណិជ្ជកម្មក្រៅប្រទេសហើយឬនៅ?

[16] Sources: AusVeg, Horticulture Australia, 2019, Guide to the export readiness checklist

3.4.5 ភ្នាក់ងារ និងអ្នកចែកចាយ

ក្រុមហ៊ុននាំចេញផ្លែចេកនឹងមិនគ្រប់គ្រងខ្សែច្រវ៉ាក់ផ្គត់ផ្គង់ទាំងមូលទេ ហើយពឹងផ្អែកលើភ្នាក់ងារ ឬអ្នកចែកចាយដើម្បីសម្រួលដល់សកម្មភាពនាំចេញរបស់ពួកគេ។ ភ្នាក់ងារ និងអ្នកចែកចាយមានតួនាទី និងទំនួលខុសត្រូវខុសៗគ្នា។ តួនាទី និងទំនួលខុសត្រូវទាំងនេះក៏មានភាពខុសគ្នាអាស្រ័យលើថាតើពួកគេដំណើរការនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ឬចិន។ ការជ្រើសរើសភ្នាក់ងារ ឬអ្នកចែកចាយត្រឹមត្រូវ គឺសំខាន់ ព្រោះក្រុមហ៊ុននឹងពឹងផ្អែកលើចំណេះដឹង និងជំនាញរបស់ពួកគេនៅក្នុងទីផ្សារនៅប្រទេសចិន។

<u>តួនាទីរបស់ភ្នាក់ងារ និងអ្នកចែកចាយ</u>

- ពួកគេមិនយកភាពជាម្ចាស់លើទំនិញទេ
- ពួកគេតំណាងឱ្យអ្នកផ្គត់ផ្គង់សម្រាប់អ្នកទិញ
- ពួកគេត្រូវបានជួលដោយអ្នកនាំចេញក្នុងបរិមាណទឹកប្រាក់ដែលផ្អែកលើកម្រៃជើងសារនៃការលក់
- អ្នកនាំចេញទទួលខុសត្រូវចំពោះការចេញវិក័យប័ត្រ និងប្រមូលការទូទាត់ពីអតិថិជនរបស់ពួកគេ។

<u>តួនាទីរបស់អ្នកចែកចាយ</u>

- ពួកគេកាន់កាប់ភាពជាម្ចាស់នៃទំនិញ ហើយបន្ទាប់មកលក់ទំនិញបន្ត។
- ពួកគេបន្ថែមតម្លៃលើផលិតផលនៅពេលលក់បន្ត។
- លុយដែលរកបានដោយអ្នកចែកចាយ គឺខ្ពស់ជាងភ្នាក់ងារព្រោះអ្នកចែកចាយកាន់បញ្ជីសារពើភ័ណ្ឌផ្តល់ឥណទានសម្រាប់អតិថិជន និងទទួលខុសត្រូវផ្នែកទីផ្សារ។

អ្នកដឹកជញ្ជូនបន្ត និងជើងសារគយ៖ ប្រសិនបើក្រុមហ៊ុនមានបំណងគ្រប់គ្រងការផ្គត់ផ្គង់ដោយខ្លួនឯង ប៉ុន្តែក្រុមហ៊ុនខ្វះចំណេះដឹងក្នុងការយកផ្លែចេកទៅលក់នៅទីផ្សារអន្តរជាតិ ការប្រើជើងសារគយ ឬអ្នកដឹកជញ្ជូនទំនិញបន្ត គឺជាមធ្យោបាយដ៏មានប្រសិទ្ធភាពបំផុតដើម្បីដឹកជញ្ជូនផ្លែចេក។ ស្ថាប័នទាំងនេះជាទូទៅមានជំនាញឯកទេសក្នុងការដឹកទំនិញអន្តរជាតិ។ នៅពេលជ្រើសរើសអ្នកដឹកជញ្ជូនបន្ត ក្រុមហ៊ុនគួរតែពិចារណាទៅលើបទពិសោធន៍របស់ពួកគេក្នុងការគ្រប់គ្រងផលិតផលដែលងាយខូច[17]។

[17] A list of logistic service providers and freight forwarders can be provided by GIZ-SRECA project upon request: https://connecting-asia.org/activities/

3.4.6 និតិវិធីទូទាត់

មានវិធីទូទាត់ផ្សេងៗគ្នាជាច្រើនសម្រាប់ក្រុមហ៊ុនដូចជា៖

- **ការទូទាត់ដោយបង់ប្រាក់ជាមុន៖** អ្នកទិញបង់លុយមុនការដឹកជញ្ជូន (មិនសូវទូទៅសម្រាប់ពាណិជ្ជកម្មអន្តរជាតិ)
- **បណ្ណឥណទាន (Letters of credit)៖** ធនាគាររបស់អ្នកនាំចូលចេញនូវឯកសារដែលបញ្ជាក់ថាពួកគេនឹងបង់លុយឱ្យអ្នកនាំចេញនៅពេលដែលលក្ខខណ្ឌនៃលិខិតឥណទានត្រូវបានបំពេញ។
- **ការផ្ទេរតាមទូរគមនាគមន៍ (Telegraphic Transfer)៖** ការផ្ទេរប្រាក់តាមទូរគមនាគមន៍ (TT) គឺជាវិធីសាស្ត្រអេឡិចត្រូនិចដែលការផ្ទេរប្រាក់ដែលត្រូវបានប្រើប្រាស់យ៉ាងសំខាន់សម្រាប់ប្រតិបត្តិការក្រៅប្រទេស។ ជាធម្មតាការផ្ទេរប្រាក់តាមទូរគមនាគមន៍បានបញ្ចប់ក្នុងរយៈពេល ២ ទៅ ៤ ថ្ងៃនៃថ្ងៃធ្វើការអាស្រ័យលើប្រភពដើម និងទិសដៅនៃការផ្ទេរប្រាក់ក៏ដូចជាតម្រូវការប្តូររូបិយប័ណ្ណណាមួយ។
- **ការប្រមូលឯកសារ(Documentary collection)៖** ប្រគល់ការគ្រប់គ្រងឯកសារពាណិជ្ជកម្មរបស់ក្រុមហ៊ុនទៅឲ្យធនាគាររបស់ក្រុមហ៊ុន។
- **លក្ខខណ្ឌឥណទាន (Credit terms)៖** ការទូទាត់នឹងកើតឡើងបន្ទាប់ពីក្រុមហ៊ុនបានដឹកជញ្ជូនផ្លែចេក។

ចំពោះការទូទាត់ថ្លៃផ្លែឈើស្រស់ ជាទូទៅវិធីសាស្ត្រទូទាត់តាមលិខិតឥណទានមិនត្រូវបានប្រើទេព្រោះវាចំណាយពេលយូរដើម្បីបំពេញការទូទាត់ ឯកសារមានភាពស្មុគស្មាញ ហើយថ្លៃចំណាយខ្ពស់។ ជាទូទៅវិធីសាស្ត្រទូទាត់ប្រាក់គឺតាមរយៈការផ្ទេរប្រាក់តាមទូរគមនាគមន៍ (Telegrphic-T/T) ដែលរាប់បញ្ចូលទាំង ១០០% T/T ជាមុន ឬ ៨០%T/T ជាមុន ២០ %នៅពេលមកដល់។ ក្រោមរបៀបយកទំនិញជាមុនហើយបង់ប្រាក់ជាក្រោយ ជាធម្មតាគឺ១០០% T/T នៅពេលមកដល់អាស្រ័យលើចំនួនផ្លែឈើដែលលក់បាន។ មានរបៀបទូទាត់ប្រាក់មួយបែបទៀតហៅថាភាពជាដៃគូដែលតម្រូវឲ្យមានប្រាក់កក់ខ្លះជាមុន ហើយប្រាក់ដែលនៅសល់នឹងត្រូវទូទាត់នៅពេលលក់ផ្លែឈើបាន។

លក្ខខណ្ឌតម្រូវជាក់លាក់
សម្រាប់ការនាំចូលទំនិញទៅក្នុងប្រទេស

ជំហានទី ៥	ច្បាប់ និងបទប្បញ្ញត្តិ
ជំហានទី ៦	ការធ្វើអធិការកិច្ច តេស្ត និងការត្រួតពិនិត្យគុណភាព
ជំហានទី ៧	ដំណើរការប្រកាសពន្ធគយ និងចត្តាឡីស័ក
ជំហានទី ៨	ការធ្វើអធិការកិច្ចគយ និងចត្តាឡីស័ក និងនិតិវិធីនៃការធ្វើតេស្ត

ទិដ្ឋភាពទូទៅនៃបទប្បញ្ញត្តិ និងច្បាប់ និងតួនាទីរបស់ GACC

អគ្គរដ្ឋបាលគយចិន (GACC) គឺជាស្ថាប័នសំខាន់ដែលគ្រប់គ្រងគោលនយោបាយ បទប្បញ្ញត្តិ និង ការធ្វើអធិការកិច្ចពាក់ព័ន្ធនឹងការនាំចូលផ្លែឈើស្រស់របស់ប្រទេស។

មុនការរៀបចំរចនាសម្ព័ន្ធរបស់រដ្ឋាភិបាលចិនឡើងវិញក្នុងឆ្នាំ ២០១៨ ការត្រួតពិនិត្យចត្តាឡីស័ក និងសុវត្ថិភាពចំណីអាហារនាំចូលថ្នាក់ជាតិ គឺជាការទទួលខុសត្រូវរបស់អគ្គរដ្ឋបាលត្រួតពិនិត្យគុណភាព អធិការកិច្ច និងចត្តាឡីស័ក (AQSIQ)។ នៅក្នុងការរៀបចំរចនាសម្ព័ន្ធឡើងវិញ ការទទួលខុសត្រូវក្នុងការត្រួតពិនិត្យ និងការអនុវត្តន៍ និងបុគ្គលិកដែលទាក់ទងនឹងការនាំចូលផ្លែឈើស្រស់ត្រូវបានប្រគល់ឱ្យ GACCវិញ។ ការចាត់តាំងឡើងវិញរួមមានការផ្លាស់ប្តូរផ្នែកទាំងអស់នៃការិយាល័យបសុព្យាបាល និងរុក្ខជាតិ និងចត្តាឡីស័ក (动植物检疫司) ដើម្បីក្លាយជាផ្នែកមួយនៃGACC ។ ទន្ទឹមនឹងនេះដែរ ការិយាល័យអធិការកិច្ច និងចត្តាឡីស័ក (CIQ) ថ្នាក់មូលដ្ឋានដែលធ្លាប់គ្រប់គ្រងដោយ AQSIQ ត្រូវបានបញ្ចូលទៅក្នុងការិយាល័យគយតំបន់របស់ចិន ហើយទីបំផុតត្រួតពិនិត្យដោយ GACC ។

មុខងាររបស់ GACC ទាក់ទងនឹងផ្លែឈើស្រស់ដែលបាននាំចូលរួមមានដូចខាងក្រោម៖

បទបញ្ញត្តិ (ថ្នាក់ជាតិ)	ការអនុវត្តន៍ (ភាគច្រើនអនុវត្តដោយមន្ត្រីគយថ្នាក់ក្រោម)
• ផ្តល់សិទ្ធិ និងដកហូតសិទ្ធិចូលទីផ្សារសម្រាប់ផលិតផលបរទេស • កំណត់លក្ខខណ្ឌតម្រូវភូតគាមអនាម័យសម្រាប់ផលិតផល/ប្រទេសដោយផ្អែកលើការពិនិត្យទីតាំងជាក់ស្តែង និងវាយតម្លៃហានិភ័យ • ចុះហត្ថលេខា និងអនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀងនិងសន្ធិសញ្ញាអន្តររដ្ឋាភិបាលស្តីពីពិធីសារចត្តាឡីស័ក • បោះពុម្ពផ្សាយបញ្ជីផ្លែឈើស្រស់ដែលបានធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពហើយបានអនុម័តសម្រាប់ការនាំចូលទៅប្រទេសចិនក៏ដូចជាកន្លែងវេចខ្ចប់ និងចម្ការផ្លែឈើដែលបានចុះបញ្ជីហើយ។	• ដើរតួជាភ្នាក់ងារអធិការកិច្ចគយច្រកចូលកំពង់ផែដែលអាចរឹបអូសទំនិញក្នុងករណីឯកសារមិនគ្រប់គ្រាន់ ឬមិនត្រឹមត្រូវ • ប្រមូលពន្ធ និងអាករដែលពាក់ព័ន្ធរួមមានពន្ធលើតម្លៃបន្ថែម ពន្ធ និងអាករផ្សេងៗ • ធ្វើអធិការកិច្ចចត្តាឡីស័កនៅកំពង់ផែ និងចំណុចចូលប្រទេសចិន និងបដិសេធការដឹកជញ្ជូនដែលមិនអនុលោមតាមច្បាប់ • ជានាន្ទវស្លាកសញ្ញាផលិតផលសមស្របសម្រាប់ការនាំចូល • រឹបអូសទំនិញដែលមានការសង្ស័យថារត់ពន្ធ និងការនាំចូលដែលរំលោភច្បាប់កម្មសិទ្ធបញ្ញា។

ក្រាហ្វិកទី ២៖ ទិដ្ឋភាពទូទៅនៃមុខងារចត្តាឡីស័ក និងអធិការកិច្ចរបស់ GACC

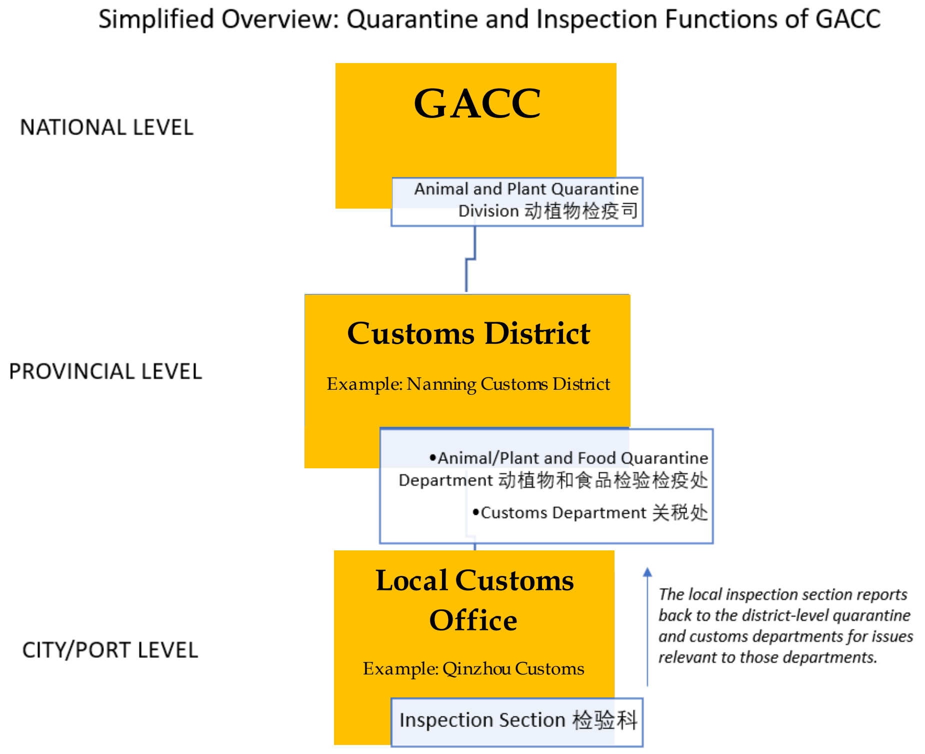

GACC គ្រប់គ្រងការិយាល័យគយថ្នាក់ស្រុកចំនួន៤២ ដែលភាគច្រើនទាក់ទងទៅនឹងផ្នែករដ្ឋបាលថ្នាក់ខេត្តរបស់ប្រទេសចិន។ ប៉ុន្តែ ខេត្តមួយចំនួនដែលមានកំពង់ផែច្រើន ឬបរិមាណពាណិជ្ជកម្មអន្តរជាតិច្រើនមានសាខាគយថ្នាក់ស្រុកច្រើន។

ការិយាល័យគយថ្នាក់ស្រុកត្រូវបានគេដាក់ឈ្មោះតាមទីក្រុងដែលមានការិយាល័យកណ្តាលស្រុកស្ថិតនៅ។ ជាធម្មតា ប្រសិនបើខេត្តមានតែការិយាល័យគយថ្នាក់ស្រុកតែមួយទេ នោះការិយាល័យគយស្រុកត្រូវបានដាក់ឈ្មោះតាមទីក្រុងរបស់ខេត្ត។ ឧទាហរណ៍ ការិយាល័យគយស្រុកណាននីង (Nanning Customs District) ដែលត្រូវបានគេដាក់ឈ្មោះថាជាទីរួមខេត្តក្វាងស៊ី[18](Guangxi) ហើយដែលគ្របដណ្តប់ខេត្តក្វាងស៊ី(Guangxi)ទាំងមូល។ ខេត្តក្វាងទុង (Guangdong) ជាឧទាហរណ៍មួយនៃខេត្តដែលត្រូវបានបែងចែកទៅជាការិយាល័យគយថ្នាក់ស្រុកជាច្រើនដូចជា ទីក្រុងក្វាងចូវ (Guangzhou) ស្រុកហ៊ាំងពូ (Huangpu) (ផ្នែកមួយនៃក្រុងក្វាងចូវ) ទីក្រុងស៊ិនជិន (Shenzhen) និងទីក្រុងសានទូ (Shantou) ។

ជារួម សាខាគយថ្នាក់ស្រុកទាំងនេះគ្រប់គ្រងការិយាល័យគយក្នុងស្រុកជាង ៥០០ កន្លែងនៅទូទាំងប្រទេសចិនដែលមានបុគ្គលិកធ្វើអធិការកិច្ចគយ និងចត្តាឡីស័កជាក់ស្តែងលើផ្លែឈើនាំចូលនៅកំពង់ផែចូលចត។ ឧទាហរណ៍ នៅខេត្តក្វាងស៊ី(Guangxi) ក្រោមការិយាល័យគយស្រុកណាននីង(Nanning)មានការិយាល័យគយតំបន់ឈ្មោះថា Qinzhou

---

18 Officially, Guangxi is not a province, but an autonomous region, and its formal name is the *Guangxi* Zhuang Autonomous Region (GZAR). However, it is a provincial-level administrative unit and for all practical reasons as applies to this report, its status is the same as a province. We therefore refer to it as such for the sake of simplicity.

Customs (ដែលគ្រប់គ្រប់គ្រងលើកំពង់ផែQinzhou) ក៏ដូចជាគយច្រកមិត្តភាព (Friendship Gate Custom) ដែលគ្រប់គ្រងភាគច្រើនលើផ្លូវគោកឆ្លងកាត់រវាងស្រុក ពីងសៀង (Pingxiang) និងប្រទេសវៀតណាម។

4.1 ច្បាប់ និងបទប្បញ្ញត្តិ

ច្បាប់ បទប្បញ្ញត្តិ និងកិច្ចព្រមព្រៀងទ្វេភាគីមួយចំនួនដែលគ្រប់គ្រងដោយគោលនយោបាយរបស់ GACC សម្រាប់ការនាំចូលផ្លែឈើស្រស់រួមមាន៖

- ច្បាប់នៃសាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិនស្តីពីការនាំចូល និងចេញសត្វ និងចត្តាឡីស័ករុក្ខជាតិ (អនុម័ត៖ ០១ មេសា ឆ្នាំ១៩៩២)
  - បទប្បញ្ញត្តិស្តីពីការអនុវត្តច្បាប់នៃសាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិនស្តីពីការនាំចូល និងនាំចេញសត្វ និងចត្តាឡីស័ករុក្ខជាតិ (០១ មករា ឆ្នាំ១៩៩៧)
- ច្បាប់ស្តីពីសុវត្ថិភាពចំណីអាហារនៃសាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិន (កែសម្រួល៖ ១ មិថុនា ឆ្នាំ២០១៥)
  - បទប្បញ្ញត្តិស្តីពីការអនុវត្តច្បាប់អំពីសុវត្ថិភាពចំណីអាហារនៃសាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិន (០១ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៩)
- GACC និងអនុក្រឹត្យ AQSIQ ដូចជាវិធានការណ៍រដ្ឋបាលស្តីពីការធ្វើអធិការកិច្ច ចត្តាឡីស័ក និងការត្រួតពិនិត្យផ្លែឈើនាំចូល (អនុក្រឹត្យ AQSIQ លេខ៦៨ ០៥ មករា ឆ្នាំ២០០៥)
- កិច្ចព្រមព្រៀងទ្វេភាគី និងអនុស្សារណៈដែលត្រូវបានចុះហត្ថលេខាដោយប្រទេសចិន និងប្រទេសនាំចេញ

សេចក្តីជូនដំណឹងទាក់ទងនឹងគោលនយោបាយនិងច្បាប់ថ្មី ស្ថិតិគយ និងបញ្ជីឈ្មោះចម្ការនិងកន្លែងវេចខ្ចប់ដែលត្រូវបានចុះបញ្ជីជាផ្លូវការត្រូវបានបោះពុម្ពផ្សាយជាភាសាចិននៅលើគេហទំព័របសុព្យាបាល និងចត្តាឡីស័ករុក្ខជាតិរបស់ GACC (http://dzs.customs.gov.cn/)។ សេចក្តីប្រកាសពាក់ព័ន្ធមួយចំនួនទៀតក៏ត្រូវបានបោះពុម្ពផ្សាយជាភាសាអង់គ្លេសនៃគេហទំព័រ GACC (http://english.customs.gov.cn/) ប៉ុន្តែវាមិនសូវមានលក្ខណៈទូលំទូលាយបើប្រៀបធៀបទៅនឹងព័ត៌មានដែលបានបោះពុម្ពផ្សាយជាភាសាចិន។

4.2 ការត្រួតពិនិត្យ តេស្ត និងគ្រប់គ្រងគុណភាព

4.2.1 គោលនយោបាយកម្រិតសំណល់ជាតិពុលអតិបរិមារបស់ប្រទេសចិន

4.2.2 បញ្ជីឯកសារដែលត្រូវការសម្រាប់ការដឹកជញ្ជូនផ្លែឈើស្រស់ចូលមកប្រទេសចិន

នីតិវិធីអធិការកិច្ចចត្តាឡីស័ក និងតេស្តរបស់ GACC មានគោលបំណងសំខាន់ពីរគឺ:

- <u>សុវត្ថិភាពភូតគាមអនាម័យ</u>
    - ធានាថាការដឹកជញ្ជូនមិនមានសត្វល្អិតចង្រៃពាក់ព័ន្ធ ឬភ្នាក់ងារបង្ករោគផ្សេងៗដែលអាចបង្កហានិភ័យដល់ដំណាំក្នុងស្រុក។
        - សត្វល្អិតចង្រៃពាក់ព័ន្ធជាក់លាក់ត្រូវបានចុះបញ្ជីនៅក្នុងពិធីសារនៃភូតគាមអនាម័យ។
- <u>សុវត្ថិភាពមនុស្ស</u>
    - ធានាថាកម្រិតកាកសំណល់លោហៈធ្ងន់ និងថ្នាំពុលកសិកម្មមិនលើសពីស្តង់ដារកំណត់ឡើយ។
        - ផ្លែឈើដែលបាននាំចូលត្រូវមានស្តង់ដារដូចគ្នាទៅនឹងផ្លែឈើដែលដាំក្នុងស្រុកដែរ។

> ដូចក្នុង*<u>ស្តង់ដារជាតិរបស់ប្រទេសចិនសម្រាប់កម្រិតសំណល់ជាតិពុលអតិបរិមា (MRLs)</u>* សម្រាប់ថ្នាំពុលកសិកម្មនៅក្នុងផលិតផលកសិកម្ម ដូចដែលបានធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពឆ្នាំ ២០១៩។
>
> ក្នុងស្ថានភាពភាគច្រើន ប្រទេសចិនបានកំណត់តែស្តង់ដារសំណល់លោហៈធ្ងន់នៅក្នុងផ្លែឈើស្រស់សម្រាប់សារធាតុសំណរ និងជាតិកាដមីញ៉ូមតែប៉ុណ្ណោះ។ ដែនកំណត់សម្រាប់ផ្លែឈើទាំងអស់គឺ 0,1 មីលីក្រាម/គ.ក្រ សម្រាប់សារធាតុសំណរ និង 0,05 មីលីក្រាម /គ.ក្រ សម្រាប់កាដមីញ៉ូមនៅក្នុងផ្នែកដែលអាចបរិភោគបាននៃផ្លែឈើ។ ការបកប្រែជាភាសាអង់គ្លេសក្រៅផ្លូវការ (pdf) នៃ*<u>ស្តង់ដារសុវត្ថិភាពម្ហូបអាហារដែលពាក់ព័ន្ធ</u>*អាចរកបានសម្រាប់ទាញយកពីក្នុងផ្នែកសេវាកសិកម្មបរទេសនៃវិបសាយក្រសួងកសិកម្មអាមេរិក (USDA)។

    - ពិនិត្យរកភ្នាក់ងារបង្ករោគ សារធាតុគីមី ឬបញ្ហាសុវត្ថិភាពចំណីអាហារដែលល្មើសនឹងបទបញ្ញត្តិសុវត្ថិភាពចំណីអាហារ ឬអាចបង្កហានិភ័យដល់អ្នកប្រើប្រាស់។

គួរកត់សម្គាល់ថា បន្ទាប់ពីផ្លែឈើនាំចូលបានទូទាត់ពន្ធគយ និងចូលដល់ប្រទេសចិន ការធ្វើតេស្តរកកម្រិត សំណល់ជាតិពុលកសិកម្ម(MRL) និងបញ្ហាសុវត្ថិភាពចំណីអាហារផ្សេងទៀតអាចត្រូវបានធ្វើឡើងដោយអាជ្ញាធររបស់រដ្ឋាភិបាលនៅចំណុចផ្សេងទៀតនៅក្នុងខ្សែច្រវ៉ាក់ផ្គត់ផ្គង់រួមទាំងនៅកន្លែងលក់ដុំ និងលក់រាយ។

4.2.1 គោលនយោបាយកម្រិតសំណល់ជាតិពុលអតិបរិមារបស់ប្រទេសចិន

គោលនយោបាយឯករាជ្យ

ប្រទេសចិនរក្សានូវគោលជំហរប្រើប្រាស់បញ្ជីកម្រិតសំណល់ជាតិពុលអតិបរិមា(MRLs)ថ្នាក់ជាតិខ្លួនឯងដោយមិនយោងតាមស្តង់ដារទីផ្សាររបស់ប្រទេសដទៃឡើយ។

លំនាំដើមនៃគោលនយោបាយកម្រិតសំណល់ជាតិពុលអតិបរិមា(MRLs)

ប្រទេសចិនមិនមានលំនាំដើមនៃគោលនយោបាយMRLs ឡើយ។ ប្រទេសចិនចែង MRLs នៃថ្នាំពុលកសិកម្មក្រោមស្តង់ដារ GB2763 ដែលជាស្តង់ដារសុវត្ថិភាពចំណីអាហារថ្នាក់ជាតិស្តីអំពីសំណល់អតិបរិមានៃថ្នាំពុលកសិកម្ម។ GB 2763-2019 ដែលជាកំណែថ្មីនៃស្តង់ដារនេះបានរាយនាមគ្រប់ថ្នាំពុលកសិកម្មទាំងអស់ដែលបានអនុម័តឲ្យប្រើប្រាស់នៅប្រទេសចិន។ GB 2763-2019 បានរួមបញ្ចូល សរុបទាំងអស់ ៧០០០ MRLs សម្រាប់ថ្នាំពុលកសិកម្មចំនួន 483 ប្រភេទ។ ប្រទេសចិនបានផ្តួចផ្តើមគំនិតក្នុងការពង្រីកស្តង់ដារនេះដើម្បីបញ្ចូលឲ្យបាន ១០០០០ MRLs ត្រឹមដំណាច់ឆ្នាំ២០២០។ ទោះបីជាប្រទេសចិនមិនបានយោងទៅតាមក្រមស្តង់ដារសុវត្ថិភាពរបស់អង្គការស្បៀងនិងកសិកម្មនៃសហប្រជាជាតិ(FAO) និងអង្គការសុខភាពពិភពលោក (WHO)ជាផ្លូវការក៏ដោយ ក៏ប្រទេសចិននៅតែជាម្ចាស់ផ្ទះក្នុងការរៀបចំកិច្ចប្រជុំប្រចាំឆ្នាំរបស់គណៈកម្មាធិការស្តង់ដារសំណល់ថ្នាំពុលកសិកម្ម(CCPR)ដដែលហើយក្នុងអំឡុងកិច្ចប្រជុំCCPRឆ្នាំ ២០០៧ ប្រទេសចិនបានអះអាងថាខ្លួនអាចពិចារណាយោងស្តង់ដារ MRLs របស់ខ្លួនតាមស្តង់ដាររួម ប្រសិនបើមានការយល់ផ្ទុយគ្នាអំពីសំណល់ថ្នាំកសិកម្មនៅក្នុងទំនិញដឹកជញ្ជូនណាមួយ។

ភាពញឹកញាប់នៃការធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពស្តង់ដារMRLs

ស្តង់ដារMRLsរបស់ប្រទេសចិនត្រូវបានធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពរៀងរាល់២ទៅ៣ឆ្នាំម្តង ហើយការកែសម្រួលភាគច្រើនគឺពាក់ព័ន្ធនឹងការបន្ថែម MRLsថ្មី។ សំណើរព្រាងនៃការកែប្រែ MRL ត្រូវបានជូនដំណឹងទៅកាន់អង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក (WTO) ពេលណាមួយក៏បានក្នុងមួយឆ្នាំប៉ុន្តែគេត្រូវចំណាយពេល១ទៅ២ឆ្នាំក្នុងការរួមបញ្ចូលសំណើរព្រាងថ្មី។ សម្រាប់បញ្ជីMRLដែលទាក់ទងនឹងដំណាំចេក សូមមើលឧបសម្ព័ន្ធ៦។

4.2.2 បញ្ជីឯកសារដែលត្រូវការសម្រាប់ការដឹកជញ្ជូនផ្លែឈើស្រស់ចូលមកប្រទេសចិន[19]

<u>ឯកសារទូទៅសម្រាប់ផ្លែឈើនាំចូល</u>

ផ្តល់ដោយអ្នកនាំចេញ

- *វិញ្ញាបនប័ត្រភូតគាមអនាម័យផ្លូវការចេញដោយប្រទេសឬតំបន់ដើម(输出国家或地区官方植物检疫证书)*
- *វិញ្ញាបនប័ត្របញ្ជាក់ប្រភពដើម (CO) (产地证书)*
- *កិច្ចសន្យាលក់(贸易合同)*
- *វិក័យបត្រចូលចត(提单)*
- *បញ្ជីវេចខ្ចប់(装箱单)*
- *ឯកសារផ្សេងៗទៀតរបស់អ្នកទិញដូចដែលបានបញ្ជាក់ដោយអ្នកនាំចូល ឬភ្នាក់ងារដឹកទំនិញបន្តនៅចិន។*
    - *នៅខែសីហាឆ្នាំ ២០២០ អ្នកនាំចេញចំណីអាហារទៅកាន់ប្រទេសចិនមួយចំនួនកំពុងត្រូវបានស្នើសុំក្រៅផ្លូវការដោយការិយាល័យគយកម្រិតតំបន់ដើម្បីផ្តល់លិខិតដែលបង្ហាញពីការប្តេជ្ញាចិត្តរបស់ពួកគេក្នុងការគោរពតាមបទប្បញ្ញត្តិរបស់ចិន និងសេចក្តីណែនាំស្តីពីសុវត្ថិភាពចំណីអាហារដែលចេញដោយអង្គការសុខភាពពិភពលោកទាក់ទងនឹង Covid-19 ។*

អ្នកនាំចូល

- *លិខិតអនុញ្ញាតិនាំចូលបសុសត្វ និងចត្តាឡីស័ករុក្ខជាតិ (进境动植物检疫许可证) សម្រាប់ប្រភេទផ្លែឈើប្រភពដើម អ្នកនាំចូល និងអ្នកនាំចេញ។*
- *លិខិតតែងតាំងភ្នាក់ងារប្រកាសពន្ធគយ(代理报关委托书,ក្នុងករណីដើរតួជាភ្នាក់ងារសម្រាប់ទូទាត់ពន្ធគយ)។*

<u>ឯកសារតម្រូវសម្រាប់ចេកពីកម្ពុជា</u>

អ្នកនាំចេញ

- *របាយការណ៍បញ្ជាក់ពីកម្រិតសីតុណ្ហភាពសំលាប់មេរោគ និងកំណត់ត្រាសីតុណ្ហភាពនៃការសំលាប់មេរោគ (ដូចក្នុងពិធីសារភូតគាមអនាម័យសម្រាប់ផ្លែចេកស្រស់)។*

[19] Source: GACC and importer interviews

4.3 ដំណើរការទូទាត់ចត្តាឡីស័ក និងពន្ធគយ

- សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីទំនិញមកដល់៖ អ្នកដឹកទំនិញត្រូវជូនដំណឹងទៅអ្នកទទួលទំនិញ (អ្នកនាំចូល ឬភ្នាក់ងារ) ពីការមកដល់នៃទំនិញនៅកំពង់ផែ និងចូលក្នុងកន្លែងដែលគ្រប់គ្រងដោយអាជ្ញាធរគយចិន។
- អ្នកទទួលទំនិញបញ្ជូនទៅGACC នូវរាល់ឯកសារចាំបាច់ទាំងអស់ហើយដាក់ពាក្យសុំធ្វើអធិការកិច្ចគយ (ដែលរួមទាំងការធ្វើអធិការកិច្ចចត្តាឡីស័ក)។

ការបញ្ជូនឯកសារជាធម្មតាធ្វើឡើងតាមអេឡិចត្រូនិចហើយអាចធ្វើបាន ២៤ ម៉ោងក្នុងមួយថ្ងៃ។

- ប្រសិនបើពាក្យសុំត្រូវបានទទួលយក ការទូទាត់ពន្ធ និងពន្ធនឹងត្រូវធ្វើឡើង។

ផ្លែចេករបស់កម្ពុជាមិនជាប់ពន្ធគយទេក្រោមកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរីអាស៊ាន-ចិន (ASEAN-China FTA) ប៉ុន្តែនៅតែត្រូវបង់ពន្ធលើតម្លៃបន្ថែម ៩% គិតត្រឹមខែសីហាឆ្នាំ ២០២០។

- ការធ្វើអធិការកិច្ចគយ និងចត្តាឡីស័ក (មើលលម្អិតនៅផ្នែកបន្ទាប់)
- ក្នុងករណីភាគច្រើន ប្រសិនបើការធ្វើអធិការកិច្ចត្រូវបានយល់ស្រប អ្នកទទួលទទួលទំនិញត្រូវដឹកទំនិញចេញភ្លាមៗ (នេះជាចំនុចដែលផ្លែឈើស្រស់ និងទំនិញស្រស់នានាខុសគ្នាពីទំនិញផ្សេងទៀតដោយសារតែលក្ខណៈធម្មជាតិដែលងាយខូចរបស់វា)។
- ការចេញលិខិតបញ្ជាក់ "វិញ្ញាបនបត្រចត្តាឡីស័ក និងអធិការកិច្ចទូរផ្ទុកទំនិញចូល"។ នេះគឺជាឯកសារសំខាន់មួយដែលអ្នកលក់រាយជាច្រើនត្រូវការដើម្បីបញ្ជាក់ថា ផលិតផលផ្លែឈើដែលពួកគេកំពុងលក់ត្រូវបាននាំចូលដោយស្របច្បាប់។

ក្រាហ្វិកទី ៣៖ ឧទាហរណ៍នៃវិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់ពីការធ្វើអធិការកិច្ចទំនិញចូល និង ចត្តាឡីស័ក[20]

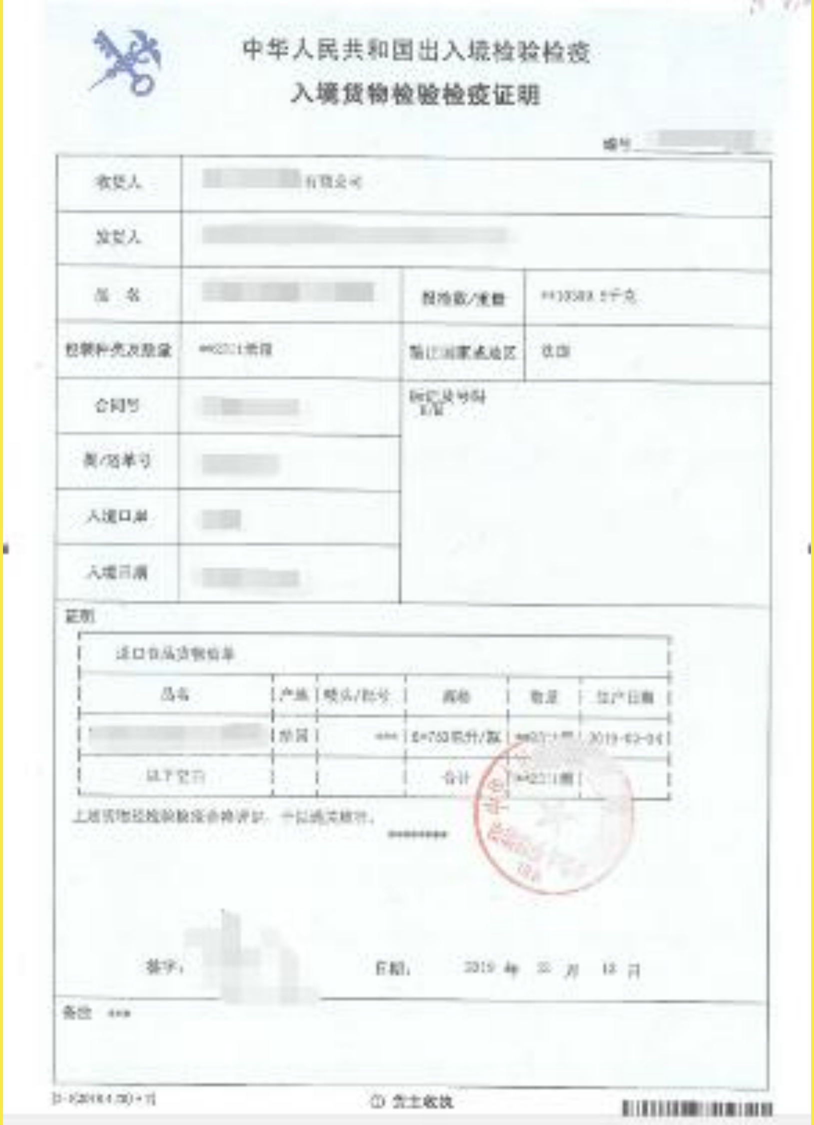

中华人民共和国出入境检验检疫
入境货物检验检疫证明

收货人	
发货人	
品名	
合同号	
入境口岸	
入境日期	

证明

签字： 日期： 2019 年 月 日

备注 ***

"វិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់ពីការធ្វើអធិការកិច្ចទំនិញនាំចូល និងចត្តាឡីស័ក" ត្រូវបានចេញដោយគយប្រចាំកំពង់ផែដោយយោងទៅតាមច្បាប់ និងបទប្បញ្ញត្តិជាតិដែលពាក់ព័ន្ធដើម្បីបញ្ជាក់ថាទំនិញណាមួយត្រូវបាននាំចូលតាមបណ្តាញទូទៅហើយបានទទួលការធ្វើអធិការកិច្ចគយ និងវាយតម្លៃការអនុលោមភាពស្របច្បាប់ចត្តាឡីស័កយោងតាមច្បាប់ដែលអនុញ្ញាតឱ្យទំនិញត្រូវបានចែកចាយ ដឹកជញ្ជូន និងដាក់លក់ក្នុងប្រទេសដោយមានឯកសារស្របច្បាប់សម្រាប់ការប្រើប្រាស់ទីផ្សារ។

[20] Source: https://www.re-code.org/article/865?categoryid=33

4.4 ការធ្វើអធិការកិច្ចចត្តាឡីស័ក និងគយ និងនិតិវិធីនៃការធ្វើតេស្ត

ការធ្វើអធិការកិច្ចនៅនឹងកន្លែងរួមមានផ្នែកទាក់ទងទាំងបទបញ្ញត្តិគយ និងនិតិវិធីចត្តាឡីស័ក។

- ការធ្វើអធិការកិច្ចលើផ្នែកគយនៅនឹងកន្លែងរួមមានការបញ្ជាក់ថាខ្លឹមសារ ទម្ងន់ និងតម្លៃនៃទំនិញដែលត្រូវគ្នានឹងការប្រកាសដែលបានធ្វើលើឯកសារដឹកជញ្ជូន។

- លេខកុងតឺន័រត្រូវតែត្រូវនឹងលេខដែលបានប្រកាសនៅលើវិញ្ញាបនប័ត្រកូតតាមអនាម័យ (សម្រាប់ការដឹកជញ្ជូន)
- គយក៏អាចធ្វើសវនកម្មដើម្បីកំណត់ថាតើតម្លៃទំនិញដែលបានប្រកាសមានលក្ខណៈសមហេតុផល និងមិនទាបពេក។

- ចំពោះផ្នែកចត្តាឡីស័ក ការធ្វើអធិការកិច្ចនៅនឹងកន្លែងអាចអនុវត្តបន្ទាប់ពីការធ្វើតេស្ត និងការវិភាគនៅមន្ទីរពិសោធន៍។
- ការធ្វើអធិការកិច្ចនៅនឹងកន្លែង។

- ពិនិត្យរថយន្តដឹកជញ្ជូន និងសម្ភារៈវេចខ្ចប់។
- ការប្រមូលសំណាកសម្រាប់ការធ្វើតេស្តនៅមន្ទីរពិសោធន៍ (ចាប់ដោយចៃដន្យ)។
- ការពិនិត្យនៅនឹងកន្លែងដែលរួមបញ្ចូលការកាត់ផ្លែឈើជាបំណែកៗ ដើម្បីពិនិត្យរកពងសត្វល្អិត ដង្កូវ ឬរោគសញ្ញាបំផ្លាញពីសត្វល្អិត ក៏ដូចជាវត្តមានរបស់ផ្សិតនៅខាងក្នុងផ្លែឈើ។
- ការប្រមូលឯកសាររូបថត ឬវីដេអូអំពីអតិសុខុមប្រាណដែលអាចបង្កគ្រោះថ្នាក់ ឬបញ្ហាផ្សេងទៀតដែលបានរកឃើញនៅក្នុងពេលធ្វើអធិការកិច្ច។
- ប្រសិនបើបញ្ហាត្រូវបានរកឃើញ សំណាកតំណាងនឹងត្រូវបញ្ជូនដាច់ដោយឡែកទៅមន្ទីរពិសោធន៍ដើម្បីវិភាគអំពីសុវត្ថិភាព និងសុខភាព និងធ្វើចត្តាឡីស័ក និងការកំណត់អត្តសញ្ញាណកត្តាចង្រៃ។

- ការធ្វើតេស្តនៅមន្ទីរពិសោធន៍ដើម្បីរកមើលកត្តាចង្រៃ និងការបំពានច្បាប់សុវត្ថិភាពចំណីអាហារ (សំណល់លោហៈធាតុធ្ងន់ និងថ្នាំពុលកសិកម្ម)។

- ការធ្វើតេស្តត្រូវបានកំណត់ដោយប្រព័ន្ធកុំព្យូទ័រស្វ័យប្រវត្តិ ហើយត្រូវចាប់ដោយចៃដន្យ។.
- អ្នកនាំចូលមិនត្រូវបានជូនដំណឹងអំពីថាតើការធ្វើតេស្តផលិតផលរបស់ពួកគេត្រូវបានធ្វើឡើងដរាបណាតែមានបញ្ហាត្រូវបានរកឃើញ។

- ផ្លែឈើដែលធ្លាក់ក្នុងការធ្វើអធិការកិច្ចដោយសារតែវត្តមាននៃភ្នាក់ងារបង្កពេគដែលមានគ្រោះថ្នាក់អាចត្រូវបានសំលាប់មេរោគនៅប្រទេសចិនក្រោមការត្រួតពិនិត្យពីGACC។ ប្រសិនបើការសំលាប់មេរោគទទួលបានជោគជ័យ ផ្លែឈើអាចបញ្ចេញពីកន្លែងគយ និងយកទៅលក់។ បើមិនដូច្នោះទេ ទំនិញនឹងត្រូវបញ្ជូនត្រឡប់ទៅវិញ(ដែលអាចរួមទាំងបង្វែរគោលដៅទៅប្រទេសផ្សេង) ឬក៏បំផ្លាញចោល។
- នៅតាមកំពង់ផែដែលមានបរិមាណការនាំចូលផ្លែឈើស្រស់ច្រើន ការទំនិញផ្លែឈើដែលត្រូវបានគេចាត់ទុកថាមានហានិភ័យភូតគាមអនាម័យឬបញ្ហាសុខភាពទាបនឹងត្រូវបានបញ្ចេញឱ្យទៅអ្នកទទួលទំនិញនៅពេលបញ្ចប់ការធ្វើអធិការកិច្ចនៅនឹងកន្លែង ហើយនៅតែរង់ចាំលទ្ធផលនៃការធ្វើតេស្តមន្ទីរពិសោធន៍ និងការចេញវិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់ចត្តាឡីស័ក និងអធិការកិច្ចការនាំចូលទំនិញ។
- ផ្លែឈើដែលផ្ទុកក្នុងការដឹកជញ្ជូនត្រូវតែមានប្រភពចេញពីចម្ការផ្លែឈើ កន្លែងវេចខ្ចប់ និងកន្លែងសំលាប់សត្វល្អិតចង្រៃដែលបានចុះបញ្ជីត្រឹមត្រូវជាមួយ GACC ។
- អ្នកនាំចេញមិនត្រូវលាយចូលទៅក្នុងកុងតឺន័រ/ទូរដឹកជញ្ជូននូវផ្លែឈើ ដែលមិនបានចុះបញ្ជីក្នុងបញ្ជីវេចខ្ចប់ និងអាជ្ញាប័ណ្ណនាំចូល(ដូចជាផ្លែឈើសម្រាប់លក់ផ្សេង និងផ្លែឈើធ្វើសំណាកផ្សេង)។ ការធ្វើដូច្នេះអាចនាំឱ្យមានការមិនទទួលយកទំនិញទាំងមូល។
- បរិមាណដែលនាំចូលមិនត្រូវលើសពីបរិមាណដែលបានចុះបញ្ជីក្នុងអាជ្ញាប័ណ្ណនាំចូលឡើយ។
- ក្តារឈើកំណល់ដែលត្រូវបានប្រើក្នុងការដឹកជញ្ជូនត្រូវអនុវត្តតាមស្តង់ដារអន្តរជាតិសម្រាប់វិធានការផ្នែកភូតគាមអនាម័យលេខ ១៥ (ISPM-15) និងត្រូវបានដាក់ផ្លាកសម្គាល់យ៉ាងត្រឹមត្រូវ។
- ការដឹកជញ្ជូនផ្លែឈើលើកដំបូងទៅកាន់ប្រទេសចិនពីប្រទេស /តំបន់មួយទំនងជាត្រូវបានធ្វើអធិការកិច្ចយ៉ាងតឹងរឹងជាងការដឹកជញ្ជូនជាបន្តបន្ទាប់ ហើយអាចចំណាយពេលច្រើនថ្ងៃ ឬដល់មួយសប្តាហ៍ ឬច្រើនជាងនេះដើម្បីបញ្ចេញ។
- កម្មវិធីធ្វើអធិការកិច្ចនិងចត្តាឡីស័កសម្រាប់ការដឹកជញ្ជូនផ្លែឈើអាចជះឥទ្ធិពលពីស្ថានភាពជាក់ស្តែងនៅចម្ការផ្លែឈើរបស់ប្រទេសនាំចេញដែលរួមមាន ទិន្នន័យអំពីការឆ្លងសត្វល្អិតចង្រៃដែលប្រមូលបានពីកំណត់ត្រាត្រួតពិនិត្យ និងគ្រប់គ្រងសត្វល្អិតនៅចម្ការដែលបានចែងនៅក្នុងពិធីសារនាំចេញ។
- លទ្ធផលនៃការធ្វើអធិការកិច្ច និងតេស្តចត្តាឡីស័ក និងសុវត្ថិភាពចំណីអាហារពីការិយាល័យគយតំបន់ត្រូវបានបញ្ជូនទៅទីស្នាក់ការកណ្តាល GACC ក្នុងទីក្រុងប៉េកាំង ដើម្បីប្រើប្រាស់ក្នុងប្រព័ន្ធរាយការណ៍ពីការរីករាលដាល និងប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យហានិភ័យសុវត្ថិភាពចំណីអាហារ។ ប្រព័ន្ធទាំងនេះត្រូវបានប្រើដើម្បីជូនដំណឹងដល់កម្មវិធីអធិការកិច្ច និងតេស្តសម្រាប់ប្រភេទផ្លែឈើជាក់លាក់ណាមួយដែលនាំចូលពីប្រទេស/តំបន់ជាក់លាក់មួយ។ ដូច្នេះ ការធ្វើអធិការកិច្ចកន្លងទៅ ឬការធ្លាក់តេស្តសម្រាប់ផលិតផលជាក់លាក់មួយអាចជះឥទ្ធិពលដល់អត្រានៃការធ្វើអធិការកិច្ច និងការធ្វើតេស្តនាពេលអនាគតសូម្បីតែនៅកំពង់ផែចូលចតផ្សេងទៀត។

5 ការណែនាំសម្រាប់ផលិតកម្ម និងទីផ្សារផ្លែចេក[21]

5.1 ផលិតកម្មចេក

ធានាការផលិតគ្រប់គ្រាន់៖ មួយក្នុងចំណោមគោលការណ៍គ្រឹះនៃការត្រៀមខ្លួនសម្រាប់ការនាំចេញ គឺការដឹងថា សមត្ថភាពរបស់ក្រុមហ៊ុនក្នុងការនាំចេញគឺផ្អែកទៅលើភាពអាចរកបាននៃផលិតផលរបស់ខ្លួន។ ប្រសិនបើក្រុមហ៊ុនមិនមានទិន្នផលខ្ពស់ជាងតំរូវការរបស់អ្នកទិញក្នុងស្រុកទេនោះ វាប្រហែលជាមិនមែនជាការគិតគូរដ៏ត្រឹមត្រូវក្នុងការស្វែងរកការបញ្ជាទិញពីបរទេសនោះទេ។

ចំនួននៃការបញ្ជាទិញជាក់លាក់៖ ជាការចាំបាច់ណាស់ក្នុងការយល់ដឹងថាក្នុងករណីភាគច្រើន អ្នកទិញជនជាតិចិនមានបរិមាណបញ្ជាទិញច្បាស់លាស់ដែលពួកគេត្រូវបំពេញ។ ពួកគេក៏ទំនងជាមានតម្រូវការតាមរដូវកាលដែលអាចខុសគ្នាពីរដូវកាលផលិតកម្មនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាបច្ចុប្បន្ន។ មុនពេលចាប់ផ្តើមធ្វើអាជីវកម្មជាមួយអ្នកទិញ ជាការចាំបាច់ណាស់ដែលក្រុមហ៊ុនត្រូវកំណត់នូវតម្រូវការបញ្ជាទិញអប្បបរមា និងអតិបរមាក៏ដូចជាពេលវេលានៃការបញ្ជាទិញ។ ដើម្បីរក្សាបាននូវទំនាក់ទំនងជោគជ័យយូរអង្វែងជាមួយអតិថិជនចិន ក្រុមហ៊ុនត្រូវតែអាចបំពេញបានតាមការបញ្ជាទិញ។ វិធីសាស្រ្តផលិតកម្មចេកក៏អាចប្រែប្រួលផងដែរតាមតម្រូវការរបស់ប្រទេសចិនដែលជាប្រទេសនាំចូល។ ចំណុចទាំងនេះចាំបាច់ត្រូវត្រួតពិនិត្យ និងផ្ទៀងផ្ទាត់ដោយយកចិត្តទុកដាក់ជាមួយអ្នកទិញចិន។

បញ្ជីផ្ទៀងផ្ទាត់សម្រាប់ការផលិតកម្មចេក៖

⇒ តើក្រុមហ៊ុនអាចផលិតទិន្នផលច្រើនគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់បម្រើដល់ទីផ្សារគោលដៅនៅចិនបានទេ?

⇒ តើក្រុមហ៊ុនមានធន្ធៈក្នុងការផ្លាស់ប្តូរវិធីសាស្រ្តផលិតកម្មស្របតាមតម្រូវការសន្តិសុខជីវសាស្រ្តនៃទីផ្សារចិនដែរឬទេ?

⇒ តើផលិតផលផ្លែចេកបំពេញតាមបទបញ្ញត្តិ និងស្តង់ដារសុវត្ថិភាពរបស់រដ្ឋាភិបាលសម្រាប់ទីផ្សារនៅប្រទេសចិនដែរឬទេ?

⇒ តើក្រុមហ៊ុនអាចបង្កើនផលិតកម្មដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការបានដែរឬទេ? បើដូច្នេះ តើក្រុមហ៊ុនមានបុគ្គលិកដែលបានទទួលការបណ្តុះបណ្តាលគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីធ្វើការបង្កើនផលិតកម្មដែរឬទេ?

5.2 ការផ្តោតលើគុណភាព[22]

ជាការយល់ស្របទូទៅរបស់អ្នកជំនាញទាំងឡាយដែលធ្វើការក្នុងវិស័យនាំចេញនេះ គុណភាពផលិតផលគឺ ជាកត្តាសំខាន់បំផុតតែមួយក្នុងការកំណត់ភាពជោគជ័យសម្រាប់ការលក់ផ្លែឈើស្រស់នៅប្រទេសចិន។ ការកំណត់ភាពរឹងស្ទះក្នុងការផលិតផលិតផលដែលមានគុណភាពគួរតែស្ថិតក្នុងចំណោមចំនុចអាទិភាពចម្បងៗរបស់អ្នកដាំផ្លែឈើ និងអ្នកនាំចេញដែលចង់មានវត្តមាននៅក្នុងទីផ្សារប្រទេសចិន។ បន្ថែមលើការបង្កើនបច្ចេកទេសដាំដុះ ការប្រមូលផលនិងការ

---

[21] Sources: AusVeg, Horticulture Australia, 2019, Guide to the export readiness checklist

[22] Tropical Fresh Fruit Exporter's Guide to China, March 2020, Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH, Support of Regional Economic Cooperation in Asia (SRECA), Cambodia

គ្រប់គ្រងដី   ការធានាបាននូវការគ្រប់គ្រងក្រោយប្រមូលផលនិងសេវាកម្មដឹកជញ្ជូនសមស្របក៏ជាលក្ខខណ្ឌកំណត់ដ៏សំខាន់ដែលធ្វើឲ្យផ្លែឈើទៅដល់ទីផ្សារលក់ដុំ និងអ្នកប្រើប្រាស់នៅប្រទេសចិន។ លើសពីនេះទៀត អ្នកដាំដុះ និងអ្នកនាំចេញគួរតែផ្តោតលើការស្វែងយល់អំពីចំណង់ចំណូលចិត្តរបស់ចិនចំពោះទំហំផ្លែឈើ រសជាតិ ពណ៌ និងរូបរាង ហើយពិចារណាលើការអភិវឌ្ឍន៍ផលិតផលដែលត្រូវនឹងតម្រូវការរបស់ពួកគេ។

5.3 ការស្រាវជ្រាវទីផ្សារ

ទីផ្សារអ្នកប្រើប្រាស់នៅប្រទេសចិនមានសក្តានុពល និងវិវឌ្ឍយ៉ាងឆាប់រហ័ស។ អ្នកផ្គត់ផ្គង់ផ្លែឈើស្រស់គួរតែពិចារណាធ្វើការស្រាវជ្រាវអំពីទីផ្សារដោយខ្លួនឯងដើម្បីយល់កាន់តែច្បាស់អំពីស្ថានភាពទីផ្សារ និងដើម្បីបង្កើតយុទ្ធសាស្ត្រផ្អែកលើភស្តុតាងសម្រាប់ផលិតផលណាមួយរបស់ពួកគេ។   ការស្រាវជ្រាវបែបនេះគួរតែរួមបញ្ចូលការវិភាគយ៉ាងលម្អិតលើការប្រកួតប្រជែងផលិតផល និន្នាការតម្លៃនិងផ្តល់ជូននូវអនុសាសន៍ដែលអាចអនុវត្តបាន។ គេគួរតែគិតគូរផងដែរនូវការប្រែប្រួលខ្លាំងនៃទីផ្សារក្នុងតំបន់របស់ប្រទេសចិន និងការប្រែប្រួលចំណង់ចំណូលចិត្ត និងទម្លាប់នៃការបរិភោគរបស់ពួកគេ។ នៅក្នុងបរិយាកាសប្រកបដោយភាពបត់បែនដូចប្រទេសចិន ព័ត៌មានទីផ្សារទាំងអស់ខាងលើមានអាយុកាលខ្លី (ដោយសារភាពប្រែប្រួលឥតឈប់ឈរ)   ហេតុដូច្នេះគេគួរតែរួមបញ្ចូលយុទ្ធសាស្ត្រផ្សេងទៀតដើម្បីរក្សាបច្ចុប្បន្នភាពជាមួយនិន្នាការទីផ្សារនេះ។ របាយការណ៍ដ៏មានប្រយោជន៍មួយត្រូវបានបោះពុម្ពនៅក្នុង *“សៀវភៅណែនាំសម្រាប់អ្នកនាំចេញផ្លែឈើតំបន់ត្រូពិកស្រស់ទៅកាន់ប្រទេសចិន”*[23]។ របាយការណ៍នេះបង្ហាញពីពាណិជ្ជកម្មរវាងចិន និងប្រទេសសមាជិកអាស៊ានចំនួន ៣ រួមមាន៖ កម្ពុជា ឡាវ និងវៀតណាមសម្រាប់ផ្លែឈើដូចខាងក្រោម៖ ស្វាយ ចេក ឪឡឹក មៀន គូលែន ផ្លែស្រកានាគ ទុរេន និងផ្លែខ្នុរ។

5.4 ភាពជាដៃគូក្នុងស្រុក

អ្នកនាំចេញផ្លែឈើស្រស់មានគុណភាពខ្ពស់ត្រូវផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់ខ្លាំងទៅលើ ការជ្រើសរើសដៃគូនាំចូល និងផ្សព្វផ្សាយដែលអាចជួយពួកគេឱ្យសម្រេចសក្តានុពលរបស់ពួកគេនៅក្នុងប្រទេសចិន។ ការរក្សាគុណភាពផលិតផលពីអ្នកដាំរហូតដល់អ្នកប្រើប្រាស់ គឺជាការខិតខំរួមគ្នាដែលទាមទារឲ្យមានការគ្រប់គ្រងប្រកបដោយការយកចិត្តទុកដាក់លើការគ្រប់គ្រងខ្សែច្រវ៉ាក់ផ្គត់ផ្គង់ទាំងមូល។ ការធានានូវផលិតផលដែលមានគុណភាពខ្ពស់គួរតែត្រូវទទួលបាននូវការយកចិត្តទុកដាក់ខាងផ្នែកផ្សព្វផ្សាយទាំងនៅតាមបណ្តាញអ៊ីនធឺណិត និងលំហរព័ត៌មានផ្សេងទៀត ហើយវាក៏ទាមទារដៃគូដែលមានបណ្តាញក្នុងស្រុករឹងមាំផងដែរ។ អ្នកដាំដុះ និងអ្នកនាំចេញផ្លែឈើស្រស់មានគុណភាពខ្ពស់គួរតែស្វះស្វែងរកឱកាសដើម្បីជួប និងបង្កើតទំនាក់ទំនងនៅក្នុងប្រទេសចិន (មិនត្រឹមតែអ្នកនាំចូលប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែជាមួយអ្នកគ្រប់គ្រងការបញ្ជាទិញរបស់ក្រុមហ៊ុនលក់រាយធំៗ ក៏ដូចជាគេហទំព័រពាណិជ្ជកម្មតាមអ៊ីនធឺណេតផងដែរ)។

[23] Tropical Fresh Fruit Exporter's Guide to China" SRECA's website
https://connecting-asia.org/wp-content/uploads/2020/03/20200410_Tropical-Fresh-Fruit-Exporter%E2%80%99s-Guide-to-China_SRECA_e-version.pdf

5.5 ការធ្វើទីផ្សារ និងការកសាងម៉ាកយីហោ

នៅក្នុងទីផ្សារផ្លែឈើដែលមានការប្រកួតប្រជែងខ្ពស់របស់ប្រទេសចិន ការកសាងម៉ាកយីហោបានក្លាយជាវិធីសាស្ត្រដ៏សំខាន់សម្រាប់អ្នកផ្គត់ផ្គង់ដើម្បីញែកផលិតផលរបស់ពួកគេ (ឲ្យខុសពីដៃគូរប្រកួតប្រជែង) ទទួលបានតម្លៃខ្ពស់ និងទទួលបានបរិមាណលក់កាន់តែច្រើន។ ការធ្វើទីផ្សារម៉ាកយីហោផ្លែឈើដែលមានប្រសិទ្ធិភាពតម្រូវឱ្យធ្វើការដោយផ្ទាល់ជាមួយដៃគូលក់រាយចិនក៏ដូចជាការធ្វើយុទ្ធនាការទំនាក់ទំនងសាធារណៈនៅក្នុងប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយរបស់ប្រទេសចិន និងនៅលើបណ្តាញផ្សព្វផ្សាយសង្គម។ បន្ថែមលើម៉ាកយីហោសម្រាប់ក្រុមហ៊ុនផ្លែឈើនិងផលិតផលណាមួយ (ដូចដែលបានបង្ហាញដោយការផ្សព្វផ្សាយផ្លែឈើ ដែលដឹកនាំដោយរដ្ឋាភិបាលនៅលើវេទិកាបណ្តាញអេឡិចត្រូនិចឈានមុខគេ និងបណ្តាញលក់រាយធំៗ) ការធ្វើកសាងម៉ាកយីហោប្រចាំប្រទេសនិងឧស្សាហកម្មក៏ទទួលបានជោគជ័យខ្ពស់ផងដែរនៅក្នុងប្រទេសចិន។

5.6 ការធ្វើទីផ្សារ

<u>ស្គាល់អំពីទីផ្សាររបស់អ្នក៖</u> ការទាក់ទាញចំណាប់អារម្មណ៍លើកដំបូងរបស់អ្នកទិញផ្លែឈើស្រស់ដែលមានសក្តានុពលគឺសំខាន់ណាស់ដើម្បីឲ្យការនាំចេញទទួលបានជោគជ័យ។ ជាសំខាន់គឺត្រូវមានទំនុកចិត្ត ការឆ្លើយតបល្អ កជួបដោយផ្ទាល់។

យនាំចេញនេះ

34ភាពរួសរាយរាក់ទាក់ និងវិជ្ជាជីវៈ។ ដើម្បីឲ្យមានការទាក់ទាញចំណាប់អារម្មណ៍ល្អ ជាសំខាន់យើងត្រូវយល់ដឹងអំពីកត្តាវប្បធម៌នានាដែលអាចជះឥទ្ធិពលដល់សមត្ថភាពរបស់ក្រុមហ៊ុនក្នុងការនាំចេញទៅកាន់ទីផ្សារនៅប្រទេសចិន។

<u>សម្ភារៈផ្សព្វផ្សាយ៖</u> គេហទំព័រ និងខិត្តប័ណ្ណផ្សព្វផ្សាយល្អ គឺជាមធ្យោបាយដ៏មានប្រសិទ្ធិភាពក្នុងទំនាក់ទំនងជាមួយអ្នកទិញបន្លែអន្តរជាតិ។ គេហទំព័ររបស់ក្រុមហ៊ុនគួរតែរចនាឲ្យបានស្អាត និងងាយស្រួលប្រើប្រាស់ ហើយមានមាតិកាថ្មីៗជានិច្ច។ គេហទំព័រគួរមានភាសាអង់គ្លេស ចិន និងខ្មែរ។ កាតអាជីវកម្ម(business card)ក៏ផ្តល់ភាពងាយស្រួលសម្រាប់ក្រុមហ៊ុនក្នុងការបង្កើតទំនាក់ទំនងជាមួយអ្នកទិញបន្លែដែលអ្នកជួបដោយផ្ទាល់។

<u>ការបកប្រែ៖</u> អ្នកទិញផ្លែចេកជនជាតិចិននឹងមិនអាចនិយាយ រឺអានភាសាខ្មែរ រឺអង់គ្លេសបានទេ។ ក្រុមហ៊ុនគួរគិតគូអំពីការបកប្រែលើរាល់សម្ភារៈទំនាក់ទំនងទាំងអស់ទៅជាភាសាអង់គ្លេស និងចិន និងជួលសេវាកម្មអ្នកបកប្រែសម្រាប់ការប្រជុំ។

<u>ទស្សនកិច្ចទៅកាន់ប្រទេសចិន (ទស្សនកិច្ចទីផ្សារ)៖</u> អ្នកនាំចេញផ្លែឈើស្រស់កម្ពុជាគួរតែទៅលេងប្រទេសចិនដើម្បីស្វែងយល់ឲ្យកាន់តែច្បាស់អំពីទីផ្សារគោលដៅរបស់ពួកគេ និងបណ្តាញចែកចាយដែលផលិតផលរបស់ពួកគេចែកចាយ

ទៅ។ ការធ្វើទស្សនកិច្ចទៅកាន់ប្រទេសចិនក៏ចាំបាច់សម្រាប់បង្កើតទំនាក់ទំនងជាមួយដៃគូនាំចូល និងផ្សព្វផ្សាយដែលមានសក្តានុពលផងដែរ។ ការចូលរួមពិព័រណ៍ពាណិជ្ជកម្មផ្លែឈើស្រស់ សន្និសីទ ឬចូលរួមបេសកកម្មពាណិជ្ជកម្មគឺជាមធ្យោបាយលឿន និងងាយស្រួលបំផុតដើម្បីចាប់ផ្តើមភ្ជាប់ទំនាក់ទំនងជាមួយដៃគូដែលមានសក្តានុពលនៅពេលដែលការសិក្សាអំពីទីផ្សារដោយផ្ទាល់ជាមួយការណែនាំពីអ្នកជំនាញ។ ការជួបគ្នាដោយផ្ទាល់ក៏ជាផ្នែកមួយដ៏សំខាន់នៃវប្បធម៌ជំនួញរបស់ចិន ដែលមានតម្លៃមិនគួរត្រូវមើលស្រាលដោយអ្នកដែលចង់ចូលទៅកាន់ទីផ្សារចិនដែរ។

បញ្ជីផ្ទៀងផ្ទាត់សម្រាប់ការធ្វើទីផ្សារផ្លែចេក៖

⇒ តើក្រុមហ៊ុនមានសម្ភារៈផ្សព្វផ្សាយសមស្របសម្រាប់អតិថិជននៅក្រៅប្រទេសដូចជាគេហទំព័រ និងខិត្តប័ណ្ណផ្សព្វផ្សាយដែរឬទេ?

⇒ តើក្រុមហ៊ុនបានពិចារណាពីការបកប្រែឯកសារផ្សព្វផ្សាយជាភាសាអង់គ្លេស និងភាសាចិនដែលពាក់ព័ន្ធនឹងគោលដៅទីផ្សារចិនដែរឬទេ?

⇒ តើក្រុមហ៊ុនមានធនធានក្នុងការធ្វើដំណើរបែបពាណិជ្ជកម្មទៅកាន់ទីផ្សារគោលដៅដើម្បីផ្សព្វផ្សាយ និងធ្វើទីផ្សារផ្លែចេក ក៏ដូចជាធ្វើការចរចាពាណិជ្ជកម្មដែរឬទេ?

5.7 ការគ្រប់គ្រងហានិភ័យ

ការយល់ដឹង និងការគ្រប់គ្រងហានិភ័យប្រកបដោយភាពជោគជ័យទាក់ទងនឹងការនាំចេញបន្លែរបស់អ្នកត្រូវតែជាចំណុចសំខាន់នៃយុទ្ធសាស្ត្រនាំចេញរបស់អ្នក។ ហានិភ័យដែលត្រូវយល់ដឹងនៅពេលនាំចេញរួមមាន៖

- **ហានិភ័យផ្លូវច្បាប់៖** ទិសដៅនៃការនាំចេញស្ថិតនៅក្រោមច្បាប់ដែលខុសពីច្បាប់កម្ពុជា។ ក្រុមហ៊ុនត្រូវតែទទួលខុសត្រូវដោយខ្លួនឯងពីច្បាប់របស់ប្រទេសចិន (ច្បាប់ជាតិ និងតំបន់) សម្រាប់នាំចេញផ្លែចេក។
- **ការសូកប៉ាន់ អំពើពុករលួយ និងហានិភ័យនៃអំពើពុករលួយ៖** ការសូកប៉ាន់ និងអំពើពុករលួយ គឺជាអំពើខុសច្បាប់នៅក្នុងប្រទេសចិន។ ចូលរួមក្នុងសកម្មភាពណាមួយនៃសកម្មភាពទាំងនេះ គឺអំពើខុសច្បាប់។
- **ហានិភ័យនៃអនុលោមភាពចត្តាឡីស័ក៖** ស្វែងយល់ពីលក្ខខណ្ឌតម្រូវចត្តាឡីស័កដែលប្រទេសចិនតម្រូវឲ្យមាន
- **ហានិភ័យអត្រាប្តូរប្រាក់៖** ហានិភ័យអត្រាប្តូរប្រាក់អាចកើតឡើងដោយសារតែការប្រែប្រួលនៃតម្លៃរូបិយប័ណ្ណ។
- **ហានិភ័យនៃការមិនបង់ប្រាក់៖** ហានិភ័យដ៏ធ្ងន់ធ្ងរមួយសម្រាប់អ្នកនាំចេញទាំងឡាយគឺនៅតែជាមិនទទួលបាននូវការទូទាត់ទំនិញ។

6 បញ្ជីពិព័រណ៍ពាណិជ្ជកម្មពាក់ព័ន្ធនៅក្នុងប្រទេសចិន

កម្មវិធី	២០២០	ទីកន្លែង
ពិព័រណ៍ពាណិជ្ជកម្មបន្លែ និងផ្លែឈើអន្តរជាតិចិន en.chinafvf.com	ផ្តល់ឲ្យពេលក្រោយ	ក្រុងប៉េកាំង
ពិព័រណ៍ពាណិជ្ជកម្មនាំចូលអន្តរជាតិចិន (CIIE) www.ciie.org/zbh/en	ផ្តល់ឲ្យពេលក្រោយ	ក្រុងសៀងហៃ
ពិព័រណ៍ Asia Fruit Logistica www.asiafruitlogistica.com	ខែកញ្ញា ១៦-១៨	ប្រទេសសិង្ហបុរី
ពិព័រណ៍ ifresh Asia Fruit & Vegetable Industry Expo en.ifreshfair.cn	ខែវិច្ឆិកា ១០-១២	ក្រុងសៀងហៃ
ពិព័រណ៍ Asia Fresh www.asiafreshexpo.com	ខែវិច្ឆិកា ២៧-២៨	ក្រុងសៀងហៃ

7 ឧបសម្ព័ន្ធ

ឧបសម្ព័ន្ធទី ១៖ ជំហាន/ដំណើរការនៃការដាក់ពាក្យសុំវិញ្ញាបនបត្រភូតគាមអនាម័យ

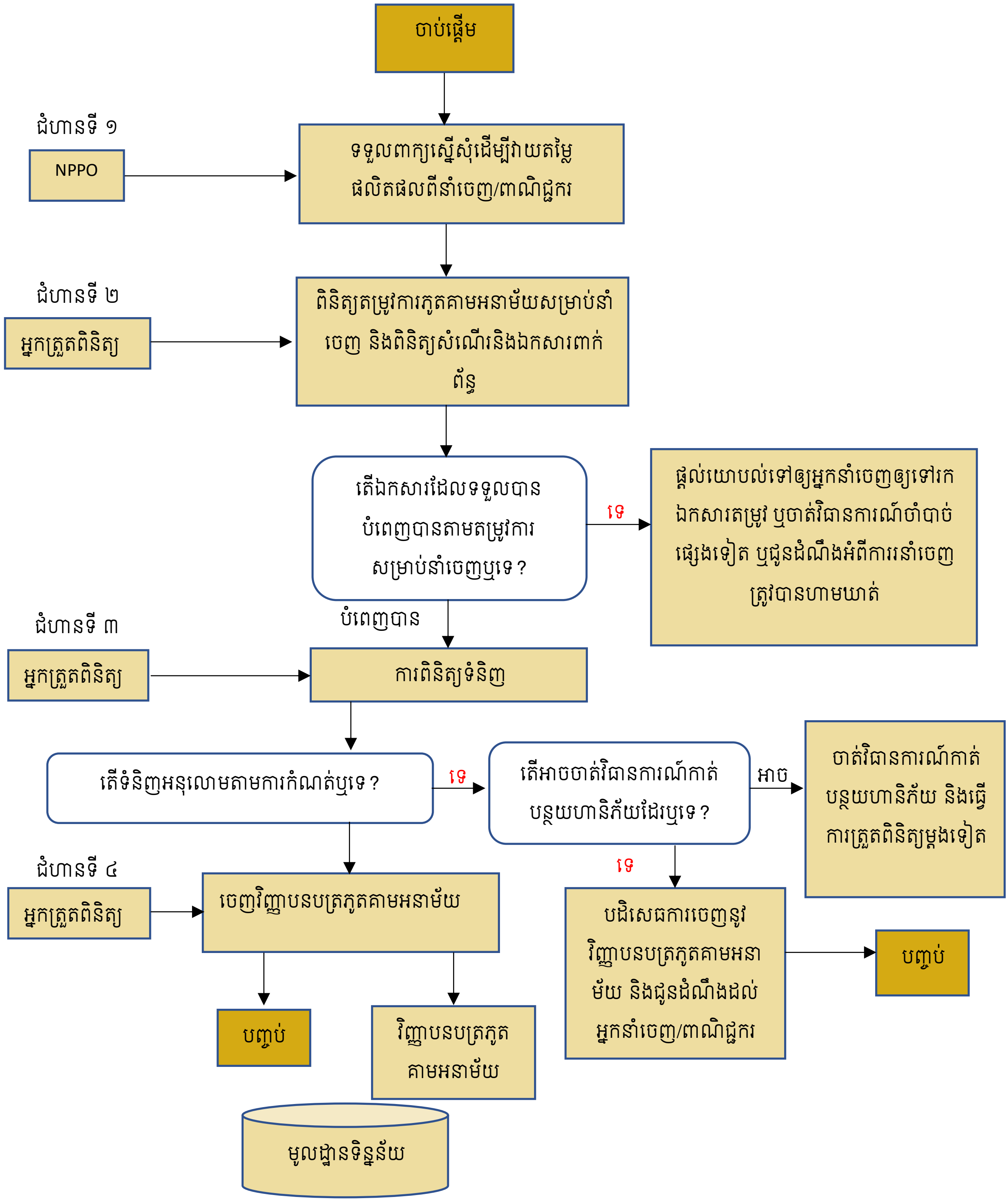

ឧបសម្ព័ន្ធទី ២៖ ការប្រកាសពន្ធគយ (កម្ពុជា)

បទបញ្ញត្តិយោង

- ប្រកាសលេខ ១៤៤៧ សហវ.ប្រក ចុះថ្ងៃទី ២៦ ខែធ្នូ ឆ្នាំ ២០០៧ ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុស្តីពីបទប្បញ្ញត្តិ និងនីតិវិធីស្តីពីការប្រកាសពន្ធគយ។
- សេចក្តីណែនាំលេខ ១៣០៨ អ.ន.គ.រ ចុះថ្ងៃទី ២៤ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០០៩ ស្តីពីនីតិវិធី និងការទទួលខុសត្រូវលម្អិតក្នុងការអនុវត្តមុខងារប្រកាសពន្ធគយ (ឯកសាររដ្ឋបាលគយតែមួយគត់-SAD) តាមរយៈវិធីសាស្ត្រអេឡិចត្រូនិក។

<u>និតិវិធីនៃការប្រកាសពន្ធគយក្នុងប្រព័ន្ធ ASYCUDA</u>

ការដាក់លិខិតប្រកាសពន្ធគយតាមអេឡិចត្រូនិច (ឯកសាររដ្ឋបាលគយតែមួយគត់-SAD) តាមរយៈប្រព័ន្ធដំណើរការពន្ធគយស្វ័យប្រវត្តិថ្មី ហៅថាប្រព័ន្ធស្វ័យប្រវត្តិកម្មលើទិន្នន័យគយ (ASYCUDA) អនុវត្តតាមដំណើរការតាមដ្យាក្រាម ASYCUDA ខាងក្រោម។

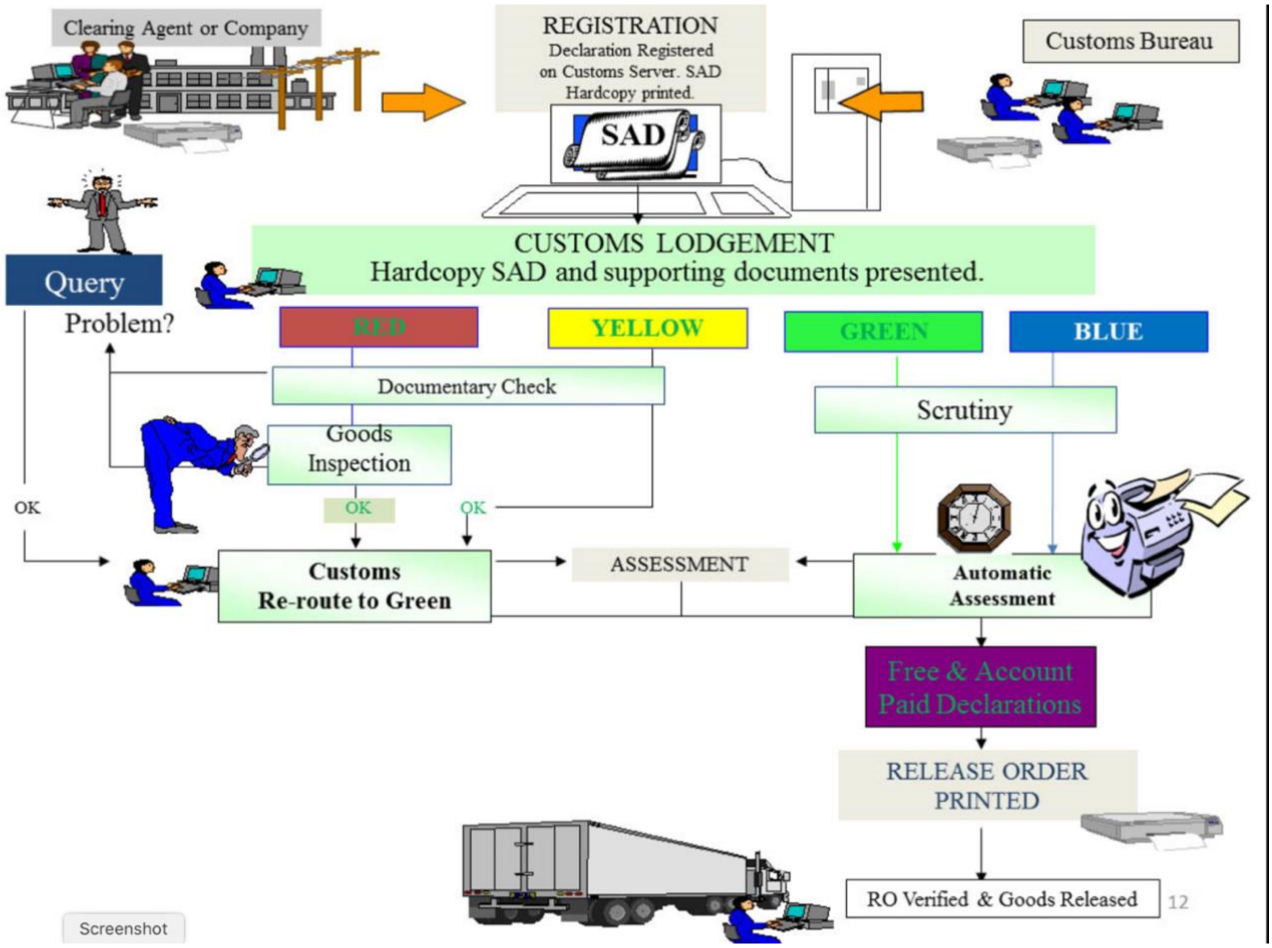

នីតិវិធីទូទៅដែលត្រូវអនុវត្តដោយអ្នកនាំចូល អ្នកនាំចេញ និងអ្នកតំណាងរបស់ពួកគេសម្រាប់ការដាក់ការប្រកាសពន្ធគយតាមអេឡិចត្រូនិចត្រូវបានពិពណ៌នាដូចខាងក្រោម៖

១. ការរៀបចំ និងបោះពុម្ពឯកសារប្រកាសពន្ធគយ

ជើងសារគយ ឬអ្នករៀបចំពន្ធគយបញ្ចូលព័ត៌មានរបស់លិខិតប្រកាស SAD ដោយផ្ទាល់ទៅក្នុងប្រព័ន្ធ ASYCUDA។ កុំព្យូទ័រនឹងត្រួតពិនិត្យ និងផ្ទៀងផ្ទាត់ការប្រកាសពន្ធគយដោយមានឯកសារយោងនៅក្នុងប្រព័ន្ធ ហើយធ្វើការពិនិត្យមួយចំនួន។ ប្រព័ន្ធនេះអនុញ្ញាតឱ្យចុះបញ្ជីការប្រកាសពន្ធគយនៅពេលដែលព័ត៌មានត្រូវបានបំពេញ និងមានសុពលភាព។ ការប្រកាសអំពីពន្ធគយដែលបានចុះបញ្ជីអាចត្រូវបានលុបចោលដោយមានការអនុញ្ញាតពី GDCE ។ មានតែការប្រកាសពន្ធគយដែលបានចុះបញ្ជីប៉ុណ្ណោះដែលត្រូវបានចាត់ទុកថាជាឯកសារស្របច្បាប់។

បន្ទាប់ពីការចុះបញ្ជី ជើងសារគយ ឬអ្នកប្រកាសពន្ធត្រូវបោះពុម្ព និងចុះហត្ថលេខាលើលិខិតប្រកាស SAD ចំនួន **២ច្បាប់** ដែលភ្ជាប់ជាមួយឯកសារចាំបាច់ទាំងអស់ ហើយប្រគល់ទៅឲ្យមន្ត្រីគយដែលទទួលបន្ទុក។

ប្រព័ន្ធនេះនឹងជូនដំណឹងដោយស្វ័យប្រវត្តិដល់ជើងសារគយ ឬអ្នកប្រកាសពន្ធគយអំពីស្ថានភាពនៃដំណើរការប្រកាសពន្ធគយ។

២ .ការដាក់ឯកសារប្រកាសពន្ធគយ

មន្ត្រីគយទទួលបន្ទុកផ្នែកត្រួតពិនិត្យផ្ទាល់នឹងពិនិត្យមើលឯកសារថតចម្លងលិខិតប្រកាស SAD ដែលបានចុះបញ្ជី និងឯកសារភ្ជាប់ជាមួយព័ត៌មាននៅក្នុងប្រព័ន្ធដើម្បីធានាថាលិខិតប្រកាស SAD ត្រូវបានបំពេញយ៉ាងត្រឹមត្រូវ ច្បាស់លាស់ និងអាចអានបាន និងចុះហត្ថលេខាដោយជើងសារគយ ឬអ្នកប្រកាសពន្ធ ហើយឯកសារចាំបាច់ទាំងអស់ត្រូវភ្ជាប់ជាមួយសំណៅដើមលិខិតប្រកាស SAD ដែលបានចុះបញ្ជី។

មន្ត្រីគយអាចមិនទទួលលិខិតប្រកាស SAD ណាមួយដែលមិនបានបំពេញតាមតម្រូវការខាងលើ។

៣. ផ្លូវសម្រាប់ដំណើរការវិនិច្ឆ័យលិខិតប្រកាស SAD៖

នៅពេលដែលលិខិតប្រកាស SAD ត្រូវបានត្រួតពិនិត្យត្រឹមត្រូវ និងរួចរាល់ហើយ មន្ត្រីគយនឹងវាយតម្លៃលិខិតប្រកាស SAD ដោយប្រើប្រព័ន្ធដែលរៀបចំជាស្រេច។ ដោយប្រើលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យគ្រប់គ្រងហានិភ័យ ប្រព័ន្ធនេះនឹងកំណត់ផ្លូវដំណើរការវិនិច្ឆ័យសម្រាប់ការប្រកាសពន្ធដូចខាងក្រោម៖

ផ្លូវពណ៌ក្រហម៖ លិខិតប្រកាសSAD ត្រូវតែពិនិត្យពិច័យ (ពិនិត្យឯកសារយ៉ាងលំអិត)។ ទំនិញត្រូវឆ្លងកាត់ការធ្វើអធិការកិច្ចមុនពេលបញ្ជូនលិខិតប្រកាស SAD ទៅផ្លូវពណ៌បៃតង និងវាយតម្លៃដោយគយ។

ផ្លូវពណ៌លឿង៖ លិខិតប្រកាស SAD ត្រូវតែពិនិត្យពិច័យ (ពិនិត្យឯកសារយ៉ាងលំអិត) មុនពេលបញ្ជូនទៅផ្លូវពណ៌បៃតង និងវាយតម្លៃដោយគយ។

ផ្លូវពណ៌បៃតង៖ លិខិតប្រកាសSAD ត្រូវបានវាយតម្លៃដោយស្វ័យប្រវត្តិហើយឯកសារទូទាត់ត្រូវបានអនុម័ត។ ឯកសារប្រកាសSAD អាចជាកម្មវត្ថុនៃការធ្វើសវនកម្មក្រោយការទូទាត់ (post-clearance audit)។

ផ្លូវពណ៌ខៀវ៖ លិខិតប្រកាសSADក្នុងផ្លូវនេះ ត្រូវបានអនុវត្តដូចគ្នាទៅនឹងផ្លូវបៃតងដែរ តែមានបញ្ហាជាក់លាក់មួយចំនួនដែលជាកម្មវត្ថុនៃការធ្វើសវនកម្មក្រោយការទូទាត់។

ប្រសិនបើការប្រកាសពន្ធគយស្ថិតនៅក្រោមផ្លូវពណ៌ក្រហម និងលឿង មន្ត្រីគយត្រូវផ្ទៀងផ្ទាត់លក្ខខណ្ឌ (ចំណុចខ្វះខាត)ដែលនាំឱ្យឯកសារប្រកាសត្រូវបានដាក់នៅក្នុងផ្លូវទាំងពីរនេះ។ ប្រព័ន្ធនេះនឹងបង្ហាញនូវតម្រូវការពិសេសដូចជាអាជ្ញាប័ណ្ណនាំចូល ការយកសំណាក និងប្រវត្តិនៃការគេចពន្ធជាដើម។

៤. កន្លែងសួរសំនួរ

ប្រសិនបើមានកំហុសមួយចំនួននៅក្នុងការបញ្ចូលទិន្នន័យ ឬភាពមិនប្រក្រតីណាមួយត្រូវបានរកឃើញក្នុងកំឡុងពេលពិនិត្យលិខិតប្រកាសSADដោយរូបសាស្ត្រនោះ ឯកសានឹងត្រូវបញ្ជូនទៅកន្លែងសាកសួររបស់គយ (Customs Query Desk)។ ជើងសារគយ ឬអ្នកប្រកាសពន្ធគយនឹងត្រូវបានជូនដំណឹងអំពីស្ថានភាពលិខិតប្រកាសSADរបស់ខ្លួនដែលត្រូវបានផ្លាស់ប្តូរទៅកាន់កន្លែងសាកសួរ និងមូលហេតុនៃការសួរសំនួរ។

នៅពេលទទួលបានការជូនដំណឹង ជើងសារគយ/អ្នកប្រកាសត្រូវចូលទៅកាន់កន្លែងសួរសំនួររបស់គយ។ ប្រសិនបើមានការកែសម្រួលលិខិតប្រកាសSADណាមួយត្រូវបានស្នើឡើង មន្ត្រីគយទទួលបន្ទុកកន្លែងសួរសំនួរ នឹងពិភាក្សាជាមួយជើងសារគយ/អ្នកប្រកាស។ ប្រសិនបើមិនមានការព្រមព្រៀងទេ មន្ត្រីគយនឹងរៀបចំរបាយការណ៍ ឬកំណត់ត្រាទៅ GDCE ដើម្បីចាត់ការបន្ត។

នៅពេលដែលសកម្មភាពខាងលើត្រូវបានបំពេញ ហើយមានការព្រមព្រៀងគ្នានៅនឹងកន្លែង មន្ត្រីគយនឹងចុះហត្ថលេខាលើលិខិតប្រកាសSAD និងធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពលើអធិការកិច្ចដោយផ្អែកលើលទ្ធផលនៃការធ្វើអធិការកិច្ច និងការព្រមព្រៀងនៅកន្លែងសួរសំនួររបស់គយ ឬតាមសេចក្តីសំរេចរបស់ GDCE ។ បន្ទាប់មកលិខិតប្រកាស SAD នឹងត្រូវបញ្ជូនទៅផ្លូវបៃតង។

៥. ការស្កេនកុងតឺន័រ

ការស្កេនកុងតឺន័រត្រូវបានធ្វើឡើងដោយឯករាជ្យផ្សេងពីដំណើរការប្រកាសលិខិតSAD។ ប្រព័ន្ធសម្រាប់ដំណើរការស្កេនកុងតឺន័រមាននៅក្នុងការិយាល័យស្កែន (Scanning Office) ដែលអាចឱ្យមន្ត្រីទទួលបន្ទុកស្កេនធ្វើការប្រៀបធៀបទំនិញដែលបានប្រកាសនៅលើលិខិតប្រកាសSAD ជាមួយនឹងទំនិញដែលរកឃើញនៅលើរូបភាព/ព័ត៌មានដែលបានស្កេន។

ភាពមិនប្រក្រតីណាមួយដែលបានរកឃើញគួរតែត្រូវបានកត់ត្រាទុកនៅក្នុងទម្រង់ច្បាប់អធិការកិច្ច (Inspection Act Form) ដោយមន្ត្រីគយ។

៦ .ការជូនដំណឹងអំពីការវាយតម្លៃ

នៅពេលលិខិតប្រកាស SAD ត្រូវបានវាយតម្លៃដោយ ASYCUDAរួចហើយ ប្រព័ន្ធនេះនឹងជូនដំណឹងអំពីចំនួនទឹកប្រាក់ត្រូវបង់ពន្ធ និងថ្លៃឈ្នួលដែលត្រូវបង់ទៅឲ្យដើងសារគយ ឬអ្នកប្រកាសពន្ធគយ។ សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីការវាយតម្លៃនឹងត្រូវប្រើប្រាស់ជាឯកសារយោងសម្រាប់ការបង់ពន្ធអាករ ពន្ធ និងថ្លៃឈ្នួល។

៧. គណនេយ្យ

ពន្ធអាករ ពន្ធ និងថ្លៃឈ្នួលត្រូវបង់ស្របតាមបទប្បញ្ញត្តិជាធរមាន។ ប្រសិនបើការទូទាត់ត្រូវបានធ្វើឡើងតាមរយៈធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ឬស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុដែលមានការអនុញ្ញាត វិក័យប័ត្រដែលចេញដោយស្ថាប័ន ទាំងនេះនឹងត្រូវបញ្ជូនទៅគយ ហើយប្រព័ន្ធនឹងចេញវិក័យប័ត្រគយត្រឡប់មកវិញ។

៨. ការបញ្ចេញទំនិញ

បន្ទាប់ពីការបង់ពន្ធអាករ ពន្ធ និងថ្លៃសេវាគយនឹងចេញលិខិតអនុញ្ញាតបញ្ចេញទំនិញដែលមានលំអិតអំពីចំនួនពន្ធអាករ ពន្ធ និងកម្រៃនានាដែលទាក់ទងនឹងការប្រកាស។ លិខិតនេះត្រូវបានប្រើដើម្បីបញ្ចេញទំនិញពីគយ។

៩ .ការធ្វើសវនកម្មក្រោយការទូទាត់ (PCA)

លិខិតប្រកាសSADទាំងឡាយដែលដំណើរការក្រោមផ្លូវពណ៌ខៀវ និងបៃតងគឺជាកម្មវត្ថុនៃការធ្វើសវនកម្មក្រោយការទូទាត់។

<u>អ្នកប្រើប្រាស់ស្របច្បាស់នៃលិខិតប្រកា SAD</u>

- និតិបុគ្គល ឬក្រុមហ៊ុនស្របច្បាប់ដែលមានវិញ្ញាបនបត្រអាករលើតម្លៃបន្ថែម
- ម្ចាស់ទំនិញ ឬអ្នកតំណាង
- ដើងសារគយទទួលស្គាល់ដោយគយ
- និយោជិករបស់ក្រុមហ៊ុនត្រូវបានអនុញ្ញាតដោយស្របច្បាប់

<u>ឯកសារចាំបាច់សម្រាប់ការប្រកាសពន្ធគយ</u>

ឯកសារដែលត្រូវភ្ជាប់ជាមួយលិខិតប្រកាសSAD៖

- វិក្កយបត្រ និងបញ្ជីវេចខ្ចប់

ប្រសិនបើចាំបាច់

- ឯកសារលម្អិតអំពីការដឹកជញ្ជូន (កប៉ាល់ ទំនិញ....)
- អាជ្ញាប័ណ្ណ
- លិខិតអនុញ្ញាត
- វិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់ប្រភពដើម
- វិញ្ញាបនបត្រធានារ៉ាប់រង និង
- ឯកសារពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀត

ទំនួលខុសត្រូវរបស់ជើងសារគយ/អ្នកប្រកាសនៅក្នុងការប្រកាសគយ

ជើងសារគយ/អ្នកប្រកាសគួរទទួលខុសត្រូវត្រូវអនុវត្តដូចខាងក្រោមៈ

- អ្នកប្រកាសគួរបញ្ចូលទិន្នន័យស្តីពីការប្រកាសពន្ធគយរួមទាំងកំណត់ត្រាវាយតម្លៃរហូតដល់ការចុះបញ្ជី
- នៅពេលបញ្ចប់ការបញ្ចូលទិន្នន័យស្តីពីការប្រកាសពន្ធគយ អ្នកប្រកាសនឹងត្រូវផ្ទៀងផ្ទាត់ ហើយបន្ទាប់មកចុះបញ្ជីប្រកាសពន្ធគយប្រសិនបើគ្មានកំហុស ឬបន្ទាប់ពីកែកំហុស។ បន្ទាប់ពីចុះបញ្ជីប្រព័ន្ធ ASYCUDA នឹងផ្តល់លេខចុះបញ្ជី និងកាលបរិច្ឆេទដោយស្វ័យប្រវត្តិ។
- អ្នកប្រកាសត្រូវបោះពុម្ពសេចក្តីប្រកាសពន្ធគយ និងលិខិតកំណត់តម្លៃគយចំនួន ២ ច្បាប់ (ក្នុងករណីចាំបាច់) លើក្រដាស A4 (**កំណត់ចំណាំ៖** សេចក្តីប្រកាសពន្ធគយអាចបោះពុម្ពបន្ទាប់ពីចុះបញ្ជី)។
- ការប្រកាសពន្ធគយដែលបានភ្ជាប់ជាមួយឯកសារចាំបាច់ត្រូវដាក់ជូនមន្ត្រីគយទទួលបន្ទុកត្រួតពិនិត្យផ្ទាល់។ អ្នកប្រកាសត្រូវចុះហត្ថលេខាលើការប្រកាសពន្ធគយនៅចំពោះមុខមន្ត្រីគយ។
- ក្នុងករណីដែលមន្ត្រីគយទទួលបន្ទុកការត្រួតពិនិត្យមិនទទួលយកការប្រកាសរបស់គយអ្នកប្រកាសត្រូវទាក់ទងមន្ត្រីនៅកន្លែងសួរសំនួររបស់គយ)Query desk(។
- ប្រសិនបើមានមន្ត្រីទទួលបន្ទុកត្រួតពិនិត្យទំនិញ អ្នកប្រកាសត្រូវយកច្បាប់ចម្លងលិខិតប្រកាសពន្ធគយទៅបង្ហាញមន្ត្រីគយដែលទទួលបន្ទុកត្រួតពិនិត្យ ដើម្បីបញ្ចេញទំនិញដែលនៅក្នុងការប្រកាសពន្ធគយពីការត្រួតពិនិត្យ។
- ប្រសិនបើចាំបាច់ត្រូវស្កេន អ្នកប្រកាសត្រូវយកច្បាប់ចម្លងនៃសេចក្តីប្រកាសពន្ធគយទៅអង្គភាពគយទទួលបន្ទុកត្រួតពិនិត្យកុងតឺន័រ។
- ប្រសិនបើមានតម្រូវការធ្វើអធិការកិច្ចបែបរូបសាស្ត្រលើទំនិញ អ្នកប្រកាសពន្ធត្រូវទាក់ទងប្រធានត្រួតពិនិត្យសម្រាប់ការធ្វើអធិការកិច្ចទំនិញ។
- ប្រសិនបើត្រូវការព័ត៌មានបន្ថែមពីមន្ត្រីគយ អ្នកប្រកាសពន្ធត្រូវទៅកន្លែងសួរសំនួររបស់គយ (Query desk)។
- ប្រសិនបើការទូទាត់ត្រូវបានធ្វើឡើងតាមរយៈប្រព័ន្ធធនាគារ អ្នកប្រកាសគួរតែផ្តល់វិក័យប័ត្រធនាគារដល់មន្ត្រីគយទទួលបន្ទុកផ្នែកគណនេយ្យដើម្បីបញ្ជាក់ការទូទាត់ប្រាក់នៅក្នុងប្រព័ន្ធ ASYCUDA ។
- ប្រសិនបើការទូទាត់ប្រាក់ត្រូវបានធ្វើឡើងជាសាច់ប្រាក់/មូលប្បទានប័ត្រ អ្នកប្រកាសពន្ធគួរផ្តល់ជាសាច់ប្រាក់/មូលប្បទានប័ត្រទៅមន្ត្រីគយទទួលបន្ទុកគណនេយ្យដើម្បីបញ្ជាក់ការទូទាត់ប្រាក់នៅក្នុងប្រព័ន្ធ ASYCUDA។
- បន្ទាប់ពីការបង់ពន្ធ ឬក្នុងករណីទំនិញត្រូវបានប្រកាសនៅក្រោមការទូទាត់ប្រាក់ជាមុន អ្នកប្រកាសនឹងទទួលបានបង្កាន់ដៃគយពីអ្នកគិតលុយ ហើយបន្ទាប់មកបង្កាន់ដៃគយលើយានយន្ត (ប្រសិនបើមាន) និងលិខិតអនុញ្ញាត្តិបញ្ចេញទំនិញពីប្រធានគណនេយ្យ។
- អ្នកប្រកាសត្រូវយកកំណត់ហេតុដឹកជញ្ជូនពីមន្ត្រីគយទទួលបន្ទុកឃ្លាំង ឬតំបន់គយ បន្ទាប់មកយកទំនិញចេញ។
- ក្នុងករណីមានការយល់ព្រម និងការអនុញ្ញាតឱ្យដកពន្ធ និងអាករទាំងអស់ ឬផ្នែកខ្លះមកវិញ អ្នកប្រកាសត្រូវយកឯកសារចាំបាច់នានារួមមាន សេចក្តីសម្រេចរបស់អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច ការប្រកាសពន្ធគយ វិក័យប័ត្រគយ វិក្ក័យប័ត្រ។ ល។ ទៅកាន់គណនីយករ និងអ្នកគិតលុយដើម្បីបញ្ជាក់ការដកពន្ធអាករ និងពន្ធមកវិញពីប្រព័ន្ធ ASYCUDA។

ឧបសម្ព័ន្ធទី ៣៖ គំរូទម្រង់/ឯកសារសម្រាប់នាំចេញសំខាន់ៗ

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
Kingdom of Cambodia
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ
Nation Religion King

អគ្គនាយកដ្ឋានគយនិងរដ្ឋាករកម្ពុជា
General Department of Customs and Excise

បណ្ណបញ្ចេញទំនិញពីគយ
CARGO RELEASE NOTE

ការិយាល័យដាក់ប្រតិវេទន៍ Customs Office of Lodgment : KPC11 Trorpeang Plong CEO

បញ្ជិកាប្រតិវេទន៍គយ Customs Registration:
លេខ No.: E 652 កាលបរិច្ឆេទ Date : 30/06/2020
បង្កាន់ដៃពន្ធលេខ Receipt No. :
R 1928 30/06/2020
សរុបមុខទំនិញ Total No. of Items: 1
ទីតាំងនៃទំនិញ Location of Goods: CCA

អ្នកនាំចូល ឬអ្នកនាំចេញ Importer/Exporter: K009901805837
YQL (CAMBODIA) INVESTMENT CO., LTD.
#40 St. 04 Phum Banla Sa'et Sangkat
ប្រតិវេទករ Declarant: K009901805837
YQL (CAMBODIA) INVESTMENT CO., LTD.
កញ្ចប់សរុប Total No. of Pkgs: 1,540
ទម្ងន់ទាំងសំបកសរុប Total Gross Weight: 23100.00

ឈ្មោះនិងជើងនាវា Name & Voyage of Vessel:

មុខទំនិញទី Item No.	បរិយាយមុខទំនិញ Description of Goods	ទម្ងន់ទាំងសំបក Gross Weight	ចំនួននិងប្រភេទកញ្ចប់ Number & Type of Packages	ចំនួននិងលេខកុងតឺន័រ បើមាន Container No, if any
1	FRESH BANANAS	23,100.00	1,540 BX	See Attached Doc.

ថ្ងៃទី DD 30 ខែ MM 06 ឆ្នាំ YY 2020
ប្រធានការិយាល័យដាក់ប្រតិវេទន៍គយ
Chief of Customs Office of Lodgment

[illegible]

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
Kingdom of Cambodia
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ
Nation Religion King

អគ្គនាយកដ្ឋានគយនិងរដ្ឋាករកម្ពុជា
General Department of Customs and Excise

លេខ និងកាលបរិច្ឆេទ No. & Date
2020 R 1928 30/06/2020

បង្កាន់ដៃបង់ប្រាក់
PAYMENT RECEIPT

នាយកដ្ឋាន/សាខា/ការិយាល័យដាក់ប្រតិវេទន៍ Lodgment Office: KPC11 Trorpeang Plong CEO

ប្រតិវេទករ Declarant : K009901805837 YQL (CAMBODIA) INVESTMENT CO., LTD.

អ្នកនាំចូលឬអ្នកនាំចេញ Importer/Exporter: K009901805837 YQL (CAMBODIA) INVESTMENT CO., LTD.

លេខយោងប្រតិវេទករ Declarant Reference		បញ្ជិកាប្រតិវេទន៍គយ Customs Registration		ប្រភេទ Type	ទឹកប្រាក់ Amount
ឆ្នាំ Year	លេខ No.	ឆ្នាំ Year	លេខ No.		
2020	YQ040/20	2020	E 652	EX 1	0

ចំណូលសារពើពន្ធ Fees		យោង Reference	ទឹកប្រាក់ Amount
		សរុបចំណូលសារពើពន្ធ Total Amount for Fees:	0

ចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធ Non-Tax		យោង Reference	ទឹកប្រាក់ Amount
CDF	Customs Declaration Fee	Prakas 1608 MEF Dated 21/12/2018	15,000
PFC	CPF 20F	Prakas 1608 MEF Dated 21/12/2018	60,000
		សរុបចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធ Total Amount for Non-Tax Fees:	75,000

មធ្យោបាយទូទាត់ Means of Payment		យោង Reference	ធនាគារ Bank	ទឹកប្រាក់ Amount
10	In cash			75,000
			សរុបប្រាក់ពន្ធនិងចំណូល Grand Total:	75,000

បេឡាករ Cashier

SENG WANNACRITH

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ពាក្យស្នើសុំ

ខ្ញុំបាទឈ្មោះ FAN JIANQIANG កាន់លិខិតឆ្លងដែនលេខ EH4447297 និងមានសហគ្រាសឈ្មោះ ចិវយេយុងធីង (ខេមបូឌា) ម៉ិនាចសមិន ខ.ក ស្ថិតនៅ ភូមិបន្ទាស្ទឹង ឃុំប្រាញ ខ័ណ្ឌសែនសុខ រាជធានីភ្នំពេញ ។

សូមគោរពជូន

លោកប្រធានការិយាល័យគយនិងរដ្ឋាករត្រពាំងផ្លុង

កម្មវត្ថុ៖ សំណើសុំអនុញ្ញាតនាំចេញផ្លែចេកស្រស់(Fresh Bananas)ចំនួន ១,៥៥០ CTNS ទម្ងន់សុទ្ធ ២១,៨៦៨.០០គីឡូក្រាម និងទម្ងន់សរុប ២៣,១០០.០០ គីឡូក្រាម ដែលមានតម្លៃUSD ៨,៩១៤.០០ តាមច្រកព្រំដែនអន្តរជាតិត្រពាំងផ្លុងឆ្ពោះទៅកាន់ប្រទេសចិន។

យោង៖ - វិក័យប័ត្រពាណិជ្ជកម្មលេខ៖ YQL-0017 ចុះថ្ងៃទី 30-06-2020

- បញ្ជីវេចខ្ចប់លេខ៖ YQL-0017 ចុះថ្ងៃទី 30-06-2020
- ប័ណ្ណប៉ាតង់លេខ៖ PTM2020031582 អពដ ចុះថ្ងៃទី 04-03-2020
- វិញ្ញាបនបត្រចុះបញ្ជីពន្ធដារលេខ៖ VATM2019071691 អពដ ចុះថ្ងៃទី 30-07-2019
- វិញ្ញាបនបត្រលេខ៖ MOC-38425951 ពណ.ចបជ ចុះថ្ងៃទី 05-11-2018

សេចក្តីដូចបានជម្រាបជូនខាងក្នុងកម្មវត្ថុ និងយោងខាងលើនេះ យើងខ្ញុំសូមជម្រាបជូនលោក **ប្រធានការិយាល័យគយនិងរដ្ឋាករត្រពាំងផ្លុង** មេត្តាជ្រាបថា៖ ផ្លែចេកស្រស់ (Fresh Bananas) ដែលក្រុមហ៊ុនរបស់យើងខ្ញុំ ស្នើសុំនាំចេញនេះបានដាំដុះនៅក្នុងខេត្តកំពង់ចាម ហើយពេលនេះមានតម្រូវការរបស់ទីផ្សារប្រទេសចិន។ ក្រុមហ៊ុនយើងខ្ញុំ សូមធានាថាផ្លែចេកស្រស់ (Fresh Bananas) ដែលក្រុមហ៊ុនរបស់យើងខ្ញុំស្នើសុំនាំចេញខាងលើនេះ ពិតជាត្រឹមត្រូវពិតអាចបង្កគ្រោះថ្នាក់ ណាមួយដែលប៉ះពាល់ ឬ គ្រោះថ្នាក់ដល់សុខភាព សាធារណៈ មនុស្ស សត្វ និងរុក្ខជាតិ ឬប៉ះពាល់ដល់បរិស្ថាន ឬច្បាប់ណាមួយរបស់ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាបានហាមឃាត់ និងប្រទេសដែលត្រូវនាំចូលហាមឃាត់ឡើយ។ ប្រសិនបើមានទំនិញណាហាមឃាត់ ឬមិនស្របតាមការប្រកាសខាងលើនេះ ក្រុមហ៊ុនយើងខ្ញុំយល់ព្រមទទួលខុសត្រូវការពារគតិយុត្ត និងផ្តន្ទាទោសតាមច្បាប់ជាធរមាន។

អាស្រ័យដូចបានជម្រាបជូនខាងលើនេះ សូមលោក **ប្រធានការិយាល័យគយនិងរដ្ឋាករត្រពាំងផ្លុង** មេត្តាពិនិត្យ និងអនុញ្ញាតអោយក្រុមហ៊ុនយើងខ្ញុំមានលទ្ធភាពដើម្បីនាំចេញទៅកាន់ប្រទេសចិន ដោយក្តីអនុគ្រោះ។

សូមលោក **ប្រធានការិយាល័យគយនិងរដ្ឋាករត្រពាំងផ្លុង** មេត្តាទទួលនូវការគោរពដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ពីខ្ញុំបាទ

ថ្ងៃអង្គារ ១០កើត ខែអាសាឍ ឆ្នាំជូត ទោស័ក ព.ស២៥៦៤

ភ្នំពេញ,ថ្ងៃទី៣០ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២០

FAN JIANQIANG

ឡេន សុមឈួនរ៉ា

KINGDOM OF CAMBODIA
SINGLE ADMINSTRATIVE DOCUMENT

CUSTOMS DECLARATION | **A OFFICE OF LODGEMENT**

BLUE

Copy 1

2 Exporter/Consignor Code K009901805837
YQL (CAMBODIA) INVESTMENT CO., LTD.
#40 St. 04 Phum Banla Sa'et Sangkat
Kmounh Khan Sen Sok Phnom Penh
Cambodia

1 TYPE OF DECLARATION: EX

Office Code: KPC11
Trorpeang Plong CEO

Manifest
Customs Registration:
Number: 652 **Date:** 30/06/2020

3 Forms 1 | 1 **4 xxxxx**
5 Items 1 **6 Total Packages** 1,540
7 Declarant Reference number: 2020 YQ040/20

8 Importer/Consignee Code
DALIAN RUIHUA EVERFRESH TRADE CO.,LTD.
ADD: NANSHAN1910 HOUSE E14, NO.124 QIQI STREET
ZHONGSHAN DISTRICT DALIAN, CHINA.

9 Occasional Consignee/Exporter
Name:
ID:
Address:

បានទទួល
ថ្ងៃទី..30..ខែ..06...ឆ្នាំ២០២០..ម៉ោង..14:28

10 Country LD/FD VN **11 xxx** xxx **13 Pre-arrival** 0

14 Declarant/Representative Code K009901805837
YQL (CAMBODIA) INVESTMENT CO., LTD.
#40 St. 04 Phum Banla Sa'et Sangkat
Kmounh Khan Sen Sok Phnom Penh

15 Country of Export: Cambodia
15 C.E. Code: a KH b
17 C.D. Code: a CN b
16 Country of Origin: Cambodia
17 Country of Destination: China

18 Ident. and Nat. of MOT at Arrival / Departure: TRUCK: 51C-11764 VN **19 Ctr.** yes
21 Ident. and Nat. of MOT Crossing the Border: TRUCK: 51C-11764 VN
20 Delivery Terms: FOB Trorpeang Plong
22 Cur. & Tot. Invoice Amount: USD 8,514.00
23 Exch. rate: 4,093.0000
24 Nature of Transactions: 1 0

25 Mode Transport at Border: 3 **26 Inland Mode Transport**: 3
27 Place of Loading/Discharge: KHKPC KAMPONG CHAM
28 Bank Code
Terms of Payment:
Bank Name:
Branch: File No:
29 Office of Entry/Exit: KPC11 Trorpeang Plong CEO
30 Location of Goods: CCA

31 DESCRIPTION OF GOODS
Marks Packages
a)
b)
Number & Type: 1,540 BX Box
Containers Identifier
Goods Description as Per Tariff: - - Other
Commercial Description: FRESH BANANAS

32 Item No 1
33 Commodity Code: 08039090 | 00
34 C.O. Code: a KH b
35 Gross Mass (kg): 23,100.00
36 Preference
37 Procedure: 1000 000
38 Net Mass (kg): 21,560.00
39 xxxxx
40 Transport Doc / Previous Declaration: YQL-0017 S/I.
41 Supplementary units
42 Item Price: 8,514.00
43 Valuation Method: 9

44 ADD. INFO
License No: DV: DQ:
Value Details: 0-0
Attached Doc:
CHAMNAR OFFICE: (30-06-2020)
INV+PL:YQL-0017 (30-06-2020)
Other Info:

A.I. Code
45 Adjustment: 1.0000
46 Customs value: 34,847,802

47 CALCUL OF TAXES

Type	Tax base	Rate	Amount	MP
ETO	34,847,802	0.00	0	1
Total			0	1

48 Deferred payment
49 Identification of Warehouse

B ACCOUNTING DETAILS
Mode of Payment : CASH
Assessment No : Date 30 JUN 2020
Receipt No : Date 30 JUN 2020
Guarantee : 0 KHR Date
Total Fees : 15,000 KHR
Total Declaration 15,000 KHR

50 Principal No: Signature
C OFFICE OF DEPARTURE

51
country

52 Guarantee Not Valid
Code **53 Office of Destination (and Country)**

D CONTROL BY OFFICE OF DESTINATION Stamp:
Result:
Signature:

54 Place and date
Signature and Name of Declarant Representative
ZHAO YANG

បញ្ជីកុងតឺន័រ
LIST OF CONTAINERS

ការិយាល័យដាក់ប្រតិវេទន៍ Customs Office of Lodgment : KPC11 Tropeang Plong CEO

បញ្ជិកាប្រតិវេទន៍គយ Customs Registration:

លេខ No.: E 652 កាលបរិច្ឆេទ Date : 30/06/2020

សរុបមុខទំនិញ Total No. of Items: 1

ទីតាំងនៃទំនិញ Location of Goods: CCA

ទម្ងន់ទាំងសំបកសរុប Total Gross Weight: 23,100

អ្នកនាំចូលឬអ្នកនាំចេញ Importer/Exporter: DALIAN RUIHUA EVERFRESH TRADE CO.,LTD. ADD: NANSHAN1910 HOUSE E14, NO.124 QIQI STREET

ប្រតិវេទក Declarant: K00990180583 YQL (CAMBODIA) INVESTMENT CO., LTD.

ភណ្ឌិកាសរុប Total No. of Pkgs: 1,540

សរុបចំនួនកុងតឺន័រ Total No. of Containers: 1

ឈ្មោះនិងជើងនាវា Name & Voyage of Vessel:

មុខទំនិញទី Item No.	លេខកុងតឺន័រ Container No.	បរិយាយមុខទំនិញ Description of Goods	ចំនួននិងប្រភេទភណ្ឌិកា Number & Type of Packages	ប្រភេទ Type	ទម្ងន់មុខទំនិញ Item Weight
1	GESU9531240	FRESH BANANAS	1,540 BX	40RF F	23,100.00

ថ្ងៃទី DD 30 ខែ MM 06 ឆ្នាំ YY 2020

ហត្ថលេខានិងឈ្មោះប្រតិវេទក / អ្នកតំណាង
Signature and Name of Declarant / Representative

ZHAO YANG

Page # 1

YQL(CAMBODIA)INVESTMENT CO.,LTD.
#40, st04, Phum Banla sa'et Sangkat Kmounh Khan Sen Sok, Phnom Penh City, Cambodia.
TEL:+855-718035039
cilis@126.com

PACKING LIST

SERIES NO. YQL-0017
DATE. 30-Jun-20

Consignee: DALIAN RUIHUA EVERFRESH TRADE CO.,LTD
Address : NANSHAN1910 HOUSE E14 , NO.124 QIQI STREET ZHONGSHAN DISTRICT , DALIAN,CHINA

Notify Party: *****Same as consignee*****

Shipper/Exporter: YQL (CAMBODIA) INVESTMENT CO.,LTD.
Address:#40 , st04 , Phum Banla sa'et Sangkat Kmounh Khan Sen Sok , Phnom Penh city, Cambodia.

Seller: YQL (CAMBODIA) INVESTMENT CO.,LTD.
Address:#40 , st04 , Phum Banla sa'et Sangkat Kmounh Khan Sen Sok , Phnom Penh City, Cambodia.

TRANSPORT DETAILS:		LOADING AT:
Destination	DALIAN,CHINA	FROM: Kampong Cham Province, Cambodia, Trucking
Carrier	CMA	Ho Chi Minh ,Vietnam
Vessel /VOY	LORRAINE 2008N	BY Sea to : Dalian, China

COMMODITY FRESH BANANAS
BRAND/S YQL

CONTAINER NUMBERS/SEAL NUMBERS	Classification	Quantity (Cartons)	NET WEIGHT (14kg/Carton)	GROSS WEIGHT ([illegible]kg/Carton)
GESU9531240/K8614205	CLASS A789	44	616	660.00
	CLASS B456	200	2800	3000.00
	CLASS CL	1296	18144	19440.00
GRAND TOTAL		1540	21560	23100.00

PACKING DETAILS/SAY: FRESH BANANAS

Certified true and correct
YQL (CAMBODIA) INVESTMENT CO.,LTD.

YQL(CAMBODIA)INVESTMENT CO.,LTD.
#40, st04, Phum Benla sa'et Sangkat Kmounh Khan Sen Sok, Phnom Penh City, Cambodia.
TEL:+855-718035039
cilis@126.com

BILL OF TRUCKING

Document Date: 30-Jun-20

Bill of Trucking No : YQL-0017

Place of Loading: Kampong Cham Province, Cambodia

Shipper/Exporter: YQL (CAMBODIA) INVESTMENT CO.,LTD.

Address:#40 , st04 , Phum Benla sa'et Sangkat Kmounh Khan Sen Sok , Phnom Penh city, Cambodia.

Consignee: DALIAN RUIHUA EVERFRESH TRADE CO.,LTD

Address : NANSHAN1910 HOUSE E14 , NO.124 QIQI STREET ZHONGSHAN DISTRICT , DALIAN,CHINA

ORIGIN	CAMBODIA	Port of discharge: TRAPANG THLONG BORDER CHECK POINT,VIETNAM		
FROM	KAMPONG CHAM,CAMBODIA	TO: Ho Chi Minh City,Viet Nam		
MARKING	DESCRIPTION OF GOODS	QTY (Boxes)	Net Weight (14kgs)	Gross Weight (15kgs)
FRESH BANANA (HS code : 0803.90.00)				
Packing:14kg/box net		1540	21560	23100.00
TOTAL:		1540	21560	23100.00
IN WORDS	From Kampong Cham,Cambodia to Vietnam By Truck			
Contract No.:	YQL-0017			
Invoice No.:	YQL-0017			
Vehicle No.:	GESU9531240/K8614205			

Certified true and correct

YQL (CAMBODIA) INVESTMENT CO.,LTD.

ឧបសម្ព័ន្ធទី ៤៖ ទីភ្នាក់ងាររដ្ឋាភិបាល ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ និងភាគីពាក់ព័ន្ធនានា[24]

អគ្គនាយកកសិកម្ម (GDA) នៃក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ (MAFF) បានដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការជំរុញការនាំចេញផ្លែចេកប៉ែលិននៅកម្ពុជា។ នៅក្រោម GDA **នាយកដ្ឋានសាកវប្បកម្ម**បានបង្កើតគោលនយោបាយសាកវប្បកម្មក្នុងគោលបំណងជួយគាំទ្រ និងលើកកម្ពស់អនុវិស័យ។ អគ្គនាយកកសិកម្ម (GDA) គាំទ្រដល់អនុវិស័យនេះតាមរយៈ ការផ្តល់ការបណ្តុះបណ្តាលជំនាញបច្ចេកទេសរួមទាំងការលើកកម្ពស់ស្តង់ដារផលិតផលដែលមានសុវត្ថិភាព (GAP និង សរីរាង្គ) និងភ្ជាប់អ្នកផលិតទៅទីផ្សារ។ **នាយកដ្ឋានការពារដំណាំ អនាម័យ និងភូតគាមអនាម័យ (ន.ក.អ.ភ)** គឺជាអង្គភាពដែលមានការពាក់ព័ន្ធសំខាន់សម្រាប់ការនាំចេញកសិកម្មតាមរយៈតួនាទីរបស់ខ្លួនក្នុងការគ្រប់គ្រងប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យសមាសភាពចង្រៃ និងធ្វើអធិការកិច្ចចម្ការដើម្បីចេញវិញ្ញាបនបត្រភូតគាមអនាម័យ (SPS) ដល់ក្រុមហ៊ុននាំចេញ។

នៅក្រោមក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម(MoC) នាយកដ្ឋាន/អង្គភាពពាក់ព័ន្ធរួមមាន៖

- **វិទ្យាស្ថានបណ្តុះបណ្តាល និងស្រាវជ្រាវពាណិជ្ជ (TTRI)** (ក្រោមអគ្គនាយកដ្ឋានពាណិជ្ជកម្មក្នុងស្រុក) ផ្តល់ការកសាងសមត្ថភាពដល់មន្ត្រីរដ្ឋាភិបាល និងវិស័យឯកជនពាក់ព័ន្ធនឹងកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្ម ការចរចាពាណិជ្ជកម្មសម្រាប់វិស័យកសិកម្ម និង មិនមែនកសិកម្ម (សរុប ១៦ ច្បាប់) វគ្គបណ្តុះបណ្តាលផ្សេងទៀតតាមការស្នើសុំរបស់សហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យម (រួមមាននីតិវិធីនាំចេញ ការស្រាវជ្រាវទីផ្សារ គយ សហគ្រិនភាព ពិព័រណ៍ ផលិតកម្ម និងការចុះបញ្ជីជាដើម) ការស្រាវជ្រាវ (ខ្សែច្រវ៉ាក់តម្លៃចេកនៅឆ្នាំ ២០១៦) និងមានគម្រោងបង្កើតមជ្ឈមណ្ឌលព័ត៌មានពាណិជ្ជកម្មដែលរួមមានតារាងព័ត៌មានសម្រាប់សេវាកម្មចុះឈ្មោះ គម្រោងវិនិយោគដែលសមស្របQIP គំរូអាជីវកម្ម សេវាកម្មពន្ធដារ និងគយ ការបណ្តុះបណ្តាល ការអភិវឌ្ឍន៍ផលិតផល និងបច្ចេកវិទ្យា) ប្រព័ន្ធទិន្នន័យសម្រាប់សហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យម និងបណ្ណាល័យអេឡិចត្រូនិកសម្រាប់ក្រសួងពាណិជ្ជកម្មដែលមានព័ត៌មានពាណិជ្ជកម្មសម្រាប់ទាំងនិស្សិត និងសហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យម។

- **នាយកដ្ឋានកិច្ចការពិព័រណ៍៖** (ក្រោមអគ្គនាយកដ្ឋានជំរុញពាណិជ្ជកម្ម)ទទួលខុសត្រូវលើការរៀបចំ និងសម្របសម្រួលការតាំងពិព័រណ៍ពាណិជ្ជកម្មទាំងនៅទីផ្សារក្នុងស្រុក និងអន្តរជាតិដោយមាន (១) វេទិការប្រចាំឆ្នាំ និងការតាំងពិព័រណ៍បន្លែ និងផ្លែឈើដែលមានសុវត្ថិភាពនៅក្នុងខេត្តសៀមរាបក្នុងគោលដៅសម្រាប់ទេសចរណ៍ និងសណ្ឋាគារ (ក្រសួងពាណិជ្ជកម្មផ្តល់ស្តង់ឥតគិតថ្លៃដល់សហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យមនៅពេលចុះឈ្មោះ) (២)ការតាំងពិព័រណ៍ចិន និងអាស៊ានប្រចាំឆ្នាំនៅក្រុងណាងនីង (Nang Ning) ក្នុងខែកញ្ញាដោយដាក់ស្តង់ចំនួន ១៥០ ស្តង់សម្រាប់ផលិតផលគ្រប់ប្រភេទ និងសហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យមជាអ្នកចំណាយផ្ទាល់ខ្លួនសម្រាប់ចំណាយផ្សេងៗ ជាមួយក្រសួងពាណិជ្ជកម្មដែលសម្របសម្រួលដំណើរការនៃការយកគំរូទៅការតាំងពិព័រណ៍ (៣) ពិព័រណ៍ប្រចាំឆ្នាំនៅសៀងហៃ(Shanghai) ក្នុងខែវិច្ឆិកា (៤)ការតាំងពិព័រណ៍ប្រចាំឆ្នាំនៅគូនមីង (Khun Ming) ក្នុងខែមិថុនា និង (៥) ការតាំងពិព័រណ៍ផ្សេងៗទៀតក្នុងខេត្តផ្សេងៗទៀតក្នុងប្រទេសចិន។

[24] Source: GIZ; Mapping Actors in Trade/ Export of Agriculture Produce in Cambodia, 31 July 2020, BDTrus consultancy

- **នាយកដ្ឋានគោលនយោបាយពាណិជ្ជកម្ម៖** (ក្រោមអគ្គនាយកដ្ឋានជំរុញពាណិជ្ជកម្ម) បានចូលរួមជាមួយក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទក្នុងការពិភាក្សា/ចរចាជាមួយអាជ្ញាធរចិនស្តីពីការចូលទីផ្សារផ្លូវការនូវផលិតផលកសិកម្មស្រស់របស់កម្ពុជា ទៅខ្សែច្រវ៉ាក់ដែលជាផ្នែកមួយ នៃក្រុមការងារលើផ្លែចេកនៅក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ដោយគាំទ្រការចរចារចុះអនុស្សារណៈយោគយល់គ្នាស្តីពីផ្លែចេក និងធ្វើការជាមួយដៃគូអភិវឌ្ឍន៍លើការសិក្សាខ្សែច្រវ៉ាក់តម្លៃផ្សេងៗទៀត និងបង្កើតគោលនយោបាយពាណិជ្ជកម្មសម្រាប់ដំណាំជាក់លាក់មួយ (ឧ. សេចក្តីព្រាងគោលនយោបាយជាតិជំឡូងមី ការសិក្សាខ្សែច្រវ៉ាក់តម្លៃលើម្រេច និងគ្រាប់ស្វាយចន្ទី។ល។)

- **នាយកដ្ឋាននាំចេញ-នាំចូល៖** (ក្រោមអគ្គនាយកដ្ឋានសេវាកម្មពាណិជ្ជកម្ម) ទទួលខុសត្រូវលើការចេញលិខិតបញ្ជាក់ប្រភពដើម (CO) (ស្វ័យប្រវត្តិកម្មចាប់តាំងពីឆ្នាំ ២០១៥ ជាមួយនឹងពាក្យសុំ និងការទូទាត់តាមអ៊ិនធឺណិត ប៉ុន្តែនៅតែត្រូវការច្បាប់ចម្លងតាមតំរូវការរបស់អតិថិជន) សហការជាមួយវិទ្យាស្ថានបណ្តុះបណ្តាល និងស្រាវជ្រាវពាណិជ្ជកម្ម (TTRI) ក្នុងការផ្តល់វគ្គបណ្តុះបណ្តាលស្តីពីការដាក់ពាក្យស្នើសុំ CO ដល់អ្នកជំនាញផ្នែកដឹកជញ្ជូនប្រមាណ ៦០០ ៧០០-នាក់ និងជានានូវក្រមប្រតិបត្តិ (តាមរយៈប្រកាស) របស់អ្នកផ្តល់សេវាដឹកជញ្ជូនដោយចេញអត្តសញ្ញាណប័ណ្ណ និងវិញ្ញាបនបត្រ (សុពលភាព ២ឆ្នាំ)។

នាយកដ្ឋានស្រាវជ្រាវ និងផ្សព្វផ្សាយនៃសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទកសិកម្ម (RUA) ទទួលបានការគាំទ្រថវិកាពីទីភ្នាក់ងារ USAID តាមរយៈក្រសួងកសិកម្មសហរដ្ឋអាមេរិក(USDA)ដើម្បីធ្វើការសិក្សាខ្សែច្រវ៉ាក់តម្លៃចេក (និងស្វាយចន្ទី) ដើម្បីធ្វើផែនទីបង្ហាញដល់អ្នកពាក់ព័ន្ធសំខាន់ៗ។ លើសពីនេះទៀត RUA កំពុងដំណើរការសួនបច្ចេកវិទ្យាចំនួន ៥ (ប្រព័ន្ធដំណក់ទឹក និងគ្របដំណាំ) ក្រោមការគាំទ្រថវិការពី USAID ដើម្បីគាំទ្រដល់ការអភិវឌ្ឍន៍វិស័យសាកវប្បកម្ម និងការចិញ្ចឹមសត្វ។ មួយក្នុងចំណោមឧទ្យានបច្ចេកវិទ្យាដែលមានទីតាំងស្ថិតនៅខេត្តសៀមរាបផ្តោតសំខាន់លើផ្នែកលើអនុវិស័យឈើហូបផ្លែ។ RUA ក៏បានចូលរួមចំណែកក្នុងការសិក្សាក្រោមក្របខណ្ឌជប៉ុន-អាស៊ានដើម្បីលើកកម្ពស់បច្ចេកវិទ្យាជាពិសេសទាក់ទងនឹងខ្សែច្រវ៉ាក់ត្រជាក់ កន្លែងស្តុក និងកន្លែងវេចខ្ចប់។

ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ (MEF) គាំទ្រដល់វិស័យកសិកម្មតាមរយៈការលើកទឹកចិត្តផ្នែកពន្ធដារ និងគយដែលបានផ្តល់ដល់សហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យម និងអ្នកដែលចូលរួមក្នុងវិស័យកសិកម្មផងដែរ។ យោងតាមអនុក្រឹត្យចំនួន ២ ស្តីពីការលើកទឹកចិត្តផ្នែកពន្ធដារ និងគយសម្រាប់សហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យមដែលចេញនៅចុងឆ្នាំ ២០១៨ និងដើមឆ្នាំ ២០១៩[25] សហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យមនៅក្នុងវិស័យកសិកម្ម និងវិស័យកសិឧស្សាហកម្មក្នុងចំណោមសហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យមដែលមានលក្ខណៈសម្បត្តិគ្រប់គ្រាន់ទទួលបានអត្ថប្រយោជន៍ជាច្រើនរួមមាន៖

- ការលើកលែងពន្ធលើប្រាក់ចំណូលសម្រាប់សហគ្រាសដែលបានចុះបញ្ជីថ្មីក្នុងរយៈពេលពី ៣ ទៅ ៥ ឆ្នាំ
- ការលើកលែងការបង់ពន្ធមុន ១% នៃពន្ធប្រាក់ចំណូល និងពន្ធអប្បបរមាប្រចាំឆ្នាំក្នុងកំឡុងពេលលើកលែងពន្ធលើប្រាក់ចំណូល

[25] Sub-Decree No. 124 R.N.Cr.BK on tax incentives to SMEs in priority sectors, dated 2 Oct 2018; and Sub-Decree No. 50 R.N.Cr.BK on custom incentive to SMEs, dated 25 Mar 2019.

- ការលើកទឹកចិត្តសម្រាប់ចំណាយដែលអាចកាត់ចេញបានរួមមាន ការចំណាយលើពន្ធកាត់ទុក ២០០ % សម្រាប់កម្មវិធីគណនេយ្យផ្អែកលើប្រព័ន្ធព័ត៌មានវិទ្យា និងការបណ្តុះបណ្តាល និងការបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេសដល់បុគ្គលិក និងការចំណាយលើពន្ធកាត់ទុក ១៥០ %សម្រាប់ឧបករណ៍ ឬបច្ចេកវិទ្យាថ្មីដែលបង្កើនផលិតភាព។
- ការលើកលែងពន្ធនាំចូលលើសម្ភារៈផលិតកម្ម សម្ភារៈសំណង់ និងធាតុចូលផលិតកម្ម

ក្នុងខែកុម្ភៈឆ្នាំ ២០២០ រដ្ឋាភិបាលបានបង្កើត "គំនិតផ្តួចផ្តើមស្តារវិស័យសហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យមឆ្នាំ ២០២០" ដើម្បីចាប់ផ្តើម**មូលនិធិគាំទ្រសហគ្រាសធុនតូចនិងមធ្យម**។ ក្រោមមូលនិធិនេះ ធនាគារធុនតូច និងមធ្យមត្រូវបានបង្កើតឡើងដោយមានទឹកប្រាក់ ១០០ លានដុល្លារអាមេរិកដើម្បីផ្តល់ជូនសហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យមជាឥណទានដែលមានអត្រាការប្រាក់ទាប។ ខណៈដែលថវិកាចំនួនពាក់កណ្តាល គឺសម្រាប់សហគ្រាសខ្នាតតូច និងមធ្យមដែលក្រៅពីវិស័យកសិកម្មតាមរយៈការចាប់ដៃគូជាមួយធនាគារ និងមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុដែលមាន ហើយប្រាក់ដែលនៅសេសសល់ត្រូវបានបញ្ជូនទៅគាំទ្រសហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យមនៅក្នុងវិស័យកសិកម្ម និងកសិ-ឧស្សាហកម្មតាមរយៈធនាគារកសិកម្ម និងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ។ ចំនួនប្រាក់កម្ចីមានរហូតដល់ ៣០ ម៉ឺនដុល្លារដែលមានអត្រាការប្រាក់ចន្លោះពី ៥ ទៅ ៦ %សម្រាប់ធ្វើជាដើមទុន និង ៥,៥ ទៅ ៦,៥ %សម្រាប់ការវិនិយោគ។

ក្រៅពីទីភ្នាក់ងាររដ្ឋាភិបាលដែលបានរៀបរាប់ខាងលើនេះ មានគម្រោង កម្មវិធី និងគំនិតផ្តួចផ្តើមមួយចំនួនដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការធ្វើពាណិជ្ជកម្ម និងនាំចេញកសិផលដែលបានកំណត់។ ក្រៅពីដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ មានវេទិកាចំនួនពីរដែលទើបតែត្រូវបានផ្តួចផ្តើមដោយភាពពាក់ព័ន្ធដោយផ្ទាល់ទៅនឹងការសិក្សានេះ។ ទាំងនេះរួមបញ្ចូលទាំង:

- Grow Asia's Cambodia Partnership for Sustainable Agriculture (CPSA) គឺជាវេទិកាភាពជាដៃគូពហុភាគីពាក់ព័ន្ធមានគោលបំណងលើកកម្ពស់ការរួមបញ្ចូល និងនិរន្តរភាពវិស័យកសិកម្មនៅកម្ពុជា។ ផ្លែឈើ ម្រេច និងអនុវិស័យសាកវប្បកម្មដទៃទៀត CPSA ធ្វើការស្រាវជ្រាវ និងផ្តល់វេទិកាសម្រាប់ឱកាសទំនាក់ទំនង ផ្លាស់ប្តូរព័ត៌មាន និងបណ្តុះបណ្តាលជំនាញបច្ចេកទេស និងការសម្របសម្រួលភាគីពាក់ព័ន្ធ (ឧ.ក្រុមការងារបន្លែដែលបង្កើតឡើងក្នុងឆ្នាំ ២០១៩)។ ថ្មីៗនេះ CPSA បានធ្វើការសិក្សាខ្សែច្រវ៉ាក់តម្លៃខ្លីមួយលើផ្លែឈើចំនួន៥ ប្រភេទ (ចេក ស្វាយ មៀនប៉ៃលិន ផ្លែស្រកានាគ និងដូងក្រអូប) ដើម្បីគាំទ្រដល់ការអភិវឌ្ឍក្រុមការងារផ្លែឈើ។

- **វេទិកាវិនិយោគវិស័យសាកវប្បកម្មនៅកម្ពុជា** (CHIP) ត្រូវបានផ្តួចផ្តើមថ្មីៗនេះដោយអ្នកធ្វើគោលនយោបាយ និងវិស័យឯកជនក្នុងគោលបំណងប្រមូលការចូលរួមពីអ្នកពាក់ព័ន្ធទាំងអស់នៅក្នុងអនុវិស័យបន្លែ និងផ្លែឈើ។ រហូតមកដល់បច្ចុប្បន្ន CHIP មានសមាជិកប្រមាណជា ១០ នាក់ដែលជាផ្នែកឯកជន (រួមមាន Longmate, Amru, KOC) អ្នកធ្វើគោលនយោបាយ (MAFF, MEF និង MoC) និងវិនិយោគិន។ CHIP ត្រូវបានដឹកនាំដោយសសរស្តម្ភបួនរួមមាន ការគាំទ្រដល់រដ្ឋាភិបាលក្នុងការចរចាពាណិជ្ជកម្មជាមួយដៃគូពាណិជ្ជកម្ម (ដូចជា ជប៉ុន កូរ៉េ និងប្រទេសដទៃទៀត) ដោះស្រាយរបាំងមិនមែនពន្ធគយ តាមរយៈការវិនិយោគលើគ្រឿងម៉ាស៊ីនដែលគាំទ្រដល់ផលិតផលកសិកម្មស្រស់ ការតស៊ូមតិសម្រាប់ការលើកទឹកចិត្តរបស់រដ្ឋាភិបាលក្នុងការកែច្នៃ

កសិផល និងការផ្សារភ្ជាប់អ្នកផលិតទៅនឹងទទួលបានទីផ្សាររយៈពេលវែង និងវិនិយោគលើប្រព័ន្ធធារាសាស្ត្រ។ អត្ថប្រយោជន៍របស់CHIP សម្រាប់វិស័យផ្លែឈើរួមមាន ផ្លែចេក ម្នាស់ ផ្លែប៊ឺរ និងផ្លែផាសិន។ នៅចុងឆ្នាំ ២០២០ CHIP មានគោលបំណងគាំទ្រដល់សមាជិករបស់ខ្លួនក្នុងការនាំចេញផ្លែចេក ស្រស់ក្រោម "Rich Farm Asia" ដែលជាការបណ្តាក់ទុនរួមគ្នាដើម្បីនាំចេញផ្លែចេកស្រស់ និងស្ងួតទៅប្រទេសចិន (គោលដៅ ៥០០០ តោនទៅប្រទេសចិន និងកូរ៉េក្នុងឆ្នាំ ២០២០-២០២១)។

ឧបសម្ព័ន្ធទី ៥៖ បញ្ជីភ្នាក់ងារ និងអាជ្ញាធរនៅកម្ពុជា និងចិន

ការិយាល័យរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា

ឈ្មោះអង្គភាព ឬក្រុមហ៊ុន	ព័ត៌មានលម្អិតទំនាក់ទំនង
ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម	ប្រធាននាយកដ្ឋានគោលនយោបាយពាណិជ្ជកម្មនៃអគ្គនាយកដ្ឋានជំរុញពាណិជ្ជកម្ម ទូរស័ព្ទ: 017 495 091
ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម	ឯកឧត្តម ហូ ស៊ីវយុង- ប្រធាននាយកដ្ឋាននាំចេញ និងនាំចូលក្នុងវិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់ពីប្រភពដើម ទូរស័ព្ទ: 012 838 909
ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ	អគ្គនាយកនៃអគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម ទូរស័ព្ទ: 017 98 48 98
ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ	ប្រធាននាយកដ្ឋានការពារដំណាំ អនាម័យ និងភូតគាមអនាម័យនៃអគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម ទូរស័ព្ទ: 012 325 558
អគ្គនាយកគយ និងរដ្ឋាករ	ប្រធានសាខាគយ និងរដ្ឋាករនៃនាយកដ្ឋាននាំចេញ ទូរស័ព្ទ: 012 871 797

ការិយាល័យរដ្ឋាភិបាលសម្រាប់ពាណិជ្ជកម្មតាមព្រំដែនចិន

ការិយាល័យ	ខេត្ត/តំបន់	ទំនាក់ទំនង
ការិយាល័យគយគួនមីង (Kunming)	**ខេត្តយុនណាន** (Yunnan)	ទូរស័ព្ទ៖ +86 871 63016999 គេហទំព័រ៖ https://kunming.customs.gov.cn
ការិយាល័យចត្តាឡីស័ក និងអធិការកិច្ចចេញ-ចូលរបស់ហេគូ (Hekou)	**ខេត្តយុនណាន** (Yunnan)	ទូរស័ព្ទ៖ +86 873 3426689
Mengla CIQ (កំពង់ផែ Mohan)	**ខេត្តយុនណាន** (Yunnan)	ទូរស័ព្ទ៖ +86 691 8811030
សាខាគយ Customs	**ក្រុង Guangxi**	ទូរស័ព្ទ៖ +86 771 8520101

ទីផ្សារលក់ដុំនៅប្រទេសចិន

ក្រុមហ៊ុន	ទំនាក់ទំនង
ក្រុមហ៊ុន Shanghai Longwu Fruits and Vegetables Wholesale Trading Market Management Co., Ltd.	អ៊ីម៉េល៖ wangcx@esenagro.com ទូរស័ព្ទ៖ +86 13501653481 គេហទំព័រ៖ www.lwfruit.com

ក្រុមហ៊ុន Guangzhou Jiangnonghui Market Service Management Co., Ltd.	អ៊ីម៉ែល៖ jiangnonghui@outlook.com ទូរស័ព្ទ៖ +86 20 81990213
ក្រុមហ៊ុន Shanghai Huizhan Fruit and Vegetable Market Management Co., Ltd.	អ៊ីម៉ែល៖ huizhanguoshu@163.com ទូរស័ព្ទ៖ +86 21 64919766 គេហទំព័រ៖ www.huizhanmarket.com
ក្រុមហ៊ុន Jiaxing Haiguangxing Market Management Co., Ltd.	ទូរស័ព្ទ៖ +86 573 82396666 /82031520
ក្រុមហ៊ុន Guangxi HiGreen Wholesale Market	អ៊ីម៉ែល៖ 924511948@qq.com អ៊ីម៉ែល៖ gxhjxsyglgs@szap.com ទូរស័ព្ទ៖ +86 771 4979739 គេហទំព័រ៖ www.gxhigreen.com
ក្រុមហ៊ុន Kunming Jinmazhengchang Fruit Market	ទូរស័ព្ទ៖ +86 871 5190985 គេហទំព័រ៖ jmzcsgsc.cn.china.cn

ឧបសម្ព័ន្ធទី ៦៖ កម្រិតសំណល់ជាតិពុលអតិបរិមាលើផលិតផលចេក[26]

Pesticide Name ឈ្មោះថ្នាំកសិកម្ម	MRL (mg/kg) កម្រិតសំណល់ជាតិពុល អតិបរមា (មីលីក្រាម/គីឡូក្រាម
Abamectin	-- Proposed **0.05**
Acephate	0.5 Proposed **0.05**
Acequinocyl	-- Proposed **0.01**
Acetamiprid	2 Proposed **3**
Acibenzolar-S-methyl	-- Proposed **0.06**
Albendazole	0.2
Aldicarb	0.02
Aldrin	0.05
Amobam	1
Azinphos-methyl	1
Azoxystrobin	2
Bacillus Cereus Strain BPO1	-- ***Exempt***
Bacillus subtilis QST713	-- ***Exempt***
Bacillus subtilis var. amyloliquefaciens strain FZB24	-- ***Exempt***
Bacillus thuringiensis	-- ***Exempt***
Beauveria bassiana GHA	-- ***Exempt***
Benomyl	2
Bifenthrin	0.1
Binapacryl	-- Proposed **0.01**
Bitertanol	0.5
Buprofezin	0.3
Cadusafos	0.02
Carbendazim	2

Pesticide Name ឈ្មោះថ្នាំកសិកម្ម	MRL (mg/kg) កម្រិតសំណល់ជាតិពុល អតិបរមា (មីលីក្រាម/គីឡូក្រាម
Carbofuran	0.02 Proposed **0.01**
Carbosulfan	-- Proposed **0.01**
Chitosan	-- ***Exempt***
Chlorantraniliprole	-- Proposed **3**
Chlordane	0.02
Chlordimeform	0.01
Chlorfenvinphos	-- Proposed **0.01**
Chlorobenzilate	-- Proposed **0.01**
Chloroneb	-- Proposed **0.01**
Chlorothalonil	0.2
Chlorpyrifos	2
Chlorsulfuron	-- Proposed **0.01**
Clothianidin	0.02
Coniothyrium minitans	-- ***Exempt***
Coumaphos	0.05
Cyhalothrin	-- Proposed **1**
Dalapon	-- Proposed **0.01**
DCPA	-- Proposed **0.01**
DDT (DDE, DDD)	0.05
Deltamethrin	0.05
Demeton-S	0.02

[26] *Note:* Based on GB 2763-2019. *"Proposed" means that China has notified the WTO that it plans to add or update this MRL in future National Standards.*

Pesticide Name ឈ្មោះថ្នាំកសិកម្ម	MRL (mg/kg) កម្រិតសំណល់ជាតិពុលអតិបរមា (មីលីក្រាម/គីឡូក្រាម
Dichlorvos	0.2 Proposed **0.05**
Dicofol	-- Proposed **0.01**
Dieldrin	0.02
Difenoconazole	1
Diniconazole	2
Dinoterb	-- Proposed **0.01**
Diquat dibromide	0.02
Emamectin	-- Proposed **0.05**
Endosulfan	-- Proposed **0.05**
Endrin	0.05
Epoxiconazole	3
Erwinia amylovora harpin protein	-- ***Exempt***
Esfenvalerate	0.2
Ethametsulfuron-methyl	-- Proposed **0.01**
Ethephon	2
Ethoprop	0.02
Etoxazole	-- Proposed **0.5**
Famoxadone	0.5
Fenaminostrobin	-- Proposed **0.5**
Fenamiphos	0.02
Fenarimol	0.2
Fenbuconazole	0.05
Fenbutatin-oxide	10
Fenitrothion	0.5
Fenpropathrin	5
Fenpropimorph	2
Fenthion	0.05
Fenvalerate	0.2
Fipronil	0.005

Pesticide Name ឈ្មោះថ្នាំកសិកម្ម	MRL (mg/kg) កម្រិតសំណល់ជាតិពុលអតិបរមា (មីលីក្រាម/គីឡូក្រាម
Fluazifop-butyl	-- Proposed **0.01**
Fluazifop-P-butyl	-- Proposed **0.01**
Fluopyram	0.3
Flusilazole	1
Flutriafol	0.3
Fluxapyroxad	0.5
Fonofos	0.01
Fosthiazate	0.05
Glufosinate-ammonium	0.2
Glyphosate	0.1
Haloxyfop	0.02
Heptachlor	0.01
Heptenophos	-- Proposed **0.01**
Hexachlorocyclohexane	0.05
Hexachlorocyclohexane, alpha isomer	0.05
Hexachlorocyclohexane, beta isomer	0.05
Hydroprene	-- Proposed **0.01**
Imazalil	2 Proposed **2**
Imidacloprid	0.05
Indanofan	-- Proposed **0.01**
Iprodione	10
Isazofos	0.01
Isocarbophos	0.05
Isofenphos	0.01
Isomate-M	-- ***Exempt***
Isopyrazam	0.06
Kresoxim-methyl	-- Proposed **0.5**

Pesticide Name ឈ្មោះថ្នាំកសិកម្ម	MRL (mg/kg) កម្រិតសំណល់ជាតិពុលអតិបរមា (មីលីក្រាម/គីឡូក្រាម
Lambda Cyhalothrin	-- Proposed **1**
Mancozeb	1
Metarhizium anisopliae strain F52	-- ***Exempt***
Methamidophos	0.05
Methidathion	0.05
Methomyl	0.2
Methoxychlor	-- Proposed **0.01**
Methyl bromide	-- Proposed **0.02**
Methyl Parathion	0.02
Metiram	1
Metsulfuron-methyl	-- Proposed **0.01**
Mevinphos	-- Proposed **0.01**
Mirex	0.01
Monocrotophos	0.03
Myclobutanil	2
Naled	-- Proposed **0.01**
Ningnanmycin	0.5
Nosema locustae	-- ***Exempt***
Omethoate	0.02
Paraquat dichloride	0.02 Proposed **0.01**
Parathion	0.01
Permethrin	2
Phorate	0.01
Phosfolan	0.03
osfolan-methyl	0.03
Phosphamidon	0.05
Phoxim	0.05

Pesticide Name ឈ្មោះថ្នាំកសិកម្ម	MRL (mg/kg) កម្រិតសំណល់ជាតិពុលអតិបរមា (មីលីក្រាម/គីឡូក្រាម
Picoxystrobin	Proposed **1**
Prochloraz	5
Propiconazole	1
Propineb	1
Pyraclostrobin	1
Pyrimethanil	0.1
Saflufenacil	0.01
Sulfotep	0.01
Tebuconazole	3
Terbufos	0.01
Tetrachlorvinphos	-- Proposed **0.01**
Thiabendazole	5
Thiamethoxam	0.02
Thiophanate-methyl	-- Proposed **2**
Thiram	1
Toxaphene	0.05
Triacontanol	-- ***Exempt***
Triadimefon	1
Triadimenol	1
Trichlorfon	0.2
Trichoderma harzianum, Rifai strain T22	-- ***Exempt***
Tridiphane	-- Proposed **0.01**
Trifloxystrobin	0.1
Zineb	-- Proposed **2**
Ziram	1

Source: Bryant Chri